

๒๕๔๒

๒๕๔๒

๒๕๔๒

การศึกษาด้านนี้ซึ่งคุณภาพขององค์ประกอบในแฟ้มสะสมงาน
ของพยาบาลวิชาชีพ(ด้านการสอน) และวิทยากรในวิทยาลัยพยาบาล
สังกัดกระทรวงสาธารณสุข

ปริญญานิพนธ์

ของ

ลัดดาวัลย์ ไวยสุระสิงห์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการวัดผลการศึกษา

พฤษภาคม ๒๕๔๒

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

๒๕๔๒

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญาบัตรฉบับนี้
แล้วเห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
วิชาเอกการวัดผลการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

.....ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร.ส.วาสนา ประवालพฤษ)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ชูศรี วงศ์รัตนะ)

คณะกรรมการสอบ

.....ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร.ส.วาสนา ประवालพฤษ)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ชูศรี วงศ์รัตนะ)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(รองศาสตราจารย์วิญญา วิศาลาภรณ์)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญาบัตรฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการวัดผลการศึกษา ของมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)

วันที่.....14.....เดือน.....พฤษภาคม.....พ.ศ.....2544.....

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยความกรุณาจาก รองศาสตราจารย์ ดร.ส.วาสนา ประवालพุกษ์ ประธานกรรมการที่ปรึกษาที่ได้ให้คำแนะนำช่วยเหลือ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่อง ตลอดระยะเวลาดำเนินการวิจัยด้วยความเมตตาต่อผู้วิจัยอย่างยิ่ง รวมทั้งได้กรุณาสละเวลาไปเป็นวิทยากรในการประชุมโดยใช้เทคนิคซีเนริโอ ซึ่งเป็นประโยชน์ยิ่งต่องานวิจัยนี้ รองศาสตราจารย์ ชูศรี วงศ์รัตน์ กรรมการที่ปรึกษาที่ได้ให้ข้อเสนอแนะ และช่วยเหลือผู้วิจัยเสมอมา และรองศาสตราจารย์วิญญา วิศาลาภรณ์ ที่กรุณาเป็นกรรมการร่วมสอบปากเปล่าโดยให้คำแนะนำที่มีประโยชน์อย่างยิ่งต่องานวิจัย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์อังคณา สายยศ หัวหน้าภาควิชาการวัดผลและวิจัยการศึกษา ที่ได้ให้โอกาสและให้การสนับสนุนจนประสบความสำเร็จในการศึกษา

ขอขอบพระคุณ นายแพทย์อำพล จินดาวัฒนะ ผู้อำนวยการสถาบันพระบรมราชชนก อาจารย์กาญจนา สันติพัฒนายัย รองผู้อำนวยการสถาบันพระบรมราชชนก และ ดร.ไพสิน นุกูลกิจ ผู้อำนวยการส่วนพัฒนาการศึกษาที่ได้ให้การสนับสนุนการจัดประชุมโดยใช้เทคนิคซีเนริโอ ตลอดจนอาจารย์ผู้เข้าร่วมประชุมที่ให้ความร่วมมือในการประชุม และตอบแบบสอบถามในการวิจัยโดยใช้เทคนิคเดลฟาย

ขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการและคณาจารย์ของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนี ชลบุรี สุราษฎร์ธานี อุตรธานี และสวรรคร์ประชารักษ์ ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลทำให้งานวิจัยสำเร็จลุล่วงเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณ อาจารย์เพลินดา พรหมบัวศรี อาจารย์พวงเพ็ญ เผือกสวัสดิ์ อาจารย์จิรพร จันทรมณี อาจารย์ฤทัยรัตน์ ธรเสนา และอาจารย์ศุภกรใจ เจริญสุข ที่ให้กำลังใจและช่วยเหลือในการเก็บข้อมูลเป็นอย่างดี รวมทั้งเพื่อนร่วมงานในงานพัฒนาอาจารย์ ส่วนพัฒนาการศึกษา ที่ให้ความร่วมมือช่วยเหลือเสมอมา

ขอขอบคุณคุณณมยุรี ศรีอุตร ที่ได้ช่วยเหลือทั้งร่างกายแรงใจ และช่วยจัดพิมพ์งานต่าง ๆ ตลอดระยะเวลาการศึกษา รวมทั้งช่วยจัดพิมพ์ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้จนเสร็จสมบูรณ์

และในโอกาสนี้ขอขอบคุณ พันเอกชาลี ไวยสุระสิงห์ ที่ได้สนับสนุน ช่วยเหลือในการศึกษาค้นคว้าเอกสารต่าง ๆ และเป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัยจนประสบความสำเร็จในการศึกษา

ลัดดาวัลย์ ไวยสุระสิงห์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	3
ความสำคัญของการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	3
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
แฟ้มสะสมงานครู	6
เทคนิคซีเนรีโอ	15
เทคนิคเดลฟาย	17
บทบาทหน้าที่ของวิทยาลัยพยาบาลและอาจารย์ในวิทยาลัยพยาบาล	23
การประกันคุณภาพการศึกษาของกระทรวงสาธารณสุข	37
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	44
3 วิธีดำเนินการวิจัย	48
ขั้นตอนที่ 1 การสร้างองค์ประกอบและดัชนีบ่งชี้คุณภาพขององค์ประกอบใน แฟ้มสะสมงานของพยาบาลวิชาชีพ(ด้านการสอน)และวิทยากรในวิทยาลัย พยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข	48
ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาความเหมาะสมของดัชนีบ่งชี้คุณภาพขององค์ประกอบใน แฟ้มสะสมงานตามความคิดเห็นของพยาบาลวิชาชีพ(ด้านการสอน)และ วิทยากรในวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุขไปใช้ปฏิบัติจริง ...	53
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	57
ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบและดัชนีบ่งชี้คุณภาพ ขององค์ประกอบในแฟ้มสะสมงานของอาจารย์ในวิทยาลัยพยาบาลสังกัด กระทรวงสาธารณสุข โดยใช้เทคนิคเดลฟาย	57

บทที่	หน้า
ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของอาจารย์ในวิทยาลัยพยาบาลสังกัด กระทรวงสาธารณสุขในการนำดัชนีปัจจัยคุณภาพขององค์กรประกอบใน แฟ้มสะสมงานไปใช้ปฏิบัติจริง.....	71
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	78
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	78
วิธีดำเนินการวิจัย	78
สรุปผลการวิจัย	80
อภิปรายผล	83
ข้อเสนอแนะ	87
บรรณานุกรม	89
ภาคผนวก	98
ประวัติย่อของผู้วิจัย	141

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ และการลดลงของความคลาดเคลื่อน	21
2	จำนวนกลุ่มที่ศึกษาความเหมาะสมของดัชนีบ่งชี้คุณภาพขององค์ประกอบใน แฟ้มสะสมงานตามความคิดเห็นของอาจารย์ในวิทยาลัยพยาบาลสังกัด กระทรวงสาธารณสุขในการไปใช้ปฏิบัติจริง.....	54
3	ค่ามัธยฐานและค่าเบี่ยงเบนควอไทล์เกี่ยวกับดัชนีบ่งชี้คุณภาพขององค์ประกอบ ในแฟ้มสะสมงานของอาจารย์ในวิทยาลัยสังกัดกระทรวงสาธารณสุข	58
4	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามวิทยาลัยพยาบาล	71
5	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน	72
6	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเหมาะสมในการนำดัชนีบ่งชี้ คุณภาพขององค์ประกอบในแฟ้มสะสมงานของอาจารย์ในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวง สาธารณสุขไปใช้ปฏิบัติจริงเป็นรายชื่อ	72

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 องค์ประกอบเพิ่มผลงานครู	12
2 สรุปขั้นตอนการดำเนินการวิจัย	56

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ในวงการศึกษของประเทศสหรัฐอเมริกา ได้มีการนำแฟ้มสะสมงานครู (Teacher Portfolio) ไปใช้ในวัตถุประสงค์หลากหลายเช่น โครงการของเขตลองไอร์แลนด์ เมืองฟาร์มมิงเดล ในมลรัฐนิวยอร์ก ประเทศสหรัฐอเมริกา ได้นำแฟ้มสะสมงานครูมาใช้ในการพัฒนาประสิทธิภาพของครูใหม่ (Gutierrez. 1995) มหาวิทยาลัยหลายแห่งในสหรัฐอเมริกา เช่น มหาวิทยาลัยโคโลราโดที่โบว์เดอร์ มหาวิทยาลัยมาร์ควีตต์ และมหาวิทยาลัยเมอร์เรย์ได้ใช้แฟ้มสะสมงานครูประกอบการตัดสินใจคัดเลือกบุคลากรเข้าทำงานในมหาวิทยาลัย ในขณะที่มีมหาวิทยาลัยอีกมากมายใช้แฟ้มสะสมงานประกอบผลการสอบมาตรฐาน ผลการสังเกตการทำงาน และผลการสัมภาษณ์ (ลาลี ทองธิว. 2541:51) นอกจากนี้แฟ้มสะสมงานครูได้ถูกนำไปใช้เพื่อแสดงให้เห็นว่าครูเจ้าของแฟ้มได้ทำหน้าที่รับผิดชอบในเรื่องอะไรบ้าง มีความเชี่ยวชาญเฉพาะตัวในด้านใด และแสวงหาวิธีการพัฒนาตนเองอย่างไรและไปในทางใด (Doolittle. 1997) ดังนั้นรูปแบบและเนื้อหาของแฟ้มสะสมงานครู จึงมีหลายรูปแบบขึ้นกับวัตถุประสงค์ของการจัดทำแฟ้มสะสมงานนั้น (Foster and Master. 1996:1-3)

สำหรับวงการศึกษไทย แฟ้มสะสมงานครูเป็นเรื่องที่ค่อนข้างใหม่ ดังนั้นรายงานการศึกษาเรื่องนี้จึงยังไม่ปรากฏแพร่หลาย นอกจากผู้บริหารโรงเรียนของกระทรวงศึกษาธิการเริ่มใช้แฟ้มสะสมงานในการพิจารณาความดีความชอบเพื่อเลื่อนขั้นเงินเดือนให้แก่ข้าราชการครู และคาดว่าในอนาคตนั้นคณะกรรมการข้าราชการครู (กค.) จะนำแฟ้มสะสมงานมาใช้ในการประกอบการพิจารณาเลื่อนตำแหน่งและระดับที่สูงขึ้นของข้าราชการในสังกัด (สุวิทย์ มูลคำ. 2541:30) อย่างไรก็ตามได้มีนักการศึกษาเสนอแนวคิดในการจัดทำแฟ้มสะสมงานครูที่สอดคล้องกันว่าเป็นการจัดเก็บหรือสะสมหลักฐานหรือผลการปฏิบัติงานลงในแฟ้มสะสมงานของตนอย่างเป็นระบบ อันเป็นหลักฐานที่เด่นชัดและเป็นรูปธรรม ซึ่งนอกจากจะช่วยให้เกิดการพัฒนางานในหน้าที่รับผิดชอบของตนแล้ว ยังช่วยให้ผู้เกี่ยวข้องได้รับทราบว่าครูทำอะไรไปแล้วบ้าง ทำอย่างไร ได้ผลอย่างไร และจะพัฒนาแก้ไขปรับปรุงอะไรต่อ ตลอดจนนำไปใช้ประกอบการพิจารณาความดีความชอบ และการเสนอขอกำหนดตำแหน่งที่สูงขึ้น เป็นต้น (อุทุมพร จามรมาน. 2540; สุวิทย์ มูลคำ. 2541 และ ชัยพฤกษ์ เสรีรัตน์. 2541) แฟ้มสะสมงานครูจึงเป็นเครื่องมือหนึ่งที่ช่วยให้ครูได้มีการเก็บรวบรวมผลงานหรือหลักฐานการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างเป็นระบบ เด่นชัด ง่ายต่อการปฏิบัติ

และพร้อมที่จะนำเสนอให้บุคคลอื่นได้ตรวจสอบความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่รับผิดชอบของครูได้ โดยรูปแบบและเนื้อหาของแฟ้มสะสมงานขึ้นกับจุดประสงค์ของการจัดทำแฟ้มสะสมงานนั้น แฟ้มสะสมงานจึงเป็นทั้งเครื่องมือประเมินการทำงานของครูโดยตัวเองและเครื่องมือสำหรับบุคคลอื่นได้ประเมินครู ทั้งนี้การประเมินแฟ้มสะสมงานครูโดยบุคคลภายนอกดังกล่าวจะช่วยให้เกิดระบบการประกันคุณภาพ (Quality Assurance) ขึ้น (อุทุมพร จามรมาน. 2540)

จะเห็นได้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษาศาสนาการศึกษาศาสนาสามารถนำแฟ้มสะสมงานอาจารย์มาใช้เพื่อก่อให้เกิดระบบการพัฒนาและการควบคุมคุณภาพอาจารย์ได้ ที่สำคัญคือการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษานั้น สถาบันการศึกษาจำเป็นต้องมีการพัฒนาระบบติดตามและประเมินผลการดำเนินการควบคุมคุณภาพอาจารย์ที่ทำให้อาจารย์ได้มีการปฏิบัติงานตามภาระหน้าที่ที่ควรจะเป็นอย่างแท้จริง ครอบคลุมและควรเป็นระบบที่มุ่งสร้างสรรค์และพัฒนามากกว่าระบบการลงโทษ (วันชัย ศิริชนะ. 2540 : 17-18) ดังนั้นแฟ้มสะสมงานอาจารย์จึงเป็นเครื่องมือที่สถาบันการศึกษานำมาใช้เพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบันการศึกษาพยาบาลได้มีการมุ่งเน้นให้มีระบบติดตามภาระงานของอาจารย์เช่นเดียวกัน โดยอาจารย์ทุกคนต้องมีภาระงานทุกด้านให้สอดคล้องกับภารกิจขั้นต่ำซึ่งกำหนดขึ้นตามข้อตกลงของผู้บริหารและอาจารย์รวมทั้งสอดคล้องกับบทบาทอาจารย์ (จินตนา ยูนิพันธ์. 2540 : 54) ดังนั้น สถาบันการศึกษาพยาบาลจึงสามารถนำแฟ้มสะสมงานอาจารย์มาใช้เพื่อก่อให้เกิดระบบติดตามภาระงานของอาจารย์ได้ดังกล่าว

ในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของวิทยาลัยพยาบาลในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข วิทยาลัยพยาบาลจะต้องมีการพัฒนาระบบการควบคุมคุณภาพอาจารย์ที่ทำให้อาจารย์ได้ปฏิบัติงานตามภาระหน้าที่ (สถาบันพระบรมราชชนก. 2542) โดยการปฏิบัติตามภาระหน้าที่ดังกล่าวต้องสามารถตรวจสอบได้ (Accountability) เพื่อให้เป็นไปตามหลักการของการประกันคุณภาพการศึกษา ผู้วิจัยจึงเห็นควรให้วิทยาลัยพยาบาลในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขนำแฟ้มสะสมงานอาจารย์มาใช้เพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับนำเสนอผลงานหรือหลักฐานในการปฏิบัติงานตามภาระหน้าที่ของอาจารย์อย่างครบถ้วนและเป็นระบบ และเพื่อให้แฟ้มสะสมงานของอาจารย์ในวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข สามารถนำไปใช้ได้ตรงตามจุดประสงค์ดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษาองค์ประกอบและดัชนีบ่งชี้คุณภาพของแต่ละองค์ประกอบในแฟ้มสะสมงาน ผลการวิจัยครั้งนี้นอกจากจะทำให้อาจารย์ของวิทยาลัยพยาบาลในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขได้ทราบแนวทางการจัดทำแฟ้มสะสมงานที่เป็นรูปธรรมชัดเจน ง่ายต่อการปฏิบัติและสามารถนำแฟ้มสะสมงานไปใช้ได้ถูกต้องตรงตามวัตถุประสงค์ของการจัดทำแฟ้มสะสมงานแล้ว

ยังทำให้อาจารย์เจ้าของแฟ้มทราบจุดเด่น จุดด้อยของการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ และสามารถพัฒนาคุณภาพนั้นได้ด้วยตนเอง ทันท่วงที เหตุการณ์ อันจะนำไปสู่การประกันคุณภาพการศึกษาของวิทยาลัยพยาบาลในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขอย่างแท้จริงต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อสร้างองค์ประกอบและดัชนีบ่งชี้คุณภาพขององค์ประกอบในแฟ้มสะสมงานของพยาบาลวิชาชีพ (ด้านการสอน) และวิทยากรในวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข
2. เพื่อศึกษาความเหมาะสมของดัชนีบ่งชี้คุณภาพขององค์ประกอบในแฟ้มสะสมงานตามความคิดเห็นของพยาบาลวิชาชีพ(ด้านการสอน) และวิทยากรในวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุขในการนำไปใช้ปฏิบัติจริง

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลการวิจัยครั้งนี้อาจารย์ของวิทยาลัยพยาบาลในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข จะได้เครื่องมือในการนำเสนอการปฏิบัติงานตามภาระหน้าที่ที่รับผิดชอบอย่างเป็นระบบ และเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนางานในหน้าที่รับผิดชอบให้มีคุณภาพด้วยตนเองและทันต่อเหตุการณ์ ตลอดจนผู้บริหารวิทยาลัยนำไปประยุกต์ใช้เป็นเกณฑ์ในการสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาอาจารย์ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

กลุ่มที่ใช้ในการศึกษามี 2 กลุ่มดังนี้

1. กลุ่มที่ใช้ในการสร้างองค์ประกอบและดัชนีบ่งชี้คุณภาพขององค์ประกอบในแฟ้มสะสมงานของพยาบาลวิชาชีพ (ด้านการสอน) และวิทยากรในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ได้แก่ พยาบาลวิชาชีพ (ด้านการสอน) และวิทยากรที่ปฏิบัติงานในวิทยาลัยพยาบาลทุกแห่ง สังกัดกระทรวงสาธารณสุข แห่งละ 1 คน รวม 35 คน
2. กลุ่มที่ใช้ในการศึกษาความเหมาะสมในการนำดัชนีบ่งชี้คุณภาพขององค์ประกอบในแฟ้มสะสมงานไปใช้ปฏิบัติจริง เป็นพยาบาลวิชาชีพ (ด้านการสอน) และวิทยากรที่ปฏิบัติงานในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุขแต่ละภาคจำนวน 4 ภาค ๆ ละ 1 แห่งรวม 4 แห่ง จำนวน 165 คน ได้แก่ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชลบุรี (ภาคกลาง) วิทยาลัยพยาบาลบรม

ราชชนนี สวรรค์ประชารักษ์ (ภาคเหนือ) วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตรธานี (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) และวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุราษฎร์ธานี (ภาคใต้)

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. องค์ประกอบในแฟ้มสะสมงาน หมายถึง หัวเรื่องที่บรรจุไว้ในแฟ้มสะสมงานซึ่งถูกกำหนดขึ้นโดยฉันทามติของผู้เชี่ยวชาญจากการประชุมสัมมนาโดยประยุกต์ใช้เทคนิคซินิรีโอร่วมกับเทคนิคเดลฟาย โดยหัวเรื่องดังกล่าวจะเป็นแนวทางให้อาจารย์ของวิทยาลัยพยาบาลในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข สามารถจัดสาระต่าง ๆ ลงในแฟ้มสะสมงานได้อย่างเป็นระบบ ครอบคลุมภาระหน้าที่ที่รับผิดชอบและสามารถนำเสนอเพื่อการตรวจสอบจากบุคคลภายนอกได้ ซึ่งตรงตามจุดประสงค์ของการนำแฟ้มสะสมงานไปใช้เพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาของวิทยาลัยสังกัดกระทรวงสาธารณสุข

2. ดัชนีบ่งชี้คุณภาพขององค์ประกอบ หมายถึง คุณลักษณะที่ใช้เป็นเกณฑ์ในการสนับสนุนและส่งเสริมให้อาจารย์ในวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุขได้มีความเข้าใจในเรื่องคุณภาพของอาจารย์ที่แท้จริง ตรงกันและนำไปสู่การจัดเก็บข้อมูลที่เป็นคุณภาพการดำเนินงานของอาจารย์ไว้ในแฟ้มสะสมงานอย่างเป็นระบบ นอกจากนี้ยังเป็นเป้าหมายในการพัฒนาอาจารย์ของวิทยาลัยพยาบาลในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขที่เป็นรูปธรรมชัดเจนและเป็นไปในทิศทางเดียวกันอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นการเพิ่มคุณค่าให้กับแฟ้มสะสมงาน

3. แฟ้มสะสมงาน หมายถึง การรวบรวมผลงานหรือหลักฐานอย่างเป็นระบบโดยยึดองค์ประกอบและดัชนีบ่งชี้คุณภาพขององค์ประกอบที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเป็นหลัก แฟ้มสะสมงานดังกล่าวนอกจากจะใช้เป็นเครื่องมือสำหรับนำเสนอคุณภาพการปฏิบัติงานของอาจารย์ในวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุขตามความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ เพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาแล้ว ยังเป็นการพัฒนาคุณภาพของอาจารย์ด้วยตัวอาจารย์เองอีกทางหนึ่งด้วย

4. พยาบาลวิชาชีพ (ด้านการสอน) และวิทยากร หมายถึง อาจารย์ของวิทยาลัยพยาบาลในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขที่ทำหน้าที่สอนนักศึกษาทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติทางการพยาบาล โดยมีวุฒิทางการศึกษาพยาบาลระดับต่ำกว่าปริญญาตรีและระดับปริญญาตรีขึ้นไป

5. ผู้เชี่ยวชาญ หมายถึง อาจารย์ซึ่งเป็นตัวแทนจากวิทยาลัยพยาบาลในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขทุกแห่ง ๆ ละ 1 คน รวม 35 คน ที่เข้าร่วมประชุมสัมมนาโดยประยุกต์ใช้เทคนิคซินิรีโอและเป็นผู้ให้ข้อมูลในการใช้เทคนิคเดลฟาย ซึ่งเป็นกระบวนการในการสร้างดัชนีบ่งชี้คุณภาพขององค์ประกอบในแฟ้มสะสมงาน ทั้งนี้ได้กำหนดคุณสมบัติผู้เชี่ยวชาญไว้ดังนี้

1) มีความรู้ ความชำนาญและประสบการณ์การทำงานด้านการศึกษาศึกษาพยาบาลในวิทยาลัยพยาบาลมาไม่น้อยกว่า 5 ปี และปัจจุบันยังคงปฏิบัติหน้าที่ทางด้านการศึกษายู่

2) สามารถให้ข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของอาจารย์ คุณภาพอาจารย์รวมทั้งการประกันคุณภาพการศึกษาในวิทยาลัยพยาบาลได้

3) มีความยินดีและเต็มใจในการเข้าร่วมประชุมสัมมนาตลอดจนให้ความร่วมมือในการดำเนินการต่าง ๆ จนกว่าการวิจัยจะสิ้นสุด

6. เทคนิคซิเนริโอ หมายถึง วิธีการจัดประชุมระดมสมองผู้เชี่ยวชาญเพื่อร่วมกันพิจารณาองค์ประกอบและดัชนีบ่งชี้คุณภาพของแต่ละองค์ประกอบ ในแฟ้มสะสมงานของอาจารย์ในวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุขที่ผู้วิจัยได้ร่างไว้ให้แล้ว โดยมีการแบ่งกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเป็น 5 กลุ่ม ๆ ละ 7 คน ซึ่งทุกกลุ่มจะมีวิทยากรประจำกลุ่มและมีการอภิปรายในทุกองค์ประกอบและดัชนีบ่งชี้คุณภาพ จากนั้นนำข้อมูลจากแต่ละกลุ่มมาวิเคราะห์และกำหนดเป็นองค์ประกอบและดัชนีบ่งชี้คุณภาพขององค์ประกอบในแฟ้มสะสมงาน

7. วิทยากรประจำกลุ่ม หมายถึง นักวิชาการของส่วนพัฒนาการศึกษา สถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข จำนวน 5 คนที่ผู้วิจัยได้ขอความร่วมมือให้เข้าประจำกลุ่ม ๆ ละ 1 คน ในการประชุมโดยใช้เทคนิคซิเนริโอเพื่อทำหน้าที่ชี้แนะประเด็นที่กลุ่มจะต้องพิจารณาได้แก่บทบาทหน้าที่ของอาจารย์ในวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข องค์ประกอบและดัชนีบ่งชี้คุณภาพในทุกองค์ประกอบที่ผู้วิจัยได้วางไว้ ทั้งนี้ผู้วิจัยได้มีการประชุมชี้แจงแนวทางการดำเนินการดังกล่าวแก่วิทยากรประจำกลุ่มก่อนที่จะมีการประชุมโดยใช้เทคนิคซิเนริโอ

8. เทคนิคเดลฟาย หมายถึง กระบวนการที่มีระบบในการแสวงหาความคิดเห็นหรือการตัดสินใจที่ถูกต้องตรงตามความเป็นจริงซึ่งเป็นการหาฉันทามติ (Consensus) ของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่เข้าประชุมโดยใช้เทคนิคซิเนริโอในเรื่ององค์ประกอบและดัชนีบ่งชี้คุณภาพขององค์ประกอบในแฟ้มสะสมงานของอาจารย์ในวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข โดยดำเนินการ 2 รอบ และนำคำตอบของผู้เชี่ยวชาญมาสรุปเป็นองค์ประกอบและดัชนีบ่งชี้คุณภาพขององค์ประกอบในแฟ้มสะสมงาน สำหรับนำไปสร้างเป็นแบบสอบถามเพื่อการวิจัยต่อไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการศึกษา ดังนี้

1. แฟ้มสะสมงานครู (Teacher Portfolios)
2. เทคนิคซิเนริโอ (Scenario)
3. เทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique)
4. บทบาทหน้าที่ของวิทยาลัยพยาบาลและอาจารย์ในวิทยาลัยพยาบาล สังกัด
กระทรวงสาธารณสุข
5. การประกันคุณภาพการศึกษาของกระทรวงสาธารณสุข
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แฟ้มสะสมงานครู (Teacher Portfolios)

1.1 ความหมายของแฟ้มสะสมงานโดยทั่วไป

นักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของแฟ้มสะสมงานในลักษณะที่สอดคล้องกัน ได้แก่ อุทุมพร จามรมาน (2540 : 2) กล่าวว่าแฟ้มสะสมงานหมายถึง "การนำเสนอมาสู่ความคิด" เป็นแฟ้มที่สะสมผลงานเพื่อชี้ให้เห็นว่าบุคคลดังกล่าวทำงานอะไรบ้าง ทำแล้วได้ผลดีมากน้อยเพียงใด แฟ้มสะสมงานที่ใช้ได้ผล คือแฟ้มที่ทำให้เห็นว่า เจ้าของแฟ้มมีพัฒนาการทั้งทางร่างกาย จิตใจ สังคม สติปัญญาไปพร้อมกัน และทำให้เจ้าของแฟ้มมีพัฒนาการในหน้าที่ความรับผิดชอบของงานด้วย แฟ้มสะสมงานมีวัตถุประสงค์ 2 อย่างคือ

1. เพื่อให้เจ้าของแฟ้มได้ประเมินตนเองว่า งานที่ทำเป็นอย่างไร มีระบบหรือไม่
2. เพื่อให้ผู้อื่นได้ประเมินเจ้าของแฟ้มว่ามีความสามารถในการปฏิบัติงานในระดับใด

แฟ้มสะสมงานให้ค่าที่สะท้อนความสามารถทุก ๆ ด้านของเจ้าของแฟ้ม โดยเฉพาะอย่างยิ่งสะท้อนความสามารถทางความคิดอย่างเป็นระบบ สะท้อนความสามารถในการฟังจับประเด็น คิดวิเคราะห์ วางแผน ชักถาม อ่าน เขียน จัดเรียบเรียงผลงาน ผสมผสานความรู้ความคิด นำเสนอผลได้ตอบประเมินตนเอง รับฟังคำติชมจากคนอื่น แก้ไขปรับปรุงตลอดจนปรับตัวเองให้อยู่ในโลกแห่งความจริง

สุวิทย์ มูลคำ (2540 : 7) ให้ความหมายของแฟ้มสะสมงานคือสิ่งที่เก็บรวบรวมตัวอย่าง (Samples) หรือบางส่วนของหลักฐาน (Evidences) ที่แสดงถึงผลสัมฤทธิ์ ความพยายามหรือ

ความถนัดของบุคคลหรือประเด็นที่ต้องการจัดทำแฟ้มสะสมงานไว้อย่างเป็นระบบ โดยบุคคลนั้น และบุคคลที่เกี่ยวข้องมีส่วนรับผิดชอบในการจัดทำแฟ้มสะสมงานร่วมกัน

ฮามม์ (Hamm. 1991 : 18) กล่าวว่า คำอธิบายที่ดีที่สุดสำหรับแฟ้มสะสมงานคือ สิ่งที่บรรจุหลักฐานอันแสดงถึงทักษะของบุคคล หลักฐานที่สะสมไว้ในแฟ้มสะสมงานสามารถใช้เป็นสิ่งที่บ่งบอกให้เห็นถึงพัฒนาการความเจริญก้าวหน้าในด้านความสามารถ เจตคติ ทักษะต่าง ๆ และเป้าหมายของเจ้าของแฟ้มสะสมงาน

เบิร์ด (Bird. 1990) ได้ให้ความหมายแฟ้มสะสมงานคือ สิ่งที่บรรจุเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ไว้อย่างเป็นระบบเพื่อแสดงให้เห็นถึงความสามารถทักษะหรือนิสัยใจคอของเจ้าของแฟ้มสะสมงาน

ดังนั้นจึงอาจสรุปได้ว่า แฟ้มสะสมงานหมายถึง การรวบรวมผลงานหรือหลักฐานต่าง ๆ ตามจุดประสงค์ของการใช้สารสนเทศจากแฟ้มงานนั้น โดยมีการจัดเก็บอย่างเป็นระบบ และมีสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงการสะท้อนตนเองและการประเมินตนเองของเจ้าของแฟ้มสะสมงาน

1.2 ความหมายของแฟ้มสะสมงานครู

ภาวิณี ศรีสุขวัฒนานนท์ (2540 : 6) กล่าวว่าทักษะการประเมินและพัฒนาตนเองเป็นสมรรถภาพที่สำคัญอย่างหนึ่งที่ฝึกได้จากการใช้แฟ้มสะสมงาน

ชัยพฤกษ์ เสรีรักษ์ และคณะ (2540 : 78) กล่าวว่าแฟ้มผลงานครู เป็นวิธีเดียวที่สามารถแสดงถึงความสามารถในการประกอบวิชาชีพครูชั้นสูง ช่วยให้ครูมีโอกาสพิจารณาทบทวนผลการสอน วางแผนพัฒนาตนเองและเป็นสื่อให้มีปฏิสัมพันธ์กับผู้เกี่ยวข้องภายใต้ข้อมูล

อุทุมพร จามรมาน (2540 : 46) กล่าวว่าแฟ้มสะสมงานครูเป็นแหล่งข้อมูลที่ให้ข้อมูลหลายด้านเกี่ยวกับครูเจ้าของแฟ้ม ดังนั้นแฟ้มสะสมงานจึงเกี่ยวข้องกับ

1. การให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ครูเจ้าของแฟ้ม ซึ่งช่วยให้ครูได้มองการทำงานของตนเป็น การพัฒนาตัวเองโดยตัวเอง

2. การให้ข้อมูลแก่ผู้บริหารเกี่ยวกับครูเจ้าของแฟ้มเพื่อการประเมินครูผู้นั้น

3. การให้ข้อมูลแก่ผู้เกี่ยวข้องถึงการทำงานของครูเจ้าของแฟ้มที่สะท้อนการสอน

นักเรียน

เค เบอร์ก (http://www.business 1. com/IRI_SKY/ppc.htm:1996) ได้กล่าวถึงแฟ้มสะสมงานครูว่าเป็นแหล่งสารสนเทศเกี่ยวกับสมรรถวิสัยของผู้ที่อยู่ในวิชาชีพ โดยมีมาตรฐานของวิชาชีพนั้นเป็นเกณฑ์บรรทัดฐานกำกับอยู่ เช่น แฟ้มวิชาชีพครู จะมีรายการที่เสนอให้เห็นงานที่ครูทำในห้องเรียนอย่างชัดเจนที่สุด ทำให้เราทราบว่าคุณสมบัติการฝึกหัดครูได้ให้ประสบการณ์ในการ

เตรียมบุคคลให้เป็นครูอย่างไร และทราบว่ามีการพัฒนาตนเองอย่างไร นอกจากนี้ยังมีสารสนเทศที่สนองให้ผู้เกี่ยวข้องกับวิชาชีพได้นำไปใช้ในการปรับปรุงกระบวนการพัฒนาวิชาชีพมากขึ้น การใช้ประโยชน์จากแฟ้มสะสมงานไม่เน้นการใช้เพื่อตัดสินใจให้คุณหรือโทษในเชิงบริหาร แต่เน้นการส่งเสริมการพัฒนาความเป็นเลิศทางวิชาชีพเป็นสำคัญ

แอร์อาเซียนและกุลลิคสัน (Airasian and Gullickson. 1996:9) กล่าวว่าแฟ้มสะสมงานครูเป็นหลักฐานแสดงถึงความเชื่อ ความรู้ ทักษะหรือประสิทธิภาพของตัวครูเองและกระบวนการในการเก็บรวบรวมข้อมูลตลอดจนการวิเคราะห์วิจารณ์ข้อมูลแต่ละชิ้นที่ครูเก็บก็เป็นหลักฐานแสดงถึงความสามารถในการประเมินตนเองของครูได้อีกทางหนึ่งด้วย

เซตตูคาติ (Setteducati. 1995:4) กล่าวว่า แฟ้มสะสมงานครูจะต้องมีส่วนที่สะท้อนให้เห็นถึงปรัชญา แนวคิดเรื่องการจัดการเรียนการสอนของครูท่านนั้นในช่วงระยะเวลาหนึ่งที่นานพอสมควรพอที่จะสามารถมองเห็นถึงการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับแนวคิดและแนวการจัดกิจกรรมของครูท่านนั้นได้

ดูลิตเติล (Doolittle. 1997) กล่าวว่าแฟ้มสะสมงานครูหมายความว่าถึงที่สะสมผลงานที่สร้างขึ้นโดยครู เป็นผลงานที่ครูพิจารณาแล้วว่าสามารถชี้ให้เห็นถึงความรอบรู้ด้านเนื้อหาวิชา ทักษะความชำนาญด้านเทคนิคการสอน ความเชี่ยวชาญพิเศษของครูท่านนั้น ตลอดจนแสดงถึงปรัชญาแนวคิดและความเชื่อในเรื่องบทบาทของครูและความสามารถในการวิจารณ์ประเมินงานของตนเองเพื่อปรับปรุงผลงานของตนอย่างต่อเนื่องและที่สำคัญคือชี้ให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิภาพในการสอนของครูกับผลที่เกิดขึ้นกับตัว

ออสเทอร์แมนและคิตแคมป์ (Osterman and Kittkamp. 1993) ได้สรุปการทำแฟ้มสะสมงานเพื่อการประเมินและพัฒนาตนเองของครูไว้ว่า

1. ครูต้องการโอกาสในการพัฒนาวิชาชีพของตนเอง
2. ครูต้องการทดสอบความรู้ ทักษะการปฏิบัติงานและประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานของตนเอง
3. ครูมีความสามารถที่จะรับผิดชอบต่อการพัฒนาทางวิชาชีพตนเองได้ถ้าได้รับการสนับสนุนและมีการจัดเวลาให้
4. ความร่วมมือและร่วมแรงในระหว่างครูด้วยกันเองเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาตนเองของครู

จากที่กล่าวมาอาจสรุปได้ว่า การใช้แฟ้มสะสมงานเพื่อการประเมินและพัฒนาตนเองของครู คือการประเมินและพัฒนาตนเองที่มีลักษณะสำคัญ 4 ประการ คือ

1. การมีสาระของผลงานทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพที่แสดงถึงศักยภาพในหน้าที่ความรับผิดชอบของครู
2. การสะท้อนตนเอง (Self-Reflection) และการประเมินตนเอง (Self-Evaluation) จากหลักฐานและผลงานดีเด่นในแฟ้มสะสมงาน
3. การดำเนินการเชื่อมโยงเป็นอันหนึ่งอันเดียวกับหน้าที่ความรับผิดชอบของตนเอง
4. ไม่เน้นการใช้เพื่อตัดสินใจให้คุณหรือโทษในเชิงบริหาร แต่เน้นการส่งเสริมการพัฒนาความเป็นเลิศทางวิชาชีพเป็นสำคัญ

1.3 ลักษณะของแฟ้มสะสมงานครู

อุทุมพร จามรมาน (2540 : 47) กล่าวว่า แฟ้มสะสมงาน (Portfolio) เป็นแฟ้มหรือของ ซึ่งบรรจุผลงานของครู สาระที่อยู่ในแฟ้มจะได้รับการเลือกจากเจ้าของแฟ้มว่า จะใส่สาระอะไรบ้าง โดยช่วงที่เลือกสาระมาใส่แฟ้มนั้น เจ้าของแฟ้มจะต้องคิดวางแผนงาน ประเมินและตัดสินใจว่าจะเลือกอะไรมาใส่ และใส่ในลักษณะใด สาระที่เลือกมานั้นจะให้ข้อมูลแก่ผู้อ่านในเรื่องใดบ้าง มีความต่อเนื่องตามเหตุการณ์ เวลา ปัญหาและวิธีการแก้ไข ฯลฯ เมื่อเลือกได้แล้วแฟ้มนี้จะได้รับการประเมินโดยบุคคลภายนอก เพื่อชี้จุดอ่อนแข็งของสาระในแฟ้ม ดังนั้นแฟ้มสะสมงานจึงให้ข้อมูลทั้งในด้านความก้าวหน้าเป็นระยะ (Formative Evaluation) และข้อมูลสรุป (Summative Evaluation) แก่เจ้าของแฟ้มและบุคคลภายนอก

ชิ้นงานที่อยู่ในแฟ้ม จะต้องสอดคล้องกับงานหลักของเจ้าของแฟ้ม ชิ้นงานในแฟ้มประกอบด้วย

1. งานที่ผลิตโดยเจ้าของแฟ้มเอง (เช่น แผนการสอน)
2. งานที่สะท้อนการสอนของครู (เช่น ชิ้นงานของนักเรียน)
3. งานจากผู้อื่นที่เกี่ยวข้อง (เช่น จดหมายจากผู้ปกครอง)

ชิ้นงานที่อยู่ในแฟ้มแต่ละชิ้น ควรสะท้อนด้านต่าง ๆ ของการสอน เช่น ลำดับของเนื้อหาที่สอน กิจกรรมที่สอดคล้อง และผลการสอน ตัวอย่างเช่น ชิ้นงานข้อสอบที่ครูสร้างขึ้น ซึ่งต้องสะท้อนความรู้ในเนื้อหาที่ออกข้อสอบ ทักษะการออกข้อสอบและความเข้าใจในทักษะการสอบของนักเรียน

เกรฟส์, ซิมมอนส์ และเซเกอร์ (สำลี ทองธิว. 2540 : 7; อ้างอิงมาจาก Don Graves, Jay Simmons and Dan Seger. 1992) ได้กล่าวไว้ในลักษณะที่สอดคล้องกันว่า แฟ้มสะสมงานครูนั้นมีลักษณะหลากหลายขึ้นอยู่กับเป้าหมายของการทำแฟ้มสะสมงานครูแต่ละคน ครูบางคนต้องการรวบรวมเอกสารการสอนที่ทำขึ้นใช้ไว้ในแฟ้มสะสมงานอาชีพ เช่น แผนการสอน แบบฝึกหัด แบบ

ประเมินผล ครูบางคนต้องการระบุปรัชญาแนวคิดด้านการเรียนการสอนของตน ระบุเป้าหมายการจัดการเรียนการสอนตลอดภาคการศึกษาของวิชานั้น ใส่หัวข้อของเนื้อหาที่วางแผนจะสอนทั้งระยะยาวและสั้น ตลอดจนระบุความคาดหวังที่ต้องการจะให้เกิดหลังจากที่ทำการสอนแล้วไว้ในแฟ้มสะสมงาน ครูบางคนอาจต้องการใช้แฟ้มสะสมงานเพียงเพื่อเป็นที่รวบรวมงานชิ้นเด่น ๆ ของเด็กเก็บภาพถ่ายกิจกรรมที่จัดขึ้นหรือเก็บจดหมายติชมจากผู้ปกครอง ในขณะที่ครูบางคนใช้แฟ้มสะสมงานในขอบเขตที่กว้างขวางกว่าการเก็บข้อมูลที่เกิดขึ้นในระหว่างการเรียนการสอนเท่านั้น โดยเก็บบันทึกการประชุมกลุ่มครูในสาขาเดียวกันเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมที่ได้จัดขึ้น ตลอดจนระบุชื่อโครงการและหลักสูตรที่ได้ไปศึกษาเพิ่มเติมบอกไว้ด้วย ซึ่งเป้าหมายของการทำแฟ้มสะสมงานครูประเภทหลังนี้คือการได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนรายละเอียดของประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอนของตนกับครูผู้สนใจในเรื่องเดียวกันผ่านการประชุมเพื่อนำเสนอเนื้อหาในแฟ้มสะสมงานที่แต่ละคนทำขึ้นเป็นการปรับปรุงหรือให้ความช่วยเหลือแนะนำเพื่อนครูด้วยกัน นอกจากนี้อาจเป็นไปได้ด้วยว่าครูที่สอนต่างสาขาวิชากันก็สามารถแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในรายละเอียดซึ่งกันและกันได้ ทำให้ได้รับทราบถึงความเป็นไปในชั้นเรียนของครูต่างสาขากันทำให้การจัดการเรียนการสอนของครูไม่โดดเดี่ยวแก้ปัญหาอยู่ตามลำพังเหมือนครูสมัยก่อน ๆ อีกต่อไป

แอราเซียนและกุลลิคสัน (Airasian and Gullickson. 1996 : 9) ให้ข้อเสนอแนะในเรื่องการเก็บข้อมูลเพื่อการพัฒนาตนเองของครูว่า ข้อมูลที่จัดเก็บควรเป็นรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานสอนของครู และควรเป็นการจัดเก็บอย่างมีระบบ ส่วนตัวข้อมูลนั้นจะเป็นข้อมูลแบบเป็นทางการหรือไม่เป็นทางการก็ได้แต่ถ้าเป็นทางการได้ก็ดี การเก็บข้อมูลจะช่วยให้ครูตระหนักถึงงานในหน้าที่ของตนได้ ครอบคลุมและมีฐานที่แน่นอนสำหรับการตรวจสอบ ใช้เป็นฐานในการตั้งข้อสังเกตและให้ข้อมูลย้อนกลับได้ดีขึ้นซึ่งผลจากการวิเคราะห์และตีความข้อมูลที่ได้ทำให้ครูเข้าใจความหมายและคุณภาพของงานที่ตนกำลังกระทำอยู่ สิ่งที่จะต้องได้ตามมานั้นคือจะต้องรู้ว่าพอใจกับงานและผลของงานนั้นหรือยังและจะต้องทำอะไรต่อไปเพื่อทำให้งานนั้นมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพมาก

1.4 องค์ประกอบของแฟ้มสะสมงานครู

สุวิทย์ มูลคำ (2540 : 58) กล่าวว่าไว้ว่าองค์ประกอบต่าง ๆ ในแฟ้มต้องจัดให้เป็นระเบียบมีความสัมพันธ์กันเป็นอย่างดีโดยมีองค์ประกอบดังต่อไปนี้

1. ส่วนนำ ประกอบด้วย คำนำ สารบัญ

2. ส่วนที่ 2 เป็นข้อมูลประวัติ (ตอนที่ 1) ซึ่งอาจใช้วิธีการสำเนาเอกสารเฉพาะในงบบหน้าแต่ละรายการสำหรับหลักฐานต้นฉบับและหลักฐานอ้างอิงอาจจะนำไปใช้บันทึกและรวบรวมต่อไปในการศึกษาใหม่

3. ส่วนที่ 3 เป็นข้อมูลแสดงผลการปฏิบัติงาน (ตอนที่ 2) เป็นการนำผลงานที่เจ้าของแฟ้มคัดเลือกแล้วของแต่ละเรื่อง/หัวข้อมาจัดเรียงลำดับความเหมาะสม

4. ส่วนที่ 4 เป็นส่วนสรุปซึ่งอาจจะจัดทำเป็นสรุปผลการพัฒนางานทุกด้าน เพื่อสรุปงานทั้งหมดในรอบปีการศึกษาและอาจเป็นข้อมูลเพิ่มเติม (ถ้ามี) เช่น ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะในการพัฒนางานแต่ละงานในปีการศึกษาต่อไป ซึ่งอาจเป็นงานต่อเนื่องหรืองานที่เสนอขึ้นมาใหม่ก็ได้

ชัยพฤกษ์ เสรีรักษ์ และคณะ (2540:36) ได้เสนอองค์ประกอบของแฟ้มสะสมงาน ไว้ดังนี้

1. คำนำ ระบุทำอะไร ทำเพื่อใคร ทำอย่างไร และผลเป็นอย่างไร

2. สารบัญ ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 การปฏิบัติงานและผลการปฏิบัติงาน

ตอนที่ 3 ผลงานที่ภาคภูมิใจ

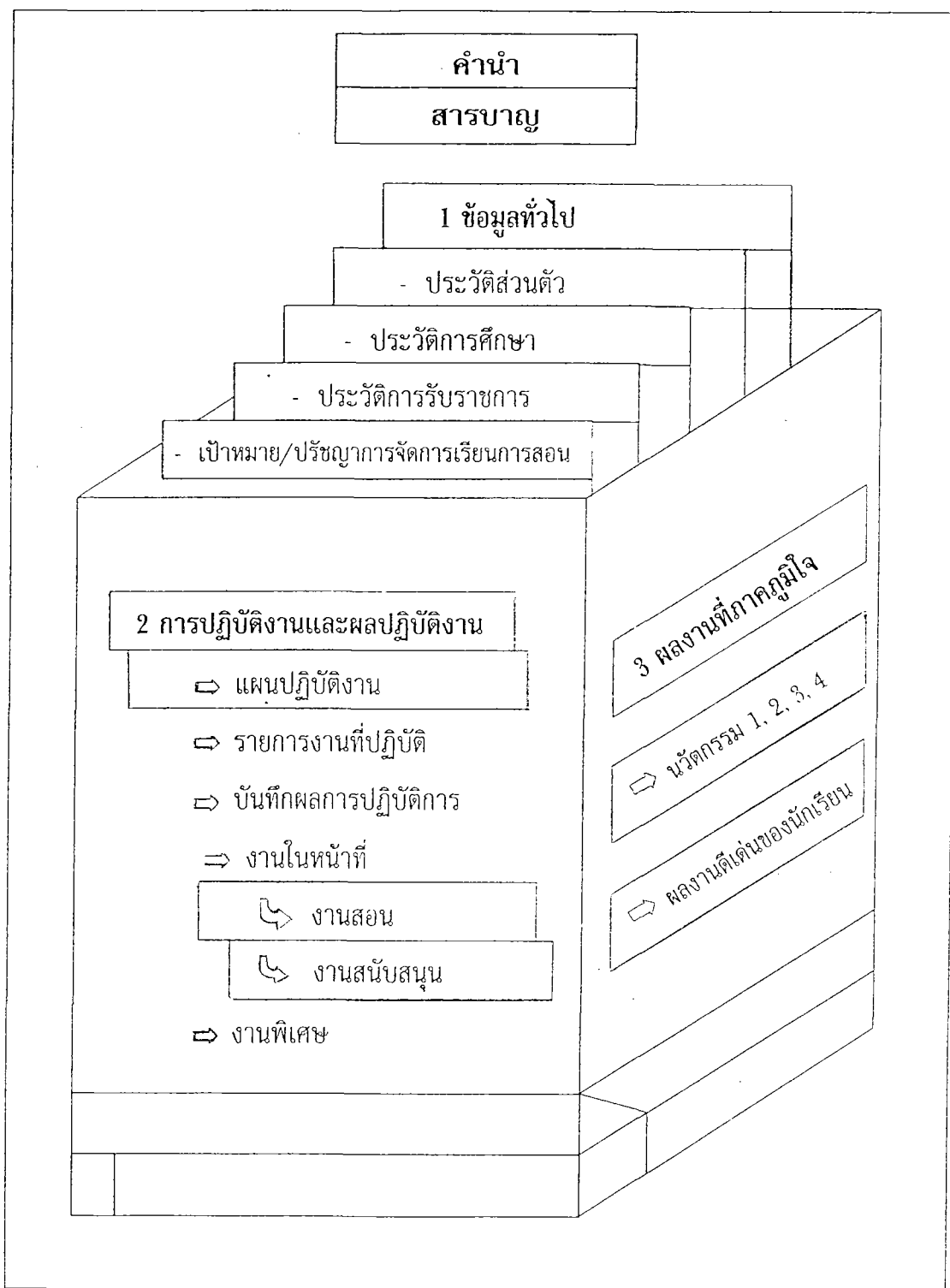
3. ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ระบุ ประวัติส่วนตัว ประวัติการศึกษา ประวัติการรับราชการ เป้าหมาย/ปรัชญาการจัดการเรียนการสอน

4. ตอนที่ 2 การปฏิบัติงานและผลการปฏิบัติงาน ระบุ แผนปฏิบัติงาน รายการงานที่ปฏิบัติ บันทึกผลการปฏิบัติงาน งานในหน้าที่ (ประกอบด้วยงานสอนและงานสนับสนุนการสอน) และงานพิเศษ (งานอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมาย งานกิจกรรมโครงการฯ ริเริ่มสร้างสรรค์ หลักฐานงานพิเศษ เช่น วุฒิบัตร โล่ เกียรติบัตร)

5. ตอนที่ 3 ผลงานที่ภาคภูมิใจ เช่น นวัตกรรม 1, 2, 3, 4 และ ผลงานดีเด่นของนักเรียน เป็นต้น

โดยองค์ประกอบในแฟ้มสะสมงานดังกล่าวได้แสดงไว้ในภาพประกอบ 1

องค์ประกอบแฟ้มผลงานครู

ดูลิตเติล (Doolittle. 1997) กล่าวว่ารายละเอียดที่ควรอยู่ในแฟ้มสะสมงานครูนั้นมี 11 หัวข้อ สรุปได้ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับตัวครู
2. รายละเอียดของชั้นเรียน เช่น ระดับชั้น จำนวนนักเรียน วิชาที่เรียน
3. ข้อสอบวิชาครู เอกสารประกาศนียบัตรของครู วุฒิบัตรต่าง ๆ ที่ได้รับ
4. บันทึกแสดงปรัชญา เป้าหมาย และแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษา
5. เอกสารที่แสดงถึงความพยายามในการปรับปรุงตนเองและแสวงหาความรู้เพิ่มเติมใน

เอกสารแสดงหัวข้อสัมมนาทางวิชาการ การอบรม

6. บันทึกการสอนที่ใช้ เอกสารประกอบการสอน
7. ข้อสอบย่อย ข้อสอบปลายภาค และโครงการที่ให้นักเรียนทำ
8. ภาพถ่าย เทปบันทึกเสียงและภาพวีดิทัศน์เกี่ยวกับกิจกรรมการจัดการเรียน

การสอน

9. บันทึกผลการเข้าสังเกตการสอนของเพื่อนครูด้วยกัน
10. บันทึกการวิจารณ์งานสอนของตนเอง
11. ภาพถ่ายการจัดห้องเรียน และนิทรรศการต่าง ๆ

ดูลิตเติล ยังได้วิจารณ์ลักษณะการทำแฟ้มสะสมงานครูส่วนใหญ่ด้วยว่าเป็นเหมือนกับกล่องสะสมงานที่เต็มไปด้วยวัสดุการสอนและข้อสอบ ซึ่งที่จริงแล้วสิ่งที่ควรใส่ไว้ในแฟ้มสะสมงานครูนั้นควรเป็นเอกสารที่ครูสร้างขึ้นเพื่อแสดงให้เห็นว่าครูท่านนั้นได้ทำหน้าที่รับผิดชอบในเรื่องอะไรบ้าง มีความเชี่ยวชาญเฉพาะตัวในด้านใดและแสวงหาวิธีการพัฒนาตนเองอย่างไรและไปในทางใด ส่วนหลักฐานที่เป็นวัสดุและวัตถุต่าง ๆ ควรแยกเก็บไว้ต่างหากในฐานะเป็นเพียงภาคผนวกหรือเป็นหลักฐานใช้เพื่อการอ้างอิง

นอกจากนี้โรงเรียนไพฑูริย์ศึกษา (2540 : 55-56) ได้จัดทำแฟ้มสะสมงานครู ซึ่งมีรายละเอียดและขั้นตอนในการปฏิบัติดังนี้

1. การบันทึกประวัติและผลงานครู ให้ครูเขียนประวัติส่วนตัว ประวัติการทำงาน ประวัติผลงานดีเด่นหรือเกียรติคุณในการปฏิบัติงาน ประวัติการเข้ารับอบรม-สัมมนา การศึกษาดูงาน ฯลฯ และหากครูมีเอกสารที่ใช้เป็นหลักฐานอ้างอิงในกรณีข้างต้นให้ครูจัดใส่ไว้ในแฟ้มผลงานด้วย
2. การประเมินตนเองของครู เพื่อให้ครูได้ทบทวนการปฏิบัติงานที่ผ่านมาประเมินข้อดี ข้อเสีย ปัญหาอุปสรรคเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหา และความพึงพอใจในการปฏิบัติงานที่ผ่านมา

3. การจัดทำการวิเคราะห์หลักสูตรรายวิชา เพื่อให้ครูได้กำหนดเครื่องมือในการวัดผล โดยครูจะต้องนำคู่มือการประเมินจุดประสงค์ของกระทรวงฯ มาวิเคราะห์เพื่อจัดแยกจุดประสงค์ที่เป็นภาคปฏิบัติ จุดประสงค์ที่เป็นจิตพิสัยและจุดประสงค์ที่เป็นขบวนการแล้วนำมากำหนดขึ้นงานให้นักเรียนปฏิบัติเพื่อใช้ในการประเมินต่อไป

4. การจัดทำปฏิทินการสอน เพื่อเป็นการกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมการประเมิน โดยนำผลจากการวิเคราะห์จุดประสงค์และเนื้อเรื่องจากคู่มือ นำมากำหนดเกณฑ์การประเมินว่า แต่ละจุดประสงค์และแต่ละเนื้อหาจะใช้วิธีการประเมินด้วยวิธีการใด

5. แผนการสะสมชิ้นงาน เพื่อให้ครูวางแผนในการที่จะมอบหมายชิ้นงานให้นักเรียนสร้างและกำหนดจำนวนชิ้นงานที่จะให้นักเรียนจัดเก็บเข้าแฟ้มในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ โดยจัดกำหนดให้สอดคล้องกับตารางวิเคราะห์หลักสูตรและปฏิทินการสอน

6. ใบบันทึกกิจกรรมประเมินแบบบูรณาการ เป็นงานที่ครูวางแผนเพื่อให้นักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรม โดยครูต้อง

6.1 กำหนดจุดประสงค์ของกิจกรรมให้ชัดเจนครบทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ ด้านทักษะและด้านเสริมสร้างลักษณะ (จิตพิสัย)

6.2 กำหนดเป้าหมายของกิจกรรม โดยให้ครูกำหนดองค์ประกอบหรือรูปแบบของงานที่เป็นผลสำเร็จของงานขั้นสุดท้าย

6.3 กำหนดขั้นตอนของการดำเนินงาน ได้แก่ การกำหนดขั้นตอนในการปฏิบัติ จำนวนสมาชิกที่ร่วมปฏิบัติ ระยะเวลาที่ใช้ในการปฏิบัติ และการนำเสนอผลงาน

6.4 กำหนดเกณฑ์การประเมิน โดยกำหนดให้สอดคล้องกันทั้งจุดประสงค์และพฤติกรรมคาดหวัง และต้องกำหนดระดับคุณภาพในภาพรวมของการปฏิบัติการ การกรอกคุณภาพของงานนั้นครูจะต้องกรอกทั้งคะแนนดิบและระดับคุณภาพเพื่อความสะดวกในการนำไปประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่อไป

7. บันทึกการปฏิบัติงานประจำวันของครู โดยจัดให้ครูบันทึกเหตุการณ์ประจำวันในการปฏิบัติงานของครู โดยแยกออกเป็น 2 ส่วนคือ

7.1 บันทึกงานที่ปฏิบัติในหน้าที่ประจำ เช่น งานการสอน งานดูแลชั้นเรียน งานธุรการในชั้นเรียน เป็นต้น

7.2 บันทึกงานที่ได้รับมอบหมายนอกเหนือจากงานในหน้าที่ เช่น งานสอบแทน งานที่ได้รับมอบหมายในกรณีพิเศษ

8. ชิ้นผลงานทางวิชาการ ได้แก่ การที่ครูจัดทำเอกสารประกอบการสอน สื่อการสอน หรืองานค้นคว้า งานวิจัยต่าง ๆ ที่ครูได้จัดทำขึ้น

9. อื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการสอน เช่น รายชื่อนักเรียน บันทึกพฤติกรรมที่เกี่ยวกับนักเรียน เป็นต้น

2. เทคนิคซีเนริโอ (Scenario)

เทคนิคซีเนริโอ เป็นวิธีหนึ่งของเทคนิคการวิจัยอนาคต เทียนฉาย กิระนันท์ (2529 : 103-129) ได้กล่าวไว้ว่าเทคนิคการวิจัยอนาคตมีอยู่หลายวิธี แต่วิธีที่เป็นที่รู้จักและนิยมนำมาใช้ในการวิจัย ได้แก่

1. Scenario
2. Trend Extrapolation
3. Cross-Impact Analysis
4. Simulation Model
5. Delphi
6. Ethnographic Futures Research
7. Ethnographic Delphi Futures Research

นอกจากนี้ยังได้ให้ความหมายของซีเนริโอ (Scenario) ว่าเป็นการสำรวจสิ่งที่จะเป็นไปได้ในอนาคต หรือเรื่องที่น่าจะเป็นไปได้ภายใต้เงื่อนไขและข้อสมมติบางอย่าง ซึ่งเป็นประโยชน์ในการวางแผนและนโยบาย

อนสแตน์ท์ และฮันคินส์ (Ornstein and Hunkins. 1993 : 391-392) ได้ให้ความหมายของซีเนริโอคือการสร้างเรื่องราวหรือคำอธิบายของความเป็นไปได้อันอนาคตจากความเป็นจริงในปัจจุบันหรือจากการคาดการณ์แนวโน้มที่น่าจะเกิดขึ้น การเขียนอนาคตภาพอาจได้จากการเปลี่ยนแปลงของนวัตกรรมหรือจินตภาพ (Imagine) ของบุคคลต่อเรื่องราวที่จะเกิดขึ้นในอนาคต สำหรับการสร้างซีเนริโอนั้น อาจทำเป็นกระบวนการต่อเนื่องด้วยการวิเคราะห์ทางเลือกต่าง ๆ ในสาขาที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจในอนาคต ซึ่งอาจเริ่มจากการศึกษาย้อนไปถึงภูมิหลังที่มีผลต่อปัจจุบัน และวิเคราะห์ปัจจัยที่น่าจะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในอนาคต การสร้างอนาคตภาพนั้นทำได้หลายวิธีขึ้นอยู่กับกระบวนการและการให้คำนิยามของผู้เขียนอนาคตภาพ เช่น การสร้างประเด็นคำถามในเรื่องที่ต้องการศึกษาอย่างเจาะจง และนำคำตอบที่ได้มาเรียบเรียงตามลำดับเหตุการณ์หรือเวลาเพื่อสร้างเรื่องขึ้นใหม่

เบลล์ และเจมส์ (อรุณรัตน์ สารกิตติพันธ์. 2541:23; อ้างอิงมาจาก Belle and James. 1995 : 217-219) ให้ความหมายของซีเนริโอว่าเป็น เทคนิคการศึกษาเหตุการณ์ที่จะแสดงให้เห็นว่า

สภาพการณ์ที่เราต้องการศึกษาจะมีลักษณะเป็นอย่างไรในอนาคตในการประเมินความต้องการ (Needs Assessment) นั้น การที่เราสามารถทราบถึงสภาพอันเป็นเป้าหมายที่พึงปรารถนา และสามารถนำมาเปรียบเทียบกับสภาพการณ์ปัจจุบันได้ เราก็จะสามารถทราบถึงความต้องการ (Need) หรือสภาพปัญหาต่าง ๆ เพื่อใช้ในการตัดสินใจเลือกแนวทางในการแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม

ซิเนริโอ (Scenario) จะมีลักษณะเป็นภาพโดยรวมมากกว่าที่จะเป็นรายละเอียดซึ่งแสดงให้เห็นถึงลักษณะของสภาพการณ์ในอนาคต ในการที่จะสร้างซิเนริโอนั้น มีขั้นตอนสำคัญ ๆ อยู่ 8 ขั้นตอน ซึ่งในขณะที่กลุ่มดำเนินการตามขั้นตอนจะก่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ของกลุ่มการดำเนินงานมีดังนี้

1. ระบุขอบข่ายของเรื่องที่ต้องการจะสร้างซิเนริโอ ซึ่งจะเป็นการกำหนดขอบเขตตัวอย่าง เช่น

- ตรวจสอบแนวโน้มทางด้านสังคมและเทคโนโลยี ที่จะมีผลต่อการกระจายการศึกษา
- อธิบายถึงผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยีที่มีผลต่อครู และการสอน
- บอกผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงเชื้อเพลิงธรรมชาติในประเทศที่พัฒนาแล้ว
- วางโครงการเกี่ยวกับการเจริญเติบโตของประชากรที่เกี่ยวกับ อุปทาน อุปสงค์ และทรัพยากร

2. กำหนดขอบข่ายของเวลา ซึ่งจะเป็นวิธีที่จะช่วยให้ซิเนริโอชัดเจนยิ่งขึ้น ซึ่งโดยปกติจะเป็นการยากที่เราจะมองภาพในอนาคตในระยะเวลาที่ไกลออกไปมาก ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางด้านการศึกษาและสังคม ซึ่งมีลักษณะของการเปลี่ยนแปลงอย่างไม่ต่อเนื่องและไม่คงที่ และยังมีข้อมูลทางด้านการวิจัยหรือพัฒนาน้อยมาก

3. ระบุผลกระทบจากองค์ประกอบภายนอกที่มีผลต่อเรื่องที่สนใจ เช่น มีผลต่อการวางแผน ข้อมูลเหล่านี้อาจหาได้จากการวิเคราะห์แนวโน้ม การสำรวจของผู้เชี่ยวชาญ ฯลฯ ซึ่งจะสังเกตได้ว่าข้อมูลเหล่านี้จะทำให้ขอบเขตของประเด็นต่าง ๆ ลดน้อยลง เพื่อให้เห็นว่าอะไรจะเป็นสาเหตุภายนอกหลัก ๆ ที่จะส่งผลกระทบต่อเรื่องนั้น ๆ หากมีการใช้ผลของการวิเคราะห์แนวโน้ม นักประเมินควรจะถามด้วยว่าแนวโน้มนี้ยังคงดำเนินอยู่ในช่วงเวลาใดของอนาคต หรือถ้าเปลี่ยนไปจะเป็นในทางบวกหรือลบ

4. ตรวจสอบสภาพปัจจุบันของเรื่องที่สนใจ โดยการตั้งคำถาม เช่น เรามีกระบวนการ หรือการปฏิบัติอย่างไรในขณะนี้เรากำลังจะปฏิบัติงานเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ในเรื่องใด สิ่งใดบ้างที่

จะเอื้ออำนวยหรือเป็นอุปสรรคต่อความสำเร็จนั้น ๆ คำตอบที่จะได้มาก็จะเป็นข้อมูลที่เป็นเหมือนผลของการมองภาพโดยรวมจากภายใน

5. เมื่อได้ลักษณะของสภาพปัจจุบันแล้ว ก็นำผลดังกล่าวมาประเมินว่าสิ่งที่จะอำนวยความสะดวก หรือสิ่งที่เป็นอุปสรรคสำคัญ ๆ สิ่งใดบ้างที่มีโอกาสเป็นไปได้

6. ผู้ประเมินหรือผู้นำกลุ่ม จะต้องทบทวนและตรวจสอบผลที่ได้จากขั้นตอนข้างต้นเพื่อที่จะสร้างและเขียนซีเนริโอ ซึ่งอาจมีหลาย ๆ ภาพก็ได้ ซีเนริโอที่เขียนขึ้นอาจจะมีทั้งภาพที่ดีที่สุด ภาพที่แย่ที่สุด ภาพที่เป็นไปได้มากที่สุด หรืออาจจะเป็นภาพที่มีความเป็นไปได้น้อยที่สุด ขึ้นอยู่กับลักษณะของข้อมูลที่ได้มาและสมมติฐานที่ตั้งขึ้นจากการวิเคราะห์แนวโน้มและความเป็นไปได้ในอนาคต โดยที่สมมติฐานของซีเนริโอจะต้องได้รับการอธิบาย และรวมอยู่ในแต่ละซีเนริโอแล้ว

7. นำซีเนริโอที่ได้ไปตรวจสอบจากภายนอก โดยตั้งเกณฑ์จากคำถามที่ใช้ เช่น ซีเนริโอนี้มีความสอดคล้องเหมาะสมกับข้อมูลในด้านใด สมมติฐานมีความเป็นจริงหรือน่าเชื่อถือหรือไม่ แนวโน้มจะเป็นไปด้วยดีหรือไม่ ในช่วงที่ระบุไว้ในซีเนริโอ

8. นำผลการวิเคราะห์จากภายนอกมาเขียนรวมไว้ในซีเนริโอ เมื่อต้องการที่จะเสนอซีเนริโอ เพื่อให้ประโยชน์ในการตัดสินใจวางแผนนโยบายหรือทิศทางในอนาคต

3. เทคนิคเดลฟาย

3.1 ความหมายของเทคนิคเดลฟาย

ราสพี (Rasp. 1973:29) ได้ให้ความหมายของเทคนิคเดลฟายว่า เป็นเทคนิคของการรวบรวม การพิจารณาตัดสินใจที่มุ่งเพื่อจุดอ่อนของการตัดสินใจแต่เดิมที่จำเป็นต้องขึ้นอยู่กับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนใดคนหนึ่งโดยเฉพาะ หรือความคิดเห็นของกลุ่มหรือมติที่ประชุม

เฮลเมอร์ และเรชเชอร์ (เกษม บุญอ่อน. 2522:26; อ้างอิงมาจาก Helmer and Recher. 1959:25) ได้ให้ความหมายของเทคนิคเดลฟายว่า เป็นโครงการที่จัดทำอย่างละเอียดรอบคอบในการที่สอบถามบุคคล โดยใช้แบบสอบถาม ในเรื่องต่าง ๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลและความคิดเห็นกลับมาประกอบการพิจารณาตัดสินใจ และสร้างความเป็นเอกฉันท์ในเรื่องที่เกี่ยวกับความเป็นไปได้ในอนาคต ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเวลา ปริมาณและสภาพการณ์ที่ต้องการจะให้เป็น

อินโนเทค (Innotecg. 1983:2) กล่าวว่า เทคนิคเดลฟายคือ กระบวนการวิธีการของการสำรวจและประเมินความคิดเห็นของบุคคล โดยการให้ตอบชุดของแบบสอบถาม แทนการประชุมพบปะหารือกัน เป็นวิธีการที่มีความเป็นปรนัยในเรื่องต่อไปนี้เป็น

1. สำรวจแบบประเมินความต้องการ ความปรารถนา และความคิดเห็นที่มีลักษณะของวิธีการทางวิทยาศาสตร์

2. จัดลำดับความต้องการ ความปรารถนาและความคิดเห็น

3. กำหนดระดับความสอดคล้องของความต้องการ ความปรารถนา และความคิดเห็นเหล่านั้น

สมบุรณ์ ดันยะ (2524:10) กล่าวว่า เทคนิคเดลฟายคือ การพยายามรวบรวมความคิดเห็น จัดกระจายของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญให้มีความสอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันอย่างมีระบบเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในกระบวนการตัดสินใจหรือลงสรุปเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

จุมพล พูลภัทรชีวิน (2532:1) ได้กล่าวถึงเทคนิคเดลฟายว่า มีลักษณะที่สำคัญตรงที่เป็นกระบวนการในการกรองความเชี่ยวชาญของผู้เชี่ยวชาญ ในการคาดการณ์เกี่ยวกับแนวโน้มและทางเลือกต่าง ๆ ที่เป็นไปได้ในอนาคตของเรื่องที่ทำการศึกษาอยู่

นอกจากนี้ ไชยยศ เรืองสุวรรณ (2533:156) ได้กล่าวไว้ว่าเทคนิคเดลฟายเป็นวิธีการรวบรวมและการประเมินความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือเรื่องใดเรื่องหนึ่งเป็นวิธีการรวบรวมและประเมินอย่างมีระบบ โดยผู้ตอบสามารถตอบได้อย่างเสรีและมีโอกาสแก้ไขแนวคิดที่ตอบในตอนแรก ๆ ของตนได้ด้วยการแสดงเหตุผล หลักการของเทคนิคเดลฟาย ตั้งอยู่บนความเชื่อว่าบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ (ผู้เชี่ยวชาญ) ในสาขานั้นจำนวนหลายคนย่อมจะช่วยแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในด้านนั้นได้ดีกว่าผู้เชี่ยวชาญเพียงคนเดียวหรือสองคน

จากความหมายที่กล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า เทคนิคเดลฟาย คือกระบวนการรวบรวมความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในการตัดสินใจหรือสร้างความเป็นเอกฉันท์ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง และวิธีการของเทคนิคเดลฟายเป็นวิธีหนึ่งที่มีความเป็นปรนัย

3.2 ลักษณะของเทคนิคเดลฟาย

เทคนิคเดลฟาย เป็นวิธีการวิจัยประเภทหนึ่ง เพราะข้อมูลที่ได้มาเป็นข้อเท็จจริง (Fact) มีความเชื่อถือได้ในช่วงระยะเวลาหนึ่ง และวิธีการที่ใช้ก็มีความเป็นวิทยาศาสตร์ ซึ่ง วันทนี ชูศิลป์ (2525:44) ได้กล่าวถึงลักษณะเฉพาะของการวิจัยโดยใช้เทคนิคเดลฟาย ดังนี้คือ

1. เป็นการวิจัยที่อาศัยวิธีการระดมความคิดเห็นจากกลุ่มบุคคล ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องที่ต้องการศึกษา

2. เป็นการวิจัยที่ใช้ได้เหมาะสมกับการทำนายหรือวิเคราะห์ปรากฏการณ์ต่าง ๆ

3. ผู้เชี่ยวชาญจะแสดงความคิดเห็นตนเอง โดยไม่คำนึงถึงความคิดเห็นของผู้อื่น ทั้งนี้ เพราะในขณะแสดงความคิดเห็น ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนไม่มีโอกาสเผชิญหน้ากับผู้เชี่ยวชาญคน

อื่น ๆ เลย เนื่องจากการแสดงความคิดเห็นใช้วิธีการเขียนตอบตกลงในแบบสอบถามที่ผู้วิจัยส่งไป
ให้ นอกจากนี้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนจะไม่ทราบว่าใครเป็นผู้เชี่ยวชาญบ้าง

4. การรวบรวมความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญนั้น จะต้องให้ผู้เชี่ยวชาญแสดงความคิดเห็น
ซ้ำกันหลายครั้ง โดยเว้นช่วงระยะเวลาตอบแต่ละครั้งให้เหมาะสม เพื่อให้ได้ความเห็นที่แน่นอน
โดยทั่วไปนิยมให้ตอบ 2-4 รอบ

5. ผู้วิจัยจะใช้สถิติเพื่อการวิเคราะห์ความคิดเห็นที่ได้จากการตอบของผู้เชี่ยวชาญในแต่ละ
ครั้ง โดยทั่วไปมักใช้มัธยฐาน (Median) และส่วนเบี่ยงเบนควอไทล์ (Interquartile Range)
ดาลกิ (สมพร ศรีใส, 2532:45; อ้างอิงมาจาก ดาลกิ, 1971) ได้อธิบายถึงลักษณะทั่ว ๆ
ไปของเทคนิคเดลฟาย ไว้ดังนี้

1. กลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่ได้รับเลือกให้เข้าร่วมในการวิจัยจะไม่ทราบเลยว่ามีผู้ใดบ้างที่ร่วม
อยู่ในกลุ่มผู้เชี่ยวชาญนี้ เหตุที่ต้องทำเช่นนี้ก็เพื่อเป็นการขจัดอิทธิพลของกลุ่มหรืออิทธิพลของ
ลักษณะเด่นของผู้เชี่ยวชาญบางคนที่จะส่งผลต่อความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนอื่น ๆ
ดังนั้นจึงมักใช้แบบสอบถามหรือวิธีการสื่อสารอื่น ๆ ที่ช่วยให้กลุ่มผู้เชี่ยวชาญทั้งหมดไม่ต้องมา
เผชิญหน้ากัน และเพื่อให้ได้ความคิดเห็นที่ถูกต้องเชื่อถือได้จึงต้องใช้แบบสอบถามหลาย ๆ รอบ

2. ในการตอบแบบสอบถามแต่ละรอบนั้น ผู้วิจัยจะได้แสดงผลสรุปของคำตอบของกลุ่ม
ผู้เชี่ยวชาญและคำตอบของผู้เชี่ยวชาญนั้น ๆ เองในรอบก่อนเอาไว้เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคน
ทราบว่า ความคิดเห็นของตนเป็นอย่างไร แตกต่างกับความคิดเห็นของคนอื่นหรือไม่อย่างไร

3. เป็นกระบวนการที่ใช้วิธีการทางสถิติเข้ามาช่วย ในการจำกัดวงคำตอบของกลุ่ม
ผู้เชี่ยวชาญซึ่งเป็นการลดการกระจายของคำตอบของกลุ่ม ทำให้เกิดความเป็นอันหนึ่งอัน
เดียวกันขึ้น และนอกจากนั้นยังใช้สถิติเข้าช่วยในการยืนยันว่าความคิดเห็นในคำตอบรอบสุดท้าย
ของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญนั้นเป็นตัวแทนของความคิดเห็นของสมาชิกทั้งหมดในกลุ่มด้วย

3.3 ขั้นตอนการวิจัยโดยใช้เทคนิคเดลฟาย

3.3.1 การพิจารณาหัวข้อปัญหาที่จะศึกษา

เทคนิคเดลฟายเป็นวิธีการศึกษาสำรวจความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งแรก
เริ่มของการค้นพบการวิจัย โดยเทคนิคเดลฟายจะใช้เทคนิคเดลฟายในการทำนายปรากฏการณ์
ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต แต่ในปัจจุบันเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่า เทคนิคเดลฟายสามารถนำไปใช้
ในการศึกษาปัญหาในเรื่องต่าง ๆ ในหลาย ๆ ด้านด้วยกัน เช่น ทางด้านการศึกษา สาธารณสุข
วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และอื่น ๆ และปัญหาที่เหมาะสมสำหรับเทคนิคเดลฟายไม่จำเป็นจะต้อง
เป็นเรื่องเกี่ยวกับอนาคต แต่อาจเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบันก็ได้ ดังเช่น ลิ้นสโตน และทูรอฟ

(Linstone and Turoff. 1975:4) กล่าวว่า เทคนิคเดลฟาย สามารถใช้ในเรื่องต่อไปนี้คือ การเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับเหตุการณ์ในปัจจุบันหรืออดีตที่ยังไม่มีข้อมูลถูกต้อง การสำรวจ การวางแผนชุมชนหรือชนบท การจัดลำดับค่านิยมของบุคคล การศึกษารูปแบบที่เหมาะสมเหล่านี้ เป็นต้น

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า การเลือกหัวข้อการวิจัยโดยเทคนิคเดลฟายอาจเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับการทำนายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในอนาคต การสำรวจ การวางแผน การจัดลำดับค่านิยม และการศึกษารูปแบบที่เหมาะสม

3.3.2 การเลือกผู้เชี่ยวชาญ

เนื่องจากเทคนิคเดลฟายเป็นกระบวนการศึกษาวิจัยโดยการรวบรวมความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ ดังนั้นการคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญจึงเป็นสิ่งสำคัญในการวิจัยโดยเทคนิคเดลฟาย พิล (สมบุญ ตันยะ. 2524:67; อ้างอิงมาจาก Pill. 1971) ได้แสดงความคิดเห็นว่า ผู้เชี่ยวชาญจะหมายถึงทุกคนซึ่งสามารถให้ข้อมูลที่ผู้วิจัยต้องการได้ ดังนั้นในการคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญในการวิจัยโดยเทคนิคเดลฟายนี้ ผู้วิจัยจะต้องพิจารณาอย่างรอบคอบว่าบุคคลนั้นมีความเชี่ยวชาญในเรื่องที่ต้องการศึกษามากน้อยเพียงใด หรือพิจารณาว่าบุคคลนั้นสามารถที่จะให้ข้อมูลที่ตรงกับความต้องการของการวิจัยหรือไม่

1) วิธีการเลือกผู้เชี่ยวชาญ

สมบัติ สุวรรณพิทักษ์ (2528:52) ได้เสนอวิธีการเลือกผู้เชี่ยวชาญไว้ดังนี้คือ

1. การสำรวจความคิดเห็นของบุคคลอื่น อันได้แก่ การให้ผู้อื่นได้ลงมติหรือแสดงความคิดเห็นว่าใครบ้างที่มีความเชี่ยวชาญในเรื่องนั้น ๆ บุคคลที่จะให้ความเห็นได้คือบุคคลที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพในสาขานั้น ๆ

2. การสำรวจความเห็นจากบุคคลสำคัญในวิชาชีพนั้น ๆ (Key Information) เป็นวิธีการของการสำรวจผู้เชี่ยวชาญโดยอาศัยข้อมูลและความรู้จากบุคคลสำคัญในสาขานั้น ๆ ให้ระบุรายชื่อของบุคคลที่เห็นว่ามีอำนาจในเรื่องดังกล่าว วิธีการนี้คือ การสำรวจผู้เชี่ยวชาญนั่นเอง

2) จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

ในการวิจัยโดยใช้เทคนิคเดลฟายนั้น จำนวนผู้เชี่ยวชาญที่จะเข้าร่วมโครงการนั้นขึ้นอยู่กับลักษณะของผู้เชี่ยวชาญ ถ้ากลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเป็นเอกพันธ์สูง จะใช้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 10-15 คน แต่ถ้าผู้เชี่ยวชาญมีความเป็นเอกพันธ์ต่ำก็อาจต้องใช้ผู้เชี่ยวชาญมากกว่า 30 คน จะได้รับความเชื่อมั่นสูง แต่ผลจากการวิจัยพบว่า ถ้าเป็นผู้เชี่ยวชาญโดยทั่วไป หากมีจำนวนตั้งแต่ 17 คนขึ้นไปแล้ว อัตราการลดลงของความคลาดเคลื่อนจะมีน้อย (เกษม บุญอ่อน. 2522:27-28)

เมคมิลแลน (เกษม บุญอ่อน 2522:27-28 อ้างอิงจาก Mcmillan. 1971) ได้เสนอผลการวิจัยเกี่ยวกับจำนวนผู้เชี่ยวชาญที่ใช้ในการวิจัยและค่าการเปลี่ยนแปลงของความคลาดเคลื่อน ในการประชุมประจำปีของ California Junior College Association เมื่อปี พ.ศ.2524 ซึ่งผลของการวิจัยดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนผู้เชี่ยวชาญ และการลดลงของความคลาดเคลื่อน

จำนวนผู้เชี่ยวชาญ	ความคลาดเคลื่อน	ความคลาดเคลื่อนลดลง
1 - 5	1.20 - 0.70	0.80
5 - 9	0.70 - 0.58	0.12
9 - 13	0.58 - 0.54	0.04
13 - 17	0.54 - 0.50	0.04
17 - 21	0.50 - 0.48	0.02
21 - 25	0.48 - 0.46	0.02
25 - 29	0.46 - 0.44	0.02

จากตาราง 1 แสดงให้เห็นว่า เมื่อใช้ผู้เชี่ยวชาญกลุ่มตั้งแต่ 17 คนขึ้นไป ค่าของความคลาดเคลื่อน และค่าความคลาดเคลื่อนลดลง จะลดลงในอัตราที่คงที่ ดังนั้นจึงจะสรุปได้ว่า การวิจัยโดยเทคนิคเดลฟายควรจะให้ผู้เชี่ยวชาญอย่างน้อย 17 คนขึ้นไป

โดยปกติการวิจัยโดยใช้เทคนิคเดลฟายจะเป็นการใช้แบบสอบถาม ถามผู้เชี่ยวชาญ 4 รอบ แต่ในบางกรณีอาจใช้แบบสอบถามเพียงสองหรือสามรอบเท่านั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าแบบสอบถามฉบับแรกเริ่มด้วยการให้กลุ่มผู้เชี่ยวชาญลงมติหรือจัดอันดับความสำคัญ และเมื่อแบบสอบถามฉบับที่สองหรือสาม พบว่าคำตอบของผู้เชี่ยวชาญไม่มีการเปลี่ยนแปลง หรือมีการเปลี่ยนแปลงน้อยมาก หรือพบว่าส่วนเบี่ยงเบนควอไทล์ แคบมากแล้วการวิจัยก็ยุติได้ (วัน เดชพิชัย. 2527:126; อ้างอิงมาจาก Kohtbantau. 1978:28-30)

3) วิธีการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

กระบวนการทั้ง 3 ขั้นตอนได้แก่

1. รอบที่ 1 การระดมสมอง ผู้ชำนาญจะได้รับคำถามส่วนใหญ่จะเป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิดเพื่อเก็บรวบรวมความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญทั้งหมดในเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับประเด็นหรือปัญหา

2. รอบที่ 2 การประเมินความคิดเห็น หลังจากผู้วิจัยได้ข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญในรอบที่ 1 แล้วจะนำข้อมูลไปเรียบเรียงเป็นแบบสอบถามประเมินค่า 5 ระดับส่งกลับให้ผู้เชี่ยวชาญทบทวนความคิดเห็นอีกครั้ง

3. รอบที่ 3 การประเมินซ้ำ ผู้วิจัยจะพัฒนาแบบสอบถามด้วยการวิเคราะห์คำตอบในแบบสอบถามรอบที่สองเป็นแบบสอบถามที่ประกอบไปด้วยข้อความเดิมแต่เพิ่มการแสดงค่าสถิติเกี่ยวกับการตอบข้อคำถามในรอบที่ 2 ของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด เช่น แสดงตำแหน่งค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของแต่ละข้อคำถามส่งกลับไปให้ผู้เชี่ยวชาญคนเดิมตอบอีก โดยให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาว่ามีความเห็นสอดคล้องกับตำแหน่งที่ผู้เชี่ยวชาญต่าง ๆ มีความคิดเห็นหรือไม่โดยให้ทบทวนและการพิจารณาทบทวนคำตอบของตนเองอีกครั้งหนึ่งและให้แสดงเหตุผลการตอบในกรณีที่คำตอบของตนตกอยู่สูงหรือต่ำกว่าพิสัยระหว่างควอไทล์

3.4 งานวิจัยที่ใช้เทคนิคเดลฟาย

หลังจากเทคนิคเดลฟายได้แพร่หลายตั้งแต่ปี พ.ศ.2495 เป็นต้นมาก็ปรากฏว่า ได้มีผู้นำเทคนิคเดลฟายนี้ไปใช้อย่างมากมาย ดังเช่น

รอสแมน และบันนิง (ลัมเพา เอี่ยมลำอาจค์. 2532:44; อ้างอิงมาจาก Rossman and Bunning. 1978) ได้ใช้เทคนิคเดลฟายในการกำหนดความสามารถด้านความรู้ และทักษะของนักศึกษาผู้ใหญ่ของประเทศสหรัฐอเมริกา

ลินทน์ (พิรุณรัตน์ สันติสีลา. 2541 : 39; อ้างอิงมาจาก Lynn. 1979: 2447-A) แห่งมหาวิทยาลัยนอร์ทเทิร์น อิลลินอยส์ (Northern Illinois University) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการใช้รูปแบบเดลฟาย เพื่อศึกษาวัตถุประสงค์ของการศึกษาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมซึ่งทำการวิจัยในปี ค.ศ.1979 ใช้เวลาในการวิจัยนานกว่า 5 เดือน เพื่อจะให้เข้าใจถึงวัตถุประสงค์หลัก สำหรับการศึกษาด้านสภาพแวดล้อมเพื่อใช้เป็นโครงสร้างขอบข่ายการพัฒนาหลักสูตรการกลั่นกรองโปรแกรมและการประเมินผลโปรแกรม

แบทเทอร์บี (Battersby. 1980) คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยแมสเสย์ (Massey University) ประเทศนิวซีแลนด์ ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับความคาดหวังสำหรับครูประถมศึกษาที่ประสบความสำเร็จในชั้นเริ่มต้นเพื่อที่จะศึกษาถึงความสอดคล้องกันของความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญในระดับต่าง ๆ ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ครูใหม่ระดับประถมศึกษาที่จะประสบความสำเร็จได้นั้นจะต้องมีเทคนิคและวิธีการสอนหลาย ๆ แบบ สามารถใช้อุปกรณ์การสอนอย่างมีประสิทธิภาพ สอนโดยคำนึงถึงความต้องการและความสนใจของเด็ก มีการวัดผลเพื่อปรับปรุงการ

สอนอย่างมีประสิทธิภาพ สอนโดยคำนึงถึงความต้องการและความสนใจของเด็ก มีการวัดผลเพื่อปรับปรุงการสอนอยู่เสมอ และสามารถควบคุมชั้นเรียนได้

ออตโต (Otto. 1980: 4287 - A) แห่งมหาวิทยาลัยเซาเทอร์น อิลินอยส์ (Southern Illinois University) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ในอนาคตของบรรณารักษ์ต่อการบริการชุมชนในห้องสมุดวิจัยทางการศึกษา โดยใช้เทคนิคเดลฟายเพื่อรวบรวมคำทำนายของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ และฐานะในอนาคตของบรรณารักษ์สถานศึกษา และทักษะความรู้ คุณวุฒิทางการศึกษาซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นในการทำงานในอนาคต

สำหรับในประเทศไทยได้มีงานวิจัยที่ใช้เทคนิคเดลฟาย เช่น สมบูรณ์ ดันยะ (2524) ใช้ในการประเมินหลักสูตรการฝึกอบรมครูประจำการเพื่อสร้างเสริมสมรรถภาพทางด้านการสอนของครูประถมศึกษา วัน เดชพิชัย (2527) ใช้ในการหาเกณฑ์การประเมินโครงการการจัดการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐาน ในเขตการศึกษา 2 สมบัติ สุวรรณพิทักษ์ (2528) ใช้ในการหาเกณฑ์เพื่อสร้างชุดฝึกอบรมทางไกล เพื่อเสริมสร้างสมรรถภาพเกี่ยวกับการประเมินโครงการของบุคลากรศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาค และศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด นิคม ดังคะภิกข (2528) ใช้ในการพัฒนารูปแบบการประเมินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูภาคสนามของนิสิตครูสาขามัธยมศึกษา ไพฑูรย์ โพธิ์สาร (2529) ใช้ในการสร้างแผนพัฒนาบุคลากรของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ทวี ถาวโร (2529) ใช้ในการสร้างรูปแบบการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาบุคลากรฝ่ายธุรการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ลำเพา เอี่ยมสำอางค์ (2532) ได้ใช้เทคนิคเดลฟายศึกษาทัศนะในการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษา เตือนใจ แวงงาม (2532) ใช้ศึกษารูปแบบการบริการกิจการนักศึกษาของวิทยาลัยพยาบาลกรุงเทพ มัย สุขเอี่ยม (2535) ใช้ในการสร้างรูปแบบการวางแผนพัฒนาการศึกษาแบบมีส่วนร่วมของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ภูมิ พรหมณ์แก้ว (2536) ใช้ศึกษารูปแบบการจัดดำเนินงานฝึกอบรมบุคลากรเพื่อพัฒนาจริยธรรมนักศึกษาวิทยาลัยครู สาขาวิชาการศึกษา และพิรุณรัตน์ สันติสีลา (2541) ใช้ในการศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูแนะแนวตามทัศนะของผู้เชี่ยวชาญด้านการแนะแนวและผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา

4. บทบาทหน้าที่ของวิทยาลัยพยาบาลและอาจารย์ในวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข

4.1 บทบาทหน้าที่ของวิทยาลัยพยาบาล

วิทยาลัยพยาบาลในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข เป็นสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา มีจำนวนทั้งสิ้น 35 แห่ง กระจายอยู่ทั่วประเทศ ดังนี้

ภาคกลาง

1. วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี กรุงเทพ
2. วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สระบุรี
3. วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชลบุรี
4. วิทยาลัยพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี
5. วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ราชบุรี
6. วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี จักรีราช
7. วิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี
8. วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี
พระพุทธบาท
9. วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นนทบุรี
10. วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี
ศรีรัษฎา
11. วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี
สุพรรณบุรี
12. วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชัยนาท
13. วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี
นพรัตน์วัชร
14. วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี บำราศ
นราดรุ

ภาคเหนือ

15. วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พุทธชินราช
16. วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ลำปาง
17. วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตรดิตถ์
18. วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี
สวรรคัประชาธิราช
19. วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พะเยา
20. วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี
นครสวรรค์
21. วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี เชียงใหม่
22. วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี
เขลางค์นคร

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

23. วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครราชสีมา
24. วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตรธานี
25. วิทยาลัยพยาบาลศรีมหาสารคาม
26. วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุรินทร์
27. วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ขอนแก่น
28. วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี
นครพนม
29. วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี
สรรพสิทธิประสงค์

ภาคใต้

30. วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สงขลา
31. วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุราษฎร์ธานี
32. วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี
นครศรีธรรมราช
33. วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ตรัง
34. วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นราธิวาส
35. วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ยะลา

วิทยาลัยพยาบาลในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขมีภาระบทบาทหน้าที่ 6 ด้าน ดังนี้ (สถาบันพัฒนากำลังคนด้านสาธารณสุข:2538)

1. ผลิตกำลังคนด้านสาธารณสุข
2. พัฒนาสมรรถนะกำลังคนด้านสาธารณสุข
3. วิจัยและพัฒนาเกี่ยวกับกำลังคนด้านสาธารณสุข
4. จัดบริการสาธารณสุขสาธิต
5. บริการวิชาการด้านการแพทย์และสาธารณสุขแก่สังคม
6. ส่งเสริมทำนุบำรุงศาสนา ศิลปวัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม การพัฒนาสังคมและ

ประชาธิปไตย

4.2. บทบาทหน้าที่ของอาจารย์

สถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษามีภารกิจหลักที่สำคัญ 4 ประการคือ การสอน การวิจัย การบริการทางวิชาการแก่สังคม และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม วิทยาลัยในสังกัด กระทรวงสาธารณสุขเป็นสถาบันอุดมศึกษาเช่นเดียวกัน ดังนั้นจึงต้องปฏิบัติภารกิจให้สอดคล้อง ภารกิจหลักของสถาบันอุดมศึกษาและภารกิจของวิทยาลัยในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข

ในการดำเนินงานตามภารกิจดังกล่าว วิทยาลัยต้องอาศัยบุคลากรหลายกลุ่ม ได้แก่ อาจารย์ นักวิชาการ และเจ้าหน้าที่ธุรการอื่น ๆ แต่เมื่อพิจารณาหน้าที่ทั้ง 4 ประการแล้วจะเห็นว่า อาจารย์เป็นบุคคลที่ต้องเกี่ยวข้องกับภารกิจของวิทยาลัยทุกประการ วิจิตร วรุตบางกูร (2535) ได้กล่าวว่าอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาต้องปฏิบัติภารกิจในด้านการสอน การวิจัย การบริการ วิชาการและการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม อาจารย์จึงเป็นบุคลากรสำคัญที่สามารถทำให้การ ดำเนินงานตามภารกิจของวิทยาลัยบรรลุจุดหมาย สามารถสร้างเสริมผลงาน และภาพลักษณ์ (Image) ของสถาบัน (ไกรสิทธิ์ ตันติสิรินทร์. 2536 :7) ดังนั้นบทบาทหน้าที่ของอาจารย์จึงต้อง สอดคล้องกับภารกิจ และจุดหมายในการจัดการศึกษาของสถาบันด้วย

จากการศึกษาบทบาทหน้าที่ของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาลสังกัดสถาบันพระ บรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข ได้มีผู้เสนอความคิดเห็นไว้ดังต่อไปนี้

ดารารพร คงจา (2534:3) ได้กล่าวถึงบทบาทของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุขว่า อาจารย์ของวิทยาลัยพยาบาลเป็นองค์ประกอบสำคัญในการดำเนิน งานของวิทยาลัย ปฏิบัติหน้าที่ให้การศึกษาและจัดการเรียนการสอนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ อันมีลักษณะเฉพาะทางวิชาชีพ ทำการศึกษาค้นคว้าวิจัยเพื่อพัฒนาวิชาการและวิชาชีพ บริการ วิชาการพยาบาลแก่สังคม ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ถ่ายทอดทัศนคติที่ดี ปลุกฝังจรรยาวิชาชีพ และการเป็นพลเมืองดี ตลอดจนเผยแพร่และแนะแนวทางการศึกษาพยาบาลแก่ประชาชนทั่วไป

วิลาลินี นุกันยา (2539:12) ได้กล่าวถึง บทบาทของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุขว่า นอกจากจะต้องเป็นอาจารย์ในระดับอุดมศึกษาแล้ว อาจารย์พยาบาลยังต้องทำหน้าที่เป็นทั้งอาจารย์และเป็นพยาบาลอีกด้วย โดยการผสมผสาน บทบาทดังกล่าวให้สอดคล้องกับปรัชญาและวัตถุประสงค์ของสถาบันนั้น และได้แบ่งบทบาทหน้าที่ของอาจารย์พยาบาลออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้ บทบาทด้านการสอน บทบาทด้านการวิจัยและเขียนเอกสารวิชาการ บทบาทด้านการบริการวิชาการแก่สังคม บทบาทด้านกิจการนักศึกษา และทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

เบญจพร ทิพย์ผลาผลกุล (2540:20) ได้ทำการวิเคราะห์ภาระงานของอาจารย์ในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข ในเขตภาคกลาง โดยสรุป บทบาทหน้าที่ของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุขไว้ 6 ด้าน ได้แก่ (1) งานสอนและงานที่เกี่ยวกับการสอน (2) งานฝึกอบรม (3) งานวิจัย และงานเขียนทางวิชาการ (4) งานบริการทางวิชาการแก่สังคม (5) งานทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม (6) งานบริหารและการบริหารจัดการ

จากบทบาทหน้าที่ของอาจารย์ในวิทยาลัยสังกัดกระทรวงสาธารณสุขที่กล่าวมานี้ จะเห็นได้ว่ามีลักษณะใกล้เคียงกัน แตกต่างกันไปบ้างในบางบทบาทเท่านั้น ดังนั้น บทบาทหน้าที่ของอาจารย์ในวิทยาลัยสังกัดกระทรวงสาธารณสุขอาจสรุปได้ 5 ประการคือ การสอน การวิจัย การบริการวิชาการแก่สังคม การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และการบริหาร ซึ่งจะกล่าวถึงรายละเอียดในบทบาทแต่ละด้าน ดังนี้

บทบาทด้านการสอน

การสอนเป็นภารกิจหลักของอาจารย์ที่ต้องรับผิดชอบโดยตรง วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2530:86-87) ได้กล่าวไว้ว่าอาจารย์มีภารกิจหลักในการสั่งสอนอบรม ให้ความรู้ทางวิชาการแก่ศิษย์ทั้งในและนอกห้องเรียน ดังนั้นอาจารย์จึงมีหน้าที่สอนทั้งคนและหนังสือ เป็นที่พึ่งทางวิชาการแก่ศิษย์

สำหรับบทบาทด้านการสอนของอาจารย์ได้มีผู้แสดงความคิดเห็นไว้ดังนี้

ไพฑูรย์ สีนลารัตน์ (2524) และ ปรางค์ทิพย์ โพธิ์ศรี (2526 : 23) ได้แสดงความคิดเห็นที่สอดคล้องกันเกี่ยวกับบทบาทด้านการสอนของอาจารย์ว่า อาจารย์ต้องเตรียมการสอน วางแผน กำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน จัดเตรียมเอกสารและอุปกรณ์การสอน ดำเนินการสอน ประเมินผล ตลอดจนค้นคว้าศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับวิชาที่สอน และสาขาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องอยู่เสมอ

นอกจากนี้ บรรวณและธรรัตน์ (ศุภรใจ เจริญสุข. 2537 : 20; อ้างอิงมาจาก Brown and Thorton. 1971:50-51) ได้แจกแจงหน้าที่และความรับผิดชอบด้านการสอนของอาจารย์ไว้ดังนี้

1. วางแผนวัตถุประสงค์ และกิจกรรมต่าง ๆ ของวิชา รวมทั้งการร่วมอภิปรายกับอาจารย์ท่านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2. เตรียมตัวสำหรับการสอน เช่น อ่านตำรา เอกสาร วารสาร งานวิจัยต่าง ๆ เขียนบันทึกการสอน ตรวจสอบแหล่งหนังสือต่าง ๆ เตรียมการมอบหมายงานให้นักศึกษา เตรียมเอกสารต่าง ๆ รวมทั้งอุปกรณ์การสอนให้พร้อม

3. เตรียมการสอนรวมถึงเกณฑ์การประเมินผล

ส่วนบทบาทด้านการสอนของอาจารย์พยาบาล จินตนา ยูนิพันธ์ (2527:147-165) ได้เสนอบทบาทการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์เป็นขั้นตอน ดังนี้

1. การเตรียมการสอนหรือวางแผนการสอน

ในการเตรียมการสอนนั้น ผู้สอนควรคำนึงถึงหลักการดังนี้

1.1 กำหนดจุดมุ่งหมายรายวิชา ซึ่งหมายถึงผลการสอนหรือการเปลี่ยนแปลงในพฤติกรรมของผู้เรียนที่ผู้สอนคาดหวัง

1.2 กำหนดเนื้อหาวิชา โดยคำนึงถึงความรู้ความสามารถของผู้เรียน

1.3 กำหนดลำดับของเนื้อหาวิชาจากง่ายไปหายาก มีความต่อเนื่องและสัมพันธ์กัน

1.4 เตรียมอุปกรณ์การสอนหรือสื่อการสอน กิจกรรมการเรียนรู้และประสบการณ์การเรียนรู้ของผู้เรียน ให้สอดคล้องกับความต้องการ ความสนใจ ความสามารถ และความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน

1.5 เตรียมแผนงานที่มีความยืดหยุ่นเพียงพอ ทั้งนี้เพราะในสถานการณ์จริงอาจจำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแปลง แม้แต่แผนที่ดีที่สุดก็อาจจะถูกเปลี่ยนแปลงแก้ไขได้ แต่มิใช่การเลิกล้มแผน

1.6 วางแผนการสอนและวิธีดำเนินการสอนให้ชัดเจน

1.7 กำหนดเวลาให้เหมาะสม

1.8 จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้มีความสัมพันธ์กับวิชาอื่น ๆ

1.9 กำหนดแผนการประเมินผลการเรียนการสอน

1.10 กำหนดแผนกิจกรรมเสริมความรู้

2. การดำเนินกิจกรรมการสอน

ในขั้นนี้ผู้สอนจะต้องลงมือปฏิบัติจริงในชั้นเรียนหรือในคลินิก การดำเนินกิจกรรมการสอนอาจดำเนินเป็นลำดับได้ดังนี้

2.1 การเตรียมความพร้อม เป็นกิจกรรมที่กระตุ้นให้ผู้เรียนมีความสนใจในบทบาท เห็นความสำคัญของบทเรียน มีความสนใจ รู้สึกอยากที่จะเรียนบทเรียนนั้น ๆ โดยปกติผู้สอนควรใช้เวลา 3-5 นาที และไม่ควรเกิน 10 นาที เพราะถ้าใช้เวลามากเกินไปจะทำให้มีเวลาสำหรับการเรียนการสอนที่เตรียมไว้น้อยเกินไป และอาจสร้างความเบื่อหน่ายแก่ผู้เรียนได้

กิจกรรมในส่วนของการเตรียมความพร้อมในการสอนวิชาการพยาบาลนี้อาจทำให้ผู้เรียนมีกิจกรรมการเรียนรู้ที่กระตุ้นความคิด และต้องลงมือทำโดยใช้สื่อต่าง ๆ ที่จะทำให้ผู้เรียนรู้สึกว่าได้ตื่นเต้น น่าสนใจและสนุก เช่น การใช้หุ่นจำลองต่าง ๆ การใช้สถานการณ์จำลอง เกมต่าง ๆ หรือการแสดงบทบาทสมมติ เป็นต้น

2.2 การดำเนินกิจกรรมที่วางไว้ นั่นคือดำเนินการตามแผนการที่ผู้สอนเตรียมไว้เป็นการปฏิบัติการจริงเป็นขั้นตอนตามลำดับ กิจกรรมตอนนี้ถือว่าเป็นตอนสำคัญ เวลาที่จะต้องใช้เวลาต้องมากกว่ากิจกรรมอื่นทั้งหมด

2.3 การสรุปบทเรียน การสรุปบทเรียนควรจะทำทันทีที่ดำเนินการตามกิจกรรมการสอนที่วางแผนไว้เสร็จ เป็นการสรุปแนวคิดและสาระสำคัญของการสอนในบทนั้น ๆ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในสาระสำคัญ การสรุปบทเรียนนี้อาจสรุปเองโดยใช้การอธิบายสรุปหรือใช้สื่อทัศนูปกรณ์ช่วยในการสรุปก็ได้ กิจกรรมช่วงนี้จะต้องทำให้น่าสนใจ เพราะเป็นช่วงท้ายชั่วโมง ผู้เรียนอาจเกิดความเมื่อยล้าและเบื่อหน่าย

2.4 การประเมินผล คือ การดำเนินการปฏิบัติตามแผนการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนที่กำหนดไว้ในส่วนของเตรียมการสอนนั่นเอง

3. การส่งเสริมพฤติกรรมการเรียนรู้

การส่งเสริมพฤติกรรมการเรียนรู้ เป็นสิ่งที่ผู้สอนจะต้องทำควบคู่ไปกับการดำเนินกิจกรรมการสอน เพราะเป็นสิ่งจำเป็นที่จะทำให้ผู้เรียนมีการเรียนรู้มากขึ้น จากการศึกษาพบว่าการที่ผู้สอนสนใจฟังและชมเชย เมื่อผู้เรียนแสดงความคิด จะทำให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นมากขึ้น นอกจากนี้ผู้เรียนที่ได้รับคำชมเชยจากครูจะมีผลการเรียนดีกว่าผู้เรียนที่ไม่เคยได้รับคำชมเชย

เสริมศรี เวชชะ และคนอื่น ๆ (2535:28-34) ได้แบ่งบทบาทหน้าที่ของอาจารย์พยาบาลที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนวิชาการพยาบาลไว้ 6 บทบาทคือ

1. บทบาทในฐานะผู้อำนวยการจัดการเรียนการสอน บทบาทนี้อาจารย์พยาบาลจะรับผิดชอบตั้งแต่การเลือก การจัดลำดับประสบการณ์การเรียนรู้ให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์เป้าหมายของการเรียนการสอนได้กำหนดไว้ นอกจากนี้ยังต้องจัดสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ให้เอื้อต่อการเรียนการสอนทั้งด้านกายภาพ สังคม และจิตวิทยา เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้หรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามที่ปรารถนา การคาดหวังว่าผลการผลิตบุคลากรทางการพยาบาลให้มีคุณภาพจึง

ต้องอาศัยการจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมต่อการเรียนรู้ การจัดสิ่งแวดล้อมที่เอื้อประโยชน์ต่อการเรียนการสอน สำหรับอาจารย์พยาบาลนอกจากมีบทบาทอำนวยความสะดวกดังกล่าวแล้ว ยังต้องนิเทศและสาธิตการปฏิบัติ ตลอดจนดูแลควบคุมอย่างใกล้ชิด เพื่อป้องกันมิให้ผู้รับบริการได้รับอันตรายจากการปฏิบัติอีกด้วย

2. บทบาทในฐานะผู้ประสานงาน อาจารย์พยาบาลมีหน้าที่และรับผิดชอบทั้งในห้องเรียนและฝึกภาคปฏิบัติทั้งในคลินิกและชุมชน การจัดนักศึกษาออกฝึกภาคปฏิบัติ อาจารย์พยาบาลจะต้องประสานงานกับแหล่งฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษา ทั้งในโรงพยาบาลและชุมชนเพื่อแหล่งฝึกได้ทราบถึงกำหนด ระยะเวลาการปฏิบัติ วัตถุประสงค์ ประสบการณ์ต่าง ๆ ที่จัดให้นักศึกษาพยาบาลได้รับ รวมทั้งวางแผนการสอนและการนิเทศร่วมกันเพื่อให้นักศึกษาได้รับความรู้และประสบการณ์ให้มากที่สุด ดังนั้นการประสานงานระหว่างแหล่งฝึกและสถาบันการผลิตนักศึกษาต้องอาศัยอาจารย์พยาบาลผู้รับผิดชอบเป็นผู้ประสานงานให้เกิดความราบรื่นเข้าใจตรงกัน ประสานและมีความสัมพันธ์ในการทำงาน

3. บทบาทในฐานะผู้สืบทอดวัฒนธรรม อาจารย์พยาบาลเป็นผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาเพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำหลักการ ความรู้ต่าง ๆ ไปปฏิบัติต่อผู้รับบริการได้ ผู้รับบริการเป็นสิ่งที่มีชีวิต มีภูมิหลังที่แตกต่างกันในหลาย ๆ ประการ ไม่ว่าจะเป็นเพศ วัย อายุ สังคม วัฒนธรรม ตลอดจนขนบธรรมเนียมประเพณี ผู้สอนจึงต้องมีความเข้าใจถึงความแตกต่างดังกล่าวเป็นอย่างดี อาจารย์ผู้สอนจะเป็นผู้ที่คอยกระตุ้นเตือนให้นักศึกษาปฏิบัติงานโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล รวมทั้งการตระหนักถึงสังคมและวัฒนธรรมของบุคคลเป็นสำคัญ ถ่ายทอดและปลูกฝังให้ผู้เรียนได้คำนึงถึงวัฒนธรรม เพื่อให้การพยาบาลที่ถูกต้องและเหมาะสมกับสภาพผู้รับบริการแต่ละราย ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่า อาจารย์พยาบาลเป็นบุคคลหนึ่งที่เป็นผู้สืบทอดวัฒนธรรมในสังคมไทย

4. บทบาทของผู้สอนในฐานะเป็นตัวเชื่อมระหว่างสถาบันการศึกษากับชุมชน เมื่อพิจารณาว่าสถาบันการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของสังคม สร้างขึ้นมาเพื่อสนองความต้องการของสังคม ดังนั้นจึงต้องมีการแลกเปลี่ยนข้อมูล ระหว่างสถาบันการศึกษากับสังคมตลอดเวลา ผู้ที่มีหน้าที่โดยตรงในฐานะตัวกลางคือ ผู้สอนนั่นเอง ผู้สอนทางการพยาบาลศาสตร์จะต้องคำนึงถึงความต้องการของสังคม แนวโน้มของสังคมในขณะนั้นและนำความต้องการเหล่านั้นมาพิจารณากันในสถาบันการศึกษา ต่อจากนั้นจะต้องดำเนินการปรับปรุงกระบวนการดำเนินการของสถาบัน เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคมต่อไป ดังนั้นอาจารย์พยาบาลจึงเปรียบเสมือนเป็นผู้สะท้อนให้เห็นวัฏกรรมทางการพยาบาลที่มีการเปลี่ยนแปลงและก้าวหน้าในวิชาชีพพยาบาล เพื่อประสานงานกับแหล่งฝึกในการพัฒนาให้ก้าวไปพร้อม ๆ กัน

5. บทบาทในฐานะสมาชิกของสถาบันการศึกษา อาจารย์พยาบาลเป็นบุคคลที่จะทำให้สถาบันการศึกษามุ่งบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ นอกจากจะมีบทบาทหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนการสอนแล้วยังมีบทบาทเป็นสมาชิกของการศึกษาคนหนึ่ง ซึ่งมีส่วนรับผิดชอบและผลักดันให้การดำเนินการจัดการเรียนการสอนของสถาบันได้บรรลุเป้าหมายของสถาบันที่ตั้งไว้ โดยเน้นทั้งปริมาณและคุณภาพการผลิต อาจารย์พยาบาลเป็นตัวจักรที่สำคัญคนหนึ่งที่มีส่วนร่วมในการทำงานเป็นทีมระหว่างคณาจารย์ด้วยกัน ระหว่างคณาจารย์กับนักศึกษา ระหว่างคณาจารย์กับทีมการพยาบาลที่มีส่วนในการจัดการเรียนการสอน ดังนั้นอาจารย์พยาบาลแต่ละคนต่างก็ยอมรับและเห็นประโยชน์ของการทำงานเป็นกลุ่ม พัฒนาและใช้ความสามารถของตนให้เป็นประโยชน์ต่อกลุ่มให้มากที่สุด เพื่อให้เหมาะสมกับหน้าที่บทบาทสมาชิกที่ดีของสถาบัน

6. บทบาทในฐานะสมาชิกของวิชาชีพ อาจารย์พยาบาลเป็นสมาชิกของสาขาวิชาชีพ กล่าวคือ ในฐานะเป็นครูถือว่าอยู่ในวิชาชีพครู และเป็นครูพยาบาลจึงถือว่าอยู่ในวิชาชีพพยาบาลด้วย ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าอาจารย์พยาบาลเป็นผู้ที่ยึดวิชาชีพครูโดยทำหน้าที่จัดการเรียนการสอนด้านการพยาบาล เพื่อให้เป็นไปตามหลักสูตรวิชาชีพ ในฐานะที่เป็นพยาบาลวิชาชีพคนหนึ่ง มีความรู้ความสามารถปฏิบัติพยาบาล มีใบประกอบโรคศิลปะ เป็นสมาชิกของวิชาชีพพยาบาล อาจารย์พยาบาลทุกคนจึงมีส่วนร่วมในวิชาชีพและพัฒนาตนเองร่วมกับสมาชิกของวิชาชีพ ทั้งนี้เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ ติดตามความก้าวหน้าด้านวิชาชีพ ศึกษาค้นคว้าวิจัย รวบรวมข้อความรู้ต่างๆ มาปรับปรุงพัฒนา หรือนำมาจัดทำเนื้อหาในการเรียนการสอนให้ก้าวหน้ากับความเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีใหม่ๆ เสมอ

นอกจากนี้ ทิพย์วรรณ อากาศวิภาต (2537:17-24) ซึ่งทำวิจัยเรื่องการบริหารงานวิชาการของวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ได้กล่าวว่างานการจัดการเรียนการสอนของวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ประกอบด้วยงานย่อยที่ต้องปฏิบัติหลายประการคือ การจัดแผนการเรียน การจัดทำตารางสอน การจัดชั้นเรียน การจัดอาจารย์เข้าสอน การบันทึกการสอน การเลือกตำราเรียน การสอนซ่อมเสริม การจัดห้องสมุด และการนำผลการวิจัยมาใช้

แต่เนื่องจากการจัดการศึกษาของวิทยาลัยในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข เป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพทางด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพโดยเฉพาะทางด้านการพยาบาลซึ่งจำเป็นต้องจัดการศึกษาทางภาคทฤษฎีควบคู่ภาคปฏิบัติ ดังนั้น อาจารย์ในวิทยาลัยสังกัดกระทรวงสาธารณสุขจึงต้องมีบทบาทการสอนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ซึ่งมีผู้กล่าวถึงบทบาทของอาจารย์พยาบาลในภาคปฏิบัติหรือในคลินิกไว้ดังนี้

สมคิด รักษาสัตย์ และประนอม โอทกานนท์ (ศุภกิจ เจริญสุข. 2537 : 20 อ้างอิงมาจาก สมคิด รักษาสัตย์ และประนอม โอทกานนท์. 2525) มีความคิดเห็นสอดคล้องกันเกี่ยวกับหน้าที่ของครูพยาบาลในหอผู้ป่วย โดยแบ่งไว้ 3 ด้านคือ

1. หน้าที่รับผิดชอบที่มีต่อผู้เรียน มีบทบาทในการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในสิ่งที่ถูกต้อง เสริมสร้างทักษะในการปฏิบัติการพยาบาล และจัดประสบการณ์ตรงที่จะช่วยกระตุ้นหรือจูงใจผู้เรียน ในอันที่จะศึกษาใฝ่หาความรู้ทั้งในด้านที่เกี่ยวกับเทคนิควิธีปฏิบัติงาน ตลอดจนวิธีที่จะพัฒนาวิชาชีพต่อไป ในบทบาทนี้จะรวมถึง บทบาทด้านการสอนในคลินิก การนิเทศในคลินิก และการประเมินผลการปฏิบัติงาน

2. หน้าที่รับผิดชอบในฐานะครูประจำเตียงผู้ป่วย จะมีบทบาทในการสร้างสัมพันธภาพกับผู้ที่เกี่ยวข้องในคลินิก ทั้งครูในคลินิก แพทย์ หัวหน้าตึกและพยาบาลประจำการ ผู้เรียน รวมทั้งผู้ป่วยและญาติ

3. หน้าที่รับผิดชอบต่อตนเอง ในบทบาทนี้ อาจกล่าวได้ว่า ครูพยาบาลที่จะทำงานประสบผลสำเร็จได้นั้น มิใช่เพียงแต่เป็นผู้ที่มีความรู้ในด้านหลักและวิธีการสอน และรู้ถึงบทบาทหน้าที่รับผิดชอบในฐานะครูประจำเตียงผู้ป่วยเท่านั้น แต่จะต้องเป็นผู้ที่ได้ชื่อว่าเป็นพยาบาลที่ดีด้วย

อเล็กซานเดอร์ (สุวรรณ ทวีทรัพย์บำรุง. 2537 : 21; อ้างอิงมาจาก Alexander. 1972 : 217) ได้กล่าวไว้ว่าอาจารย์พยาบาลในคลินิกควรมีทักษะการสอนและนิเทศงานทั้งแก่นักศึกษาและพยาบาลประจำการ กระทำตนเป็นแหล่งข้อมูลที่ดี มีทักษะในการจัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับการเรียนรู้และการฝึกปฏิบัติงาน รวมทั้งมีความสามารถในการบริการพยาบาลอย่างมีประสิทธิภาพแก่ผู้ป่วย

จากการศึกษาตามที่กล่าวมาสรุปได้ว่า บทบาทการสอนของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาลสังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข มีทั้งการสอนภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ การสอนภาคทฤษฎี ได้แก่ การเตรียมการสอนหรือวางแผนการสอน การดำเนินการสอน การประเมินผลนักศึกษา การให้คำปรึกษาแนะนำแก่นักศึกษา และการเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักศึกษา ส่วนการสอนภาคปฏิบัติ ได้แก่ การประสานกับแหล่งฝึกภาคปฏิบัติ การเตรียมการสอนนักศึกษาในคลินิก การนิเทศนักศึกษา การติดตามรับฟังความคิดเห็นของครูพี่เลี้ยง และการประเมินผลภาคปฏิบัติ

บทบาทด้านการวิจัย

การวิจัยเป็นหน้าที่ประการหนึ่งของอาจารย์ที่จะต้องควบคู่ไปกับการกิจด้านการสอน ทั้งนี้เพื่อก่อให้เกิดความก้าวหน้าทางวิชาการ การเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ และการแก้ไข

ปัญหาต่าง ๆ การวิจัยจึงเป็นหนทางนำไปสู่การพัฒนาการศึกษา นอกจากนี้การวิจัยช่วยให้การสอนในห้องเรียนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ นักศึกษาพลอยได้รับความรู้ ผลงาน

ใหม่ ๆ และแนวคิดใหม่ ๆ อยู่เสมอ เพราะอาจารย์ผู้สอนทำหน้าที่วิจัย อาจารย์ที่สอนโดยไม่ได้ค้นคว้า วิจัยย่อมมีค่าเท่ากับบอกวิชา ซึ่งนำมาจากความรู้เก่า ๆ ที่ผู้อื่นค้นคว้ามาแล้วให้ฟังเท่านั้น

การวิจัยมิได้จำกัดอยู่เพียงการค้นคว้าหาความรู้ใหม่เท่านั้น การศึกษาค้นคว้าเพื่อเขียนคำสอน แต่งตำรา และบทความต่าง ๆ ก็จัดเป็นงานวิจัย (สงัด อุทรานันท์. 2520:4) นอกจากนี้งานวิจัยในสนาม งานวิจัยในห้องทดลอง งานวิจัยเอกสารก็ถือเป็นงานวิจัยของอาจารย์ด้วย (ปรางค์ทิพย์ โพธิ์ศรี. 2526 : 26; อ้างอิงมาจาก Rapee Suvanajata. 1975:11) ซึ่งทั้งนี้อาจารย์อาจจะทำการวิจัยเอง ร่วมมือและสนับสนุนโครงการวิจัย และควรแนะนำส่งเสริมให้นักศึกษามีโอกาสร่วมมือในการทำวิจัยด้วย (สุวรรณ ททรัพย์บำรุง. 2537 : 22; อ้างอิงมาจาก บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. 2520:31)

สำหรับบทบาทด้านการวิจัยของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุขก็เช่นเดียวกับบทบาทด้านการวิจัยของอาจารย์ในสถาบันการศึกษาอื่น ๆ คือ อาจารย์ต้องมีการทำวิจัย แต่งตำราและบทความต่าง ๆ สำหรับเป็นแนวทางในการปรับปรุงการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดการพัฒนาทางการศึกษา โพลิตและฮันท์เลอร์ (ศุภรีใจ เจริญสุข. 2537 : 23; อ้างอิงมาจาก Polit and Hungler. 1983) ได้กล่าวว่า อาจารย์พยาบาลจะต้องสร้างผลงานวิจัย เพื่อนำผลการวิจัยมาใช้พัฒนาเนื้อหาวิชา พัฒนาวิธีการสอนใหม่ ๆ และเป็นตัวอย่างในการนำการวิจัยมาใช้เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ในวิชาชีพ บางครั้งการวิจัยเป็นสาเหตุให้อาจารย์พยาบาลสอนสิ่งใหม่ ๆ ที่แตกต่างไปจากหลักสูตร และบ่อยครั้งที่อาจารย์พยาบาลสอดแทรกสิ่งที่ค้นพบได้จากการวิจัยเข้าไปในหลักสูตร ซึ่งจากการศึกษาของเบญจพร ทิพย์ผลาผลกุล (2540) ที่ทำการวิเคราะห์ภาระงานของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาลสังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข ในเขตภาคกลาง พบว่า ภาระงานด้านงานวิจัยและงานเขียนทางวิชาการ เท่ากับ 7.71 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ซึ่งประกอบด้วยงานค้นคว้าและทำวิจัย ร่วมงานวิจัยและงานให้ความร่วมมือในการวิจัย งานพัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอน เช่น การเรียนการสอนแบบ PBL งานผลิตสื่อการสอน เช่น วีดีโอ คอมพิวเตอร์ช่วยสอน เป็นต้น งานเขียนทางวิชาการอื่น ๆ เช่น งานเขียนตำราหรือเอกสารประกอบการสอน งานเขียนบทความทางวิชาการหรือบทความงานแปลหนังสือหรือบทความ งานบรรณาธิกรณหนังสือหรือวารสาร

นอกจากนี้ปรางค์ทิพย์ โพธิ์ศรี (2526) และศุภรีใจ เจริญสุข (2537:23) ได้กล่าวถึงบทบาทด้านการวิจัยของอาจารย์พยาบาลไว้ในลักษณะที่คล้ายคลึงกัน คือการทำวิจัยในรูปแบบต่าง ๆ การเข้าร่วมในโครงการวิจัยทั้งในสาขาวิชาชีพ และสาขาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง การให้ความร่วมมือ

มือในการทำวิจัย การเขียนเอกสารประกอบการสอน การแต่งตำรา บทความทางวิชาการ และการนำผลการวิจัยทั้งของตนเองและผู้อื่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในด้านการศึกษาและสังคม

กล่าวโดยสรุปแล้วบทบาทด้านการวิจัยของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุขประกอบด้วย การทำวิจัยในรูปแบบต่าง การเข้าร่วมในโครงการวิจัยและการให้ความร่วมมือในการทำวิจัย การนำผลงานวิจัยไปใช้ในการเรียนการสอน การส่งเสริมให้นักศึกษามีโอกาสเข้าร่วมในการทำวิจัย การเขียนบทความทางวิชาการและแต่งตำราประกอบการสอน

บทบาทด้านการบริการวิชาการแก่สังคม

การบริการสังคมเป็นบทบาทที่สำคัญบทบาทหนึ่งของอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2530:87) ได้กล่าวไว้ว่าอาจารย์จะต้องมีบทบาทเป็นผู้ให้บริการทางวิชาการแก่สังคม พยายามตอบแทนสังคมที่ได้สนับสนุนให้อาจารย์ได้รับประโยชน์จากการเป็นสมาชิกของสังคมอุดมศึกษา ได้ศึกษาเล่าเรียน ได้รับความก้าวหน้า ความสำเร็จในชีวิต ดังนั้นเมื่อมีโอกาสที่จะให้บริการแก่คนในชุมชนบ้าง เช่น ได้รับเชิญให้ไปอภิปราย บรรยายให้ข้อคิดเห็น อันใดแล้ว อาจารย์ก็น่าจะเต็มใจที่จะให้บริการนี้แก่คนอื่นนอกเหนือจากวิชาที่อาจารย์รับผิดชอบอยู่ ซึ่ง สตาร์ทัพ (ศุภกิจ เจริญสุข. 2537 : 24; อ้างอิงมาจาก Startup. 1979) ได้กล่าวไว้เช่นกันว่า บทบาทการบริการสังคมเป็นบทบาทที่สำคัญบทบาทหนึ่งของอาจารย์ ทั้งนี้เพื่อตอบสนองความต้องการของสังคมและทำให้สังคมมีความเจริญก้าวหน้า การบริการสังคมของอาจารย์เป็นการกระทำกิจกรรมภายนอกสถาบัน เช่น เป็นที่ปรึกษาให้กับสถาบันต่าง ๆ การติดต่อทำงานร่วมกับกลุ่มวิชาชีพเดียวกันภายนอกสถาบัน การรับเชิญไปเป็นวิทยากร การสัมมนาในที่ต่าง ๆ เป็นต้น

การบริการวิชาการแก่สังคมมีชื่อเรียกได้หลายอย่างเช่น การให้บริการทางวิชาการแก่ชุมชน การบริการสังคมหรือการบริการชุมชน ซึ่งมีความหมายเดียวกันคือ กิจกรรมที่สถาบันจัดขึ้น เพื่อให้บริการแก่สังคมนอกเหนือจากการเรียนการสอนตามหลักสูตรปกติในชั้นเรียน (สุวรรณทรัพย์บำรุง. 2537 : 26; อ้างอิงมาจาก เอกชัย เอื้อเฟื้อ . 2529) นอกจากนี้ลักษณะการให้บริการวิชาการแก่สังคมมีหลายลักษณะ ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (วรภาพ พลอยประเสริฐ. 2538; อ้างอิงมาจาก ไพฑูรย์ สินลารัตน์. 2526 : 348-349) ได้เสนอลักษณะการให้บริการวิชาการแก่สังคมไว้ 4 ลักษณะคือ

1. การเผยแพร่ความรู้ เป็นการให้ความรู้แก่คนภายนอกด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น วิทยุโทรทัศน์ การบรรยาย อภิปรายต่าง ๆ และการจัดพิมพ์หนังสือเผยแพร่
2. การให้คำปรึกษาแนะนำช่วยเหลือ เป็นการใช้ความรู้ที่มีอยู่ในมหาวิทยาลัยไปช่วยเหลือแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของสังคม เช่น การเป็นวิทยากร เป็นกรรมการ เป็นที่ปรึกษาหน่วยงานของรัฐและเอกชน เป็นต้น

3. การร่วมมือในการแก้ไขปัญหาของชุมชน ซึ่งเป็นรูปแบบเฉพาะของประเทศกำลังพัฒนาที่มหาวิทยาลัยเข้าไปมีส่วนร่วมโดยตรงในการแก้ปัญหาของประเทศ

4. การปรับปรุงสมรรถภาพของบุคลากรในหน่วยงานต่าง ๆ ได้แก่ การจัดประชุม การอบรมพนักงานให้แก่หน่วยงานต่าง ๆ

ปรางค์ทิพย์ โพธิ์ศรี (2526:32) และสุวรรณา ทรัพย์บำรุง (2537:28) ได้กล่าวถึงลักษณะของการให้บริการทางวิชาการแก่สังคมที่สอดคล้องกันคือ การเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการโดยการสอน การเป็นวิทยากรบรรยาย อภิปราย สาธิตให้กับชุมชนและสถาบัน หรือหน่วยงานอื่น ๆ การเป็นที่ปรึกษาให้คำแนะนำแก่หน่วยงานต่าง ๆ การจัดนิทรรศการหรือแสดงผลงานด้านต่าง ๆ การเผยแพร่วิชาการโดยใช้สื่อต่าง ๆ และการร่วมกิจกรรมพัฒนาหรือบำเพ็ญประโยชน์แก่ชุมชน

นอกจากนี้ วิจิตร วรุตบางกูร (2535) กล่าวถึง งานบริการนี้ว่าจะครอบคลุมงานบริการวิชาภายในภาควิชา คณะวิชา คณะกรรมการของมหาวิทยาลัย สภามหาวิทยาลัย และบริการที่ให้แก่องค์กรภายนอกมหาวิทยาลัยด้วย ลักษณะการบริการอาจจะมีตั้งแต่การเป็นคณะกรรมการ การมีส่วนร่วมในการจัดประชุม สัมมนา การประชุมสำคัญ ๆ ทางวิชาการ การประชุมปฏิบัติการ การออกรายการวิทยุหรือโทรทัศน์ การบริการในชุมชน การร่วมจัดหาทุน ฯลฯ เป็นต้น สำหรับงานบริการวิชาการของสถาบันอุดมศึกษาที่มีضمมหาวิทยาลัย เช่น วิทยาลัยในสังกัดหน่วยงานต่าง ๆ จะเป็นบริการที่ให้แก่องค์กรภายนอกสถาบัน ลักษณะการบริการนอกจากที่กล่าวมาข้างต้นแล้วจะเป็นงานบริการด้านวิชาชีพที่ให้แก่ประชาชนในชุมชนด้วย

สำหรับบทบาทด้านการบริการวิชาการแก่สังคมของอาจารย์พยาบาล ส่วนใหญ่จะเกี่ยวข้องกับด้านสุขภาพอนามัย และด้านการศึกษาพยาบาล ซึ่งมีหลายลักษณะเช่น การจัดประชุม ฝึกอบรม สัมมนา และอื่น ๆ ในโครงการทางวิชาการแก่เจ้าหน้าที่สาธารณสุขทุกระดับ การเป็นวิทยากร การให้คำปรึกษาแนะนำเจ้าหน้าที่ต่าง ๆ ในการปฏิบัติงาน และให้ความรู้ด้านสุขภาพอนามัยแก่บุคคลทั่วไป การให้การสนับสนุนในโครงการพัฒนาชุมชน การจัดนิทรรศการทางวิชาการ และกิจกรรมอาสาพัฒนาชนบทที่นักศึกษาจัดขึ้น ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้ นอกจากจะมีประโยชน์แก่สังคมและชุมชนแล้วยังช่วยพัฒนาอาจารย์และนักศึกษาด้วย เพราะเป็นการเปิดโอกาสให้อาจารย์และนักศึกษาได้เรียนรู้สภาพการจริงของสังคม และสามารถนำมาปรับปรุงการเรียนการสอนได้ด้วย (สุวรรณา ทรัพย์บำรุง, 2537:28; อ้างอิงมาจาก Lewis, 1973) ซึ่งจากการวิจัยของวราพร พลอยประเสริฐ (2537:บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและความคาดหวังของผู้บริหารและวิทยาจารย์เกี่ยวกับการให้บริการวิชาการแก่สังคมของวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข พบว่า ลักษณะการให้บริการมี 2 ลักษณะคือ 1) กำหนดเป็นโครงการซึ่งมีวัตถุประสงค์สูงสุดเพื่อเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการและจัดในรูปแบบนิทรรศการและ 2) ไม่ได้

จัดเป็นโครงการ แต่ละลักษณะเป็นกิจกรรมซึ่งมีวัตถุประสงค์สูงสุดเพื่อเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการ เช่นเดียวกันและให้บริการโดยการเป็นวิทยากร

นอกจากนี้ เบญจพร ทิพย์ผลผลกุล (2540:21) ได้กล่าวถึงบทบาทด้านการบริการทางวิชาการแก่สังคมของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข ไว้คือ งานเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชนเช่นงานสอนหรือบรรยายให้กับสถาบันอื่น ๆ งานให้คำปรึกษาหรือแนะนำเกี่ยวกับงานวิจัยหรือเทคโนโลยีใหม่ ๆ งานบริการอื่น ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมเช่น งานจัดนิทรรศการหรือแสดงผลงานด้านต่าง ๆ งานประชาสัมพันธ์เผยแพร่วิชาการโดยใช้สื่อต่าง ๆ งานจัดบริการด้านสุขภาพอนามัยแก่ประชาชน

จากที่กล่าวมาแล้วข้างต้น สรุปได้ว่าบทบาทด้านการบริการสังคม ได้แก่ การเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการโดยการเป็นวิทยากร การให้คำปรึกษาแนะนำแก่นักเรียน การจัดนิทรรศการ การฝึกอบรม และจัดประชุมสัมมนาวิชาการ รวมถึงการให้ความรู้ด้านสุขภาพอนามัยแก่ประชาชนทั่วไป และการร่วมกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ต่อชุมชน

บทบาทด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

อาจารย์เป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการธำรงรักษาหรือเผยแพร่วัฒนธรรมของชาติ เนื่องจากอาจารย์มีอิทธิพลต่อความคิดและความประพฤติของนักศึกษาเป็นอย่างมาก ดังนั้น อาจารย์จึงต้องมีความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมในสังคม และสามารถถ่ายทอดวัฒนธรรมให้กับนักศึกษา ซึ่งอาจทำได้ใน 3 ด้าน (สุวรรณ ทิพย์บำรุง, 2537:25-30) คือ

1. ด้านการสอน คือ ออกมาในรูปของเนื้อหา หลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน และการจัดกิจกรรมทั้งในและนอกหลักสูตร
2. ด้านการวิจัย จัดดำเนินการวิจัย ค้นคว้าด้านศิลปวัฒนธรรมไทยในด้านต่าง ๆ
3. ด้านการบริการวิชาการแก่สังคม จัดดำเนินการในรูปของกิจกรรมหรือโครงการเพื่อชุมชนหรือร่วมกับชุมชน เป็นต้น

ในการปฏิบัติบทบาทการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของอาจารย์จำเป็นต้องคำนึงถึงภารกิจของสถาบันอุดมศึกษาด้วย ซึ่ง วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2534:11) ได้เสนอภารกิจของการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมที่สถาบันอุดมศึกษาจะดำเนินการได้คือ

1. การสอน มหาวิทยาลัยอาจจัดหลักสูตรเพื่อให้มีวิชาบางวิชา ที่คิดว่าสำคัญที่จะสร้างสรรค์ศิลปวัฒนธรรมไทย เช่น วัฒนธรรมไทย เป็นต้น
2. การวิจัย มหาวิทยาลัยอาจจัดสรรให้มีโครงการวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับศิลปวัฒนธรรมไทย เช่น การวิจัยวิถีชีวิตไทย การทำขนม ช่างสิบหมู่ การตั้งชื่อคนไทย เป็นต้น

3. การจัดนิทรรศการ มหาวิทยาลัยอาจจัดนิทรรศการ เพื่อเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมไทยในโอกาสต่าง ๆ เช่น การจัดนิทรรศการ 700 ปีลายสือไทย นิทรรศการภาพวาดลายไทย

4. การจัดกิจกรรม มหาวิทยาลัยอาจจัดให้มีการแสดงดนตรีไทย ปีพาทย์ดีกดำบรรพ์

5. การจัดพิพิธภัณฑ์ มหาวิทยาลัยอาจจัดหาวรรณวัตถุ เพื่อให้บัณฑิตนักศึกษาได้ศึกษา และเห็นสิ่งที่เป็นสมบัติของบรรพบุรุษไทย

6. การเผยแพร่ มหาวิทยาลัยอาจจัดเผยแพร่ความรู้ ข่าวสารที่เกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมทางวิทยุ โทรทัศน์ การแสดงในหอประชุม การพิมพ์เป็นเอกสาร หรือทำวีดิทัศน์

7. การอบรม มหาวิทยาลัยอาจให้ความรู้ โดยการอบรมอาจารย์และบุคคลภายนอก ให้ความเข้าใจเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมในเรื่องต่าง ๆ เช่น เรื่องประเพณีไทย ศิลปะไทย ดนตรีไทย การแต่งกายไทย ภาษาไทย วิถีชีวิตไทย

สำหรับบทบาทการทำศิลปวัฒนธรรมของอาจารย์พยาบาล จินตนา ยูนิพันธ์ (2527) ได้กล่าวไว้ว่าจะต้องปลูกฝังให้ผู้เรียนระลึกถึงความจำเป็นในการคำนึงถึงวัฒนธรรมของผู้ป่วยหรือผู้รับบริการในขณะที่ปฏิบัติการพยาบาลอีกด้วย โดยเฉพาะในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมอย่างรวดเร็ว ผู้สอนจะต้องนำประเด็นต่าง ๆ ด้านวัฒนธรรมเข้ามาสู่การอภิปรายในชั้นเรียน และช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจแปลความได้ถูกต้อง และอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข ซึ่งบทบาทการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาลสังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข เบญจพร ทิพย์ผลาลมกุล (2540:21) ได้กล่าวไว้ได้แก่ งานให้คำปรึกษาหรือแนะนำ งานสัมมนา ประชุม ฝึกอบรม งานการจัดแสดงนิทรรศการหรือสาธิตทางศิลปวัฒนธรรม งานเผยแพร่หรือจัดแสดงถ่ายทอดความรู้ทางศิลปวัฒนธรรมโดยใช้สื่อต่าง ๆ และงานกิจกรรมทางศิลปวัฒนธรรมที่จัดขึ้นทั้งภายในและภายนอกวิทยาลัย

โดยสรุป บทบาทด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมสามารถทำได้หลายลักษณะ ได้แก่ การสอน การวิจัย การจัดนิทรรศการ การจัดกิจกรรม การเผยแพร่ในรูปของหนังสือ การแสดง รายการวิทยุโทรทัศน์ และการอบรม เป็นต้น

บทบาทด้านการบริหาร

บทบาทด้านการบริหาร เป็นบทบาทของอาจารย์ที่จะต้องปฏิบัติแต่ปฏิบัติในฐานะที่อยู่ในตำแหน่งอื่น ๆ ที่ไม่ได้เกี่ยวข้องโดยตรงกับตำแหน่งอาจารย์ เช่น หน้าที่ของผู้บริหาร หน้าที่ของสมาชิกของหน่วยงาน หน้าที่ของพยาบาลในฐานะเป็นบุคคลคนหนึ่งในวิชาชีพ หน้าที่ของกรรมการในคณะกรรมการใดคณะกรรมการหนึ่งได้แก่ งานบริหารโดยตำแหน่งและการเป็นกรรมการในเรื่องต่าง ๆ เช่น งานทุนการศึกษา งานพัสดุครุภัณฑ์ งานทะเบียนและสถิติ งาน

สารบรรณ งานการเงิน งานการเจ้าหน้าที่ งานยานพาหนะ งานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม งานปกครองนักศึกษา งานนโยบายและแผน งานแนะแนวประชาสัมพันธ์ งานอาจารย์ที่ปรึกษา ชมรมแก่นักศึกษาและงานที่ปฏิบัติด้านการบริการที่เกี่ยวกับเอกสารธุรการ (เบญจพร ทิพย์ผลาผลกุล, 2540:21)

นักวิชาการหลายท่านได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทด้านการบริหารของอาจารย์ที่สอดคล้องกัน ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและการดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารสถาบัน ร่วมประชุมทั้งภายในและภายนอกคณะดำรงตำแหน่งทางด้านการบริหาร เป็นคณะกรรมการในโครงการต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยและงานเกี่ยวกับวิชาชีพ (สุวรรณา ทรัพย์บำรุง, 2537:36 ; อ้างอิงมาจาก สิปนนท์ เกตุทัต, 2526; รังสรรค์ ชนะพรพันธ์, 2523; Rapee Suvanajata 1975 ; Brown and Thorton, 1971)

สำหรับบทบาทด้านการบริหารของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข เบญจพร ทิพย์ผลาผลกุล (2540) ได้ทำการวิเคราะห์ภาระงานของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุขในเขตภาคกลาง โดยงานบริหารและการบริหารจัดการได้คำนวณภาระงานด้านนี้จากลักษณะงานด้านต่าง ๆ ได้แก่งานในตำแหน่งหัวหน้าภาค การเป็นคณะกรรมการบริหารและวิชาการวิทยาลัย คณะกรรมการกิจการนักศึกษา และงานให้คำปรึกษานักศึกษาในความดูแล 1 คน พบว่า อาจารย์พยาบาลมีภาระงานด้านบริหารเท่ากับ 14.14 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ซึ่งมีชั่วโมงการปฏิบัติงานสูงรองจากงานด้านการสอน

สรุปได้ว่า บทบาทด้านการบริหารของอาจารย์ มีทั้งภายในและภายนอกสถาบัน โดยการมีหน้าที่ของผู้บริหาร หน้าที่ของคณะกรรมการในสถาบัน และการเป็นที่ปรึกษาแก่นักศึกษา ซึ่งที่กล่าวมานี้เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมงานบริหารของสถาบันเพื่อให้สถาบันดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ

5. การประกันคุณภาพการศึกษาของกระทรวงสาธารณสุข

5.1 นโยบายการประกันคุณภาพการศึกษา

กระทรวงสาธารณสุขเห็นสมควรให้การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของวิทยาลัยในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขดำเนินการอย่างมีระบบ มีกลไกที่ชัดเจนในการควบคุมคุณภาพขององค์ประกอบต่าง ๆ ที่มีผลต่อคุณภาพการศึกษา ตั้งแต่ปัจจัยนำเข้าจนถึงผลผลิตคือผู้สำเร็จการศึกษา เพื่อเป็นหลักประกันในการผลิตบุคลากรสาธารณสุขที่มีคุณภาพ อันจะนำไปสู่การให้บริการทาง

สุขภาพที่มีคุณภาพแก่ประชาชน ดังนั้นจึงได้กำหนดนโยบายการประกันคุณภาพการศึกษาของวิทยาลัยในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขดังนี้

1. กระทรวงสาธารณสุขจะให้การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกลยุทธ์ที่สำคัญในการผลิตบุคลากรที่มีคุณภาพ เพื่อสนองนโยบายการพัฒนาสาธารณสุขของประเทศและนโยบายของรัฐบาลตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 ที่เน้นคนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา
2. เร่งรัดและส่งเสริมให้มีการจัดตั้งระบบประกันคุณภาพการศึกษาในวิทยาลัยสังกัดกระทรวงสาธารณสุข โดยยึดหลักการให้อิสระและเสรีภาพแก่วิทยาลัยในการพัฒนาแนวความคิดการปฏิบัติการกิจทุกด้าน
3. ส่งเสริม สนับสนุนให้พัฒนากลไกการประกันคุณภาพในวิทยาลัย โดยนำองค์ประกอบการควบคุมคุณภาพในการจัดการศึกษาเป็นแนวทางเบื้องต้นในการดำเนินการ และส่งเสริม สนับสนุนให้พัฒนาเข้าสู่มาตรฐานสากล
4. สนับสนุนและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน รวมทั้งองค์กรวิชาชีพในกิจกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาของวิทยาลัย ทั้งนี้เพื่อให้เป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวางในสังคม
5. ส่งเสริม สนับสนุนให้มีการศึกษาวิจัยและพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา และถ่ายทอดตลอดจนการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างสถาบันการศึกษา รวมทั้งเป็นข้อมูลสำหรับพิจารณาให้การสนับสนุนด้านงบประมาณและทรัพยากรต่าง ๆ แก่วิทยาลัย เพื่อพัฒนาคุณภาพวิทยาลัยให้มีมาตรฐานใกล้เคียงกัน

หลักการการประกันคุณภาพการศึกษา

1. ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของวิทยาลัยในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข จะยึดหลักการให้อิสระ และเสรีภาพในการพัฒนาแนวคิดในการประกันคุณภาพการศึกษาของวิทยาลัย โดยยึดมาตรฐานที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด
2. ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาที่กำหนดขึ้นนี้ จะเป็นไปตามหลักการที่ว่าเมื่อวิทยาลัยสามารถควบคุมองค์ประกอบต่าง ๆ ที่ใช้ในการจัดการศึกษาให้เป็นไปอย่างมีคุณภาพ พร้อมทั้งมีระบบตรวจสอบและประเมินจากบุคคลภายนอกแล้วผู้สำเร็จการศึกษาจะมีคุณภาพดี
3. วิทยาลัยทุกแห่งในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขต้องมีความพร้อมที่จะรับการตรวจสอบและประเมินจากคณะกรรมการนอกวิทยาลัย วิทยาลัยที่ผ่านการตรวจและประเมินผลการดำเนินการแล้ว กระทรวงสาธารณสุขจะประกาศและประชาสัมพันธ์ ส่วนวิทยาลัยที่ไม่ผ่านการตรวจสอบและประเมินผล จะได้รับการพิจารณาเพื่อหาสาเหตุและให้ความช่วยเหลือปรับปรุงแก้ไขต่อไป

5.2 รูปแบบการประกันคุณภาพการศึกษา

การประกันคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วยการดำเนินการ 3 ส่วนคือ

1. การควบคุมคุณภาพภายใน (Internal Quality Control) เป็นส่วนที่สำคัญที่สุดของระบบประกันคุณภาพและควมมีมาตรฐานของสถาบันการศึกษา ขั้นตอนนี้วิทยาลัยจะต้องเป็นผู้จัดให้มีระบบการควบคุมคุณภาพภายในวิทยาลัย ตามองค์ประกอบต่าง ๆ ที่จะมีผลต่อคุณภาพการจัดการศึกษา ซึ่งจะส่งผลต่อคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษา โดยวิทยาลัยจะต้องกำหนดวิธีการและรายละเอียดกิจกรรมการควบคุมคุณภาพอย่างครอบคลุม และดำเนินการประเมินตนเองพร้อมทั้งจัดทำเป็นรายงานเสนอไปยังกระทรวงสาธารณสุขต่อไป

2. การตรวจสอบคุณภาพจากภายนอก (Quality Auditing) เป็นการดำเนินงานจากหน่วยงานภายนอกวิทยาลัยที่จะเข้าไปตรวจสอบระบบการควบคุมคุณภาพที่วิทยาลัยได้จัดให้มีขึ้นตามหลักการและแนวทางที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด โดยจะตรวจสอบจากข้อมูล 2 แหล่งคือ จากเอกสารรายงานการประเมินตนเองของวิทยาลัย และการตรวจเยี่ยม เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนและตรงกับสภาพการณ์จริง หน่วยงานภายนอกวิทยาลัย ในที่นี้หมายถึงคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่กระทรวงสาธารณสุขแต่งตั้งขึ้น ซึ่งต้องมีความรู้ในงานอุดมศึกษา เพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบและควบคุมคุณภาพการจัดการศึกษาของวิทยาลัย

3. การประเมินผลการดำเนินการ (Quality Assessment) เป็นการดำเนินการที่ต่อเนื่องจากการตรวจสอบคุณภาพในข้อ 3.2 และให้เป็นคณะกรรมการชุดเดียวกัน เป็นการประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลของระบบการควบคุมคุณภาพภายในวิทยาลัยโดยภาพรวมว่าได้มีการใช้ระบบการควบคุมคุณภาพหรือระบบการประกันคุณภาพหรือไม่ และมีใช้แล้วได้ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในเชิงคุณภาพมากน้อยเพียงไร เป็นการมองภาพรวมของหน่วยงานเป็นหลัก มิได้เน้นการประเมินบุคคล หรืออีกนัยหนึ่งเป็นการประเมินโครงการประกันคุณภาพการจัดการศึกษาทั้งโครงการ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาปรับปรุงระบบการประกันคุณภาพต่อไป

5.3 มาตรการการประกันคุณภาพการศึกษา

มาตรการที่กำหนดในการประกันคุณภาพการศึกษาของวิทยาลัยในสังกัดกระทรวง

สาธารณสุข ประกอบด้วยองค์ประกอบใหญ่ ๆ 14 องค์ประกอบ โดยแต่ละองค์ประกอบได้กำหนดดัชนีชี้คุณภาพไว้ดังนี้

องค์ประกอบ	ดัชนีบ่งชี้คุณภาพ
1. ปรัชญา วัตถุประสงค์และ ปณิธาน	1. ความชัดเจนและครอบคลุมภารกิจของสถาบัน 2. การได้มาซึ่งปรัชญาและวัตถุประสงค์และปณิธาน เหมาะสม 3. ความเข้าใจและการนำไปใช้ 4. การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ปรัชญา วัตถุประสงค์และ ปณิธานของสถาบัน
2. หลักสูตร	1. การจัดทำแผนแม่บทการจัดการศึกษา 2. การรับรองหลักสูตรจากทบวงมหาวิทยาลัย องค์การ วิชาชีพหรือ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 3. การประชาสัมพันธ์เผยแพร่หลักสูตร 4. การเตรียมความพร้อมของอาจารย์และผู้ที่เกี่ยวข้องใน การใช้หลักสูตร 5. การประเมินและปรับปรุงการใช้หลักสูตร
3. การบริหารและงบ ประมาณ	1. โครงสร้างการบริหารของวิทยาลัย 2. การกำหนดนโยบายในการบริหาร 3. การจัดแผนปฏิบัติการประจำปีและประเมินผลการปฏิบัติ งานตามแผน 4. การกำหนดบทบาทหน้าที่รับผิดชอบของคณาจารย์และ บุคลากรทุกระดับ 5. การจัดทำระบบฐาน 6. ระบบการบริหารงบประมาณประกอบด้วย แผนการจัด สรรและกำกับการใช้งบประมาณและการติดตามประเมินผล 7. การจัดทำแผนพัฒนาวิทยาลัย 8. การจัดกิจกรรมส่งเสริมขวัญกำลังใจของบุคลากรทุก ระดับ
4. คณาจารย์/บุคลากร	1. ระบบการสรรหาอาจารย์และบุคลากร 2. อัตราส่วนอาจารย์ต่อจำนวนนักศึกษา 3. คัดสรรคุณวุฒิของอาจารย์ 4. การเตรียมความพร้อมอาจารย์

องค์ประกอบ	ดัชนีบ่งชี้คุณภาพ
	5. ความเหมาะสมภาระงานของอาจารย์และบุคลากร 4 บทบาท 6. การประเมินคุณภาพการสอนของอาจารย์ 7. ความครอบคลุมและการนำไปใช้ของแผนพัฒนาอาจารย์และบุคลากร
5. นักศึกษา	1. ความเหมาะสมของระบบการคัดเลือกนักศึกษา 2. จำนวนนักศึกษาต่อชั้นเรียน 3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา 4. จำนวนนักศึกษาที่เลื่อนชั้นและสำเร็จการศึกษา
6. การจัดการเรียนการสอน	1. การจัดทำแผนการสอนและการนำแผนไปใช้ 2. การจัดทำคู่มืออาจารย์และคู่มือนักศึกษา 3. วิธีการสอนและการใช้เทคโนโลยี 4. การเรียนการสอนที่ให้นักศึกษาคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาได้ 5. การประเมินผลการจัดการเรียนการสอนและนำผลการประเมินไปพัฒนา 6. จัดหาแหล่งฝึกภาคปฏิบัติที่เหมาะสมต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้
7. สภาพแวดล้อมในการเรียนรู้	1. พื้นที่และการใช้ประโยชน์ของอาคารสถานที่ 2. จำนวนและคุณภาพของอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียนการสอนอื่น 3. การบริหารจัดการใช้อุปกรณ์เกี่ยวกับการจัดซื้อ - การซ่อมบำรุง - การจำหน่าย - ประเมินผลการใช้ 4. การจัดและการใช้ระบบสารสนเทศ 5. บรรยากาศในวิทยาลัย แสดงถึงความสัมพันธ์อันดีระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา นักศึกษากับนักศึกษา 6. การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

องค์ประกอบ	ดัชนีบ่งชี้คุณภาพ
8. ห้องสมุดและสื่อการศึกษา	1. การจัดระบบห้องสมุดและการบริการ 2. การบริหารและบริการสื่อการศึกษา - การจัดสรรงบประมาณเพื่อการจัดหาและบำรุงรักษา - ประเภทและความทันสมัยของสื่อการศึกษาที่เอื้อต่อการศึกษาค้นคว้า - จำนวนการใช้และบริการการใช้สื่อการศึกษา - แผนการจัดหาสื่อการศึกษา
9. กิจกรรมนักศึกษา	1. องค์กษนักศึกษาและชมรมต่าง ๆ 2. กิจกรรมที่นักศึกษาดำเนินการเพื่อปลูกฝังคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ครอบคลุม - ด้านสติปัญญา - ด้านร่างกายและจิตใจ - ด้านสังคม 3. ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ภายใน/ระหว่างสถาบันอื่น 4. การสนับสนุนของวิทยาลัยในการดำเนินกิจกรรมนักศึกษา 5. การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกและสวัสดิการให้นักศึกษา 6. การให้คำปรึกษาแนะแนวและอาจารย์ที่ปรึกษา 7. การเตรียมความพร้อมนักศึกษาก่อนศึกษา 8. การเตรียมความพร้อมนักศึกษาก่อนสำเร็จการศึกษา
10. การวัดและประเมินผล	1. การวิเคราะห์ข้อสอบและนำผลการวิเคราะห์ไปใช้ 2. การจัดทำคลังข้อสอบ 3. กระบวนการตัดสินผลการศึกษา 4. นำผลการวัดและประเมินผลมาพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน 5. การวัดและประเมินผลเป็นระยะ ๆ และหลากหลายรูปแบบ 6. ระบบการประเมินผลที่ครอบคลุมสมบัติที่พึงประสงค์ทั้งด้านวิชาการ คุณธรรม จริยธรรมและความเป็นมนุษย์

องค์ประกอบ	ดัชนีบ่งชี้คุณภาพ
	- วัดความสามารถ (คนเก่ง) ความมีคุณธรรม (คนดี) และการตระหนักในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น
11. การวิจัย	1. นโยบายและการสนับสนุนการทำวิจัย 2. ปริมาณ คุณภาพ และการเผยแพร่ผลการวิจัย 3. การใช้ประโยชน์จากผลงานวิจัย
12. ชุมชนสัมพันธ์	1. การให้บริการวิชาการแก่ชุมชน 2. นักศึกษามีส่วนร่วมกับชุมชนในการแลกเปลี่ยน ประสบการณ์ การเรียนรู้ 3. การสร้างเครือข่ายและใช้ประโยชน์เครือข่ายชุมชนในการ ศึกษาและบริการสังคม 4. การมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการจัดการศึกษา 5. การแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ 6. นักศึกษาสามารถเข้ากับชุมชน 7. กิจกรรมที่ใช้ประโยชน์จากการเรียนรู้ชุมชน
13. บัณฑิต	1. การติดตามประเมินผลผู้สำเร็จการศึกษา 2. คุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษา - ผลการสอบขึ้นทะเบียนประกอบวิชาชีพ - ความเป็นผู้นำ - ความพึงพอใจของผู้ใช้ - การพัฒนาตนเองและการศึกษาต่อเนื่อง 3. ความสัมพันธ์ของบัณฑิตและสถานศึกษา
14. ระบบการประกัน คุณภาพ	1. โครงสร้างและนโยบายการประกันคุณภาพการศึกษา - โครงสร้างองค์กร - คณะกรรมการรับผิดชอบ - นโยบายประกันคุณภาพการศึกษา 2. ระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในและการประกัน คุณภาพภายนอก - การประกันคุณภาพภายใน - การประกันคุณภาพภายนอก

องค์ประกอบ	ดัชนีบ่งชี้คุณภาพ
	3. การให้ความรู้ ประชาสัมพันธ์และการแลกเปลี่ยน ประสบการณ์ - การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างวิทยาลัยและ เครือข่าย 4. การใช้ประโยชน์จากระบบประกันคุณภาพ - ต่อการจัดการเรียนการสอน - ต่อพัฒนาบุคลากร

6. การวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แฟ้มสะสมงานสำหรับครูเป็นเรื่องค่อนข้างใหม่ในวงการการศึกษาไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง แฟ้มสะสมงานครูมีหลากหลายขึ้นกับจุดประสงค์ของการจัดทำแฟ้มของครูแต่ละคน เช่น ครูบางคนจัดเก็บรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานสอน การปฏิบัติงานตามหน้าที่รับผิดชอบ การประกอบการพิจารณาความดีความชอบ การเลื่อนตำแหน่ง เป็นต้น ดังนั้น รูปแบบและเนื้อหาของแฟ้มสะสมงานสำหรับครูจึงขึ้นอยู่กับจุดประสงค์ของการจัดทำแฟ้มสะสมงาน สำหรับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดองค์ประกอบและดัชนีบ่งชี้คุณภาพของแต่ละองค์ประกอบในแฟ้มสะสมงานของอาจารย์ยังไม่มีการศึกษาไว้ ดังนั้นจึงขอเสนองานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแฟ้มสะสมงานที่นำไปใช้ในวัตถุประสงค์อื่น ๆ ดังนี้

6.1 งานวิจัยเกี่ยวกับแฟ้มสะสมงานในประเทศไทย

โครงการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ จังหวัดกระบี่ (2539) ได้ทดลองใช้แฟ้มสะสมงานในกลุ่มทักษะภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และ 5 ด้านทักษะการเขียน โดยมีโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกระบี่เข้าร่วมในการทดลองจำนวน 8 โรงเรียนผลการทดลองมีดังนี้

1. การประเมินผลโดยใช้แฟ้มสะสมงานนี้มีความเป็นไปได้คือ สามารถนำมาใช้ประเมินผลการผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดในเอกสาร ป. 02 เรื่องการเขียน เป็นเครื่องมือที่ประเมินได้ตรงกับสภาพการเรียนรู้ และสามารถใช้แฟ้มสะสมงานมาประเมินเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของคะแนนภาคปฏิบัติในการสอบปลายภาคได้

2. นักเรียนส่วนใหญ่ ที่เป็นกลุ่มทดลองกล่าวว่าการประเมินผลการเรียนโดยใช้แฟ้มสะสมงาน ช่วยให้การเขียนพัฒนาขึ้น และช่วยให้นักเรียนรู้จักการประเมินตนเองอย่างมีจุดมุ่งหมายยิ่งขึ้น

3. ผู้ปกครองเห็นว่าการประเมินผลโดยใช้แฟ้มสะสมงานมีประโยชน์จริงสามารถช่วยพัฒนานักเรียนและเป็นหลักฐานที่ใช้ตัดสินการเลื่อนชั้นได้มีความเป็นรูปธรรมและยุติธรรม

4. นักเรียนที่มีผลการเรียนวิชาภาษาไทยสูงหรือปานกลางชอบการประเมินผลวิธีนี้มาก ส่วนนักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำมีความชอบในระดับน้อย แต่จากการสัมภาษณ์ครูผู้สอนพบว่าความสามารถทางการเขียนหรือการใช้ภาษาของนักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำดีขึ้น และมีความมั่นใจในการเขียนสูงขึ้น

5. ปัญหาสำคัญในการใช้แฟ้มสะสมงานคือ เวลาในการจัดกิจกรรมไม่เพียงพอ ค่าใช้จ่ายทางการศึกษาสูงขึ้น และครูผู้สอนมีภาระมากถ้าเป็นชั้นเรียนขนาดใหญ่

ชัยฤทธิ์ ศิลาเดช (2540:บทคัดย่อ) ได้ทำการพัฒนาแฟ้มสะสมงานในการประเมินผลการเรียนวิชาภาษาอังกฤษระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่สาม โดยมีจุดประสงค์เพื่อพัฒนาหาแนวทางที่เหมาะสมในการใช้แฟ้มสะสมงาน ประเมินผลการเรียนและจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ ศึกษาผลการใช้และคุณภาพการประเมินในด้านความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่น กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่สามภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2539 โรงเรียนแคทรายวิทยา จังหวัดราชบุรี จำนวน 43 คน ผลการศึกษาค้นคว้าสรุปได้ดังนี้

1. การนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผลวิชาภาษาอังกฤษ มีแนวทางในการดำเนินงานตามแบบจำลองการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผลโดยใช้แฟ้มสะสมงาน ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนในการดำเนินงานดังนี้ ศึกษาภาวะแวดล้อม กำหนดจุดมุ่งหมายของแฟ้ม กำหนดโครงสร้างของแฟ้มสะสมงาน พัฒนาแฟ้มสะสมงาน ประเมินผลแฟ้มสะสมงาน และประสานสัมพันธ์ร่วมชื่นชม

2. กระบวนการของแฟ้มสะสมงาน ช่วยทำให้นักเรียนมีความก้าวหน้าในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษทั้ง 4 ทักษะ และสร้างแรงจูงใจในการเรียนให้แก่ผู้เรียนมาก

3. การประเมินผลโดยใช้แฟ้มสะสมงาน มีคุณภาพตามเกณฑ์ตัดสินคุณภาพการประเมินผลของลินน์และคณะในระดับมากทุกรายการดังนี้คือ มีความยุติธรรมในการประเมิน สามารถถ่ายโยงและอ้างสรุปผลการประเมิน ประเมินระดับสติปัญญาที่ซับซ้อน เนื้อหาแฟ้มสะสมงานมีคุณภาพ เนื้อหาแฟ้มสะสมงานครอบคลุมและการประเมินมีความหมายต่อผู้ถูกประเมิน มีความเที่ยงตรงตามสภาพโดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่แทนค่าความเที่ยงตรงตามสภาพเท่ากับ

.94 ค่าความเชื่อมั่นของผู้ให้คะแนนจำนวน 2 คน เท่ากับ .97 ค่าความเชื่อมั่นของคะแนนที่ได้จากค่าสัมประสิทธิ์การสรุปอ้างอิงเท่ากับ .6517

ลำลี ทองธิว (2541 : 65) ได้ศึกษาการพัฒนากระบวนการสอนโดยใช้พอร์ทโฟลิโอการสอนอ่านเพื่อพัฒนาคุณภาพะทางการอ่านของนักเรียนประถมศึกษาและเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางวิชาชีพครู โดยมีวัตถุประสงค์คือ (1) พัฒนากระบวนการสอนโดยใช้แฟ้มสะสมงานการสอนอ่านสำหรับให้นิสิตปริญญาโทสาขาประถมศึกษาใช้กับนักเรียนระดับประถมศึกษา (2) ศึกษาผลของการใช้กระบวนการสอนโดยใช้พอร์ทโฟลิโอการสอนอ่านหนังสือสำหรับเด็กประเภทต่าง ๆ ที่มีต่อการพัฒนาทางวิชาชีพของนิสิตปริญญาโทสาขาประถมศึกษา ภาคต้น ปีการศึกษา 2540 (3) ศึกษาคุณภาพะทางการอ่านของนักเรียนระดับประถมศึกษาที่ได้รับการสอนอ่านโดยใช้พอร์ทโฟลิโอการสอนอ่านหนังสือประเภทต่าง ๆ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. นิสิตสามารถระบุวิธีการสอนอ่านหนังสือสำหรับเด็ก และสามารถสร้างวิธีการสอนอ่านแบบใหม่ ๆ ได้เป็นจำนวนมากขึ้นหลังการใช้กระบวนการสอนโดยใช้พอร์ทโฟลิโองานครบทุกขั้นตอน
2. นักเรียนอ่านหนังสือสำหรับเด็กประเภทนอกเหนือจากหนังสือประกอบภาพในหมวดจินตนาการเป็นจำนวนมากขึ้น หลังจากที่ได้ใช้กระบวนการสอนโดยใช้แฟ้มสะสมงานขั้นที่ 1-6

6.2 งานวิจัยเกี่ยวกับแฟ้มสะสมงานในต่างประเทศ

กูติแยเรซ (Gutierrez. 1995) ผู้ช่วยศึกษานิเทศการประจำเขตลองไอแลนด์ เมืองฟาร์มมิงเดล ในมลรัฐนิวยอร์ก ได้สร้างโครงการตรวจทานแฟ้มสะสมงาน (Portfolio review) ขึ้นใช้แทนการเข้าไปสังเกตการสอนของครูใหม่ จำนวน 62 คน ซึ่งบรรจุเข้าทำงานตามโรงเรียนในเมืองนี้ แต่กูติแยเรซและทีมก็ยังไม่ได้เข้าไปสังเกตการสอนของครูเสียเลยทีเดียว ยังคงใช้การเข้าร่วมสังเกตการสอนอยู่บ้างเป็นระยะ ๆ

ครูใหม่ทั้ง 62 คนได้รับการฝึกทำแฟ้มสะสมงานในขณะที่ปฏิบัติงานครูจากครูอาวุโสผู้มีประสบการณ์ในการสอนสองท่าน ท่านแรกเชี่ยวชาญเรื่องการสอนในระดับประถมศึกษา และอีกท่านหนึ่งเชี่ยวชาญการสอนในระดับมัธยมศึกษา การฝึกทำแฟ้มสะสมงานนี้ช่วยให้ครูใหม่เกิดความมั่นใจต่อการสอนและงานในหน้าที่ใหม่ของตนเป็นอย่างมากเนื่องจากได้รับคำแนะนำจากครูอาวุโสสองท่านในฐานะพี่เลี้ยงตลอดระยะเวลาของการปฏิบัติงาน, แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในระหว่างการปฏิบัติงานและช่วยชี้แนวทางในการทำบันทึกรายละเอียดของการปฏิบัติงานนั้นด้วย

การฝึกทำแฟ้มสะสมงานนั้นจัดติดต่อกันเป็นเวลาห้าเดือน ๆ ละหนึ่งครั้ง ซึ่งการฝึกแต่ละครั้งนั้นมุ่งให้ครูใหม่ได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเรื่องการสอนและการแก้ปัญหาใน

การเรียนการสอนกับผู้เชี่ยวชาญและเพื่อให้ได้มีโอกาสรับคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญทั้งสองท่านนี้ อย่างใกล้ชิด และเพื่อเป็นการให้ครูใหม่ได้ใช้ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์อย่างเต็มที่ผู้เชี่ยวชาญทั้งสองท่านไม่ได้จำกัดในเรื่องรูปแบบของแฟ้มสะสมงานที่ครูเลือกใช้แต่อย่างใด ดังนั้นแฟ้มสะสมงานของครูแต่ละคนจึงมีลักษณะแตกต่างกันออกไป

อย่างไรก็ตามสิ่งที่ผู้เชี่ยวชาญเน้นในแฟ้มสะสมงานของครูแต่ละคนคือจะต้องสามารถสะท้อนปรัชญาแนวคิดและความเป็นตัวของตัวเองของผู้ทำได้อย่างชัดเจน จะต้องสามารถสะท้อนให้เห็นถึงพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปของนักเรียน จะต้องชี้ให้เห็นถึงความพยายามในการปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนและหลักฐานที่แสดงถึงการแสวงหาความรู้และประสบการณ์เพิ่มเติมในส่วนของครู ต่อจากนั้นผู้เชี่ยวชาญจะอ่านและตรวจทานกิจกรรมและประสบการณ์ทั้งหลายที่ครูแต่ละคนได้บันทึกไว้ในแฟ้มสะสมงานของแต่ละคนพร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะในแต่ละประเด็นไป นอกจากการนำแฟ้มสะสมงานมาให้ผู้เชี่ยวชาญช่วยดูแล้วโครงการตรวจทานแฟ้มสะสมงานของเมืองฟาร์มมิงเดลยังจัดให้มีช่วงเวลาของการสนทนาระหว่างครูด้วยกันเอง อีกด้วย ซึ่งทำให้ครูที่สอนต่างสาขาวิชากันมีโอกาสได้รับรู้รายละเอียดของการจัดกิจกรรมและปัญหาที่พบในแต่ละวิชาอีกด้วยเป็นการเพิ่มประสบการณ์ให้กับครูเป็นอย่างมากทั้งยังทำให้ครูมีความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันมากขึ้น และท้ายที่สุดครูจะนำแฟ้มสะสมงานทั้งฉบับตั้งแต่นั้นจนถึงบทสุดท้ายที่ได้ผ่านกระบวนการพัฒนาปรับปรุงแก้ไขเป็นลำดับมาสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับญาติแยะเรชอีกคนละ 1-2 ชั่วโมงเป็นการสรุปอีกครั้งหนึ่ง

ผลที่ได้ก็คือครูทั้ง 62 คน ที่ผ่านโครงการตรวจทานแฟ้มสะสมงานของเมืองฟาร์มมิงเดลยอมรับว่าเกิดความเชื่อมั่นในตนเองในฐานะครูมากขึ้น และสามารถเรียนรู้การปฏิบัติหน้าที่ครูได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น มีความชำนาญในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นดีขึ้นซึ่งทั้งนี้เนื่องจากการได้รับการชี้แนะดูแลอย่างใกล้ชิดจากครูอาวุโสผู้มากด้วยประสบการณ์มาก่อนนั่นเอง

โคเฮน และบุคานัน (Cohen and Buchananet. 1974) ได้ทำการศึกษาการทำแฟ้มสะสมงานสำหรับครู พบว่าในระยะแรกของการทำแฟ้มสะสมงานสำหรับครูนั้น ได้มีการแยกวัตถุประสงค์ของการใช้ข้อมูล ที่ได้จากแฟ้มสะสมงานออกเป็นสองวัตถุประสงค์เด็ดขาดจากกันคือ ถ้าไม่ใช่เพื่อนำมาส่งเสริมพัฒนาการการทำงาน of ครู ก็เพื่อการตัดสินประสิทธิภาพการทำงาน of ครู

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาองค์ประกอบและดัชนีบ่งชี้คุณภาพขององค์ประกอบในแฟ้มสะสมงานของพยาบาลวิชาชีพ (ด้านการสอน) และวิทยากรในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข วิธีดำเนินการได้แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างองค์ประกอบและดัชนีบ่งชี้คุณภาพขององค์ประกอบในแฟ้มสะสมงานของพยาบาลวิชาชีพ (ด้านการสอน) และวิทยากรในวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาความเหมาะสมของดัชนีบ่งชี้คุณภาพขององค์ประกอบในแฟ้มสะสมงานตามความคิดเห็นของพยาบาลวิชาชีพ (ด้านการสอน) และวิทยากรในวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุขไปใช้ปฏิบัติจริง

ในแต่ละขั้นตอนได้ดำเนินการดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างองค์ประกอบและดัชนีบ่งชี้คุณภาพขององค์ประกอบในแฟ้มสะสมงานของพยาบาลวิชาชีพ (ด้านการสอน) และวิทยากรในวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข

1.1 กลุ่มที่ศึกษา

กลุ่มที่ใช้ในการสร้างองค์ประกอบและดัชนีบ่งชี้คุณภาพขององค์ประกอบในแฟ้มสะสมงานของพยาบาลวิชาชีพ (ด้านการสอน) และวิทยากรในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ได้แก่ พยาบาลวิชาชีพ (ด้านการสอน) และวิทยากรที่ปฏิบัติงานในวิทยาลัยพยาบาลทุกแห่ง สังกัดกระทรวงสาธารณสุข แห่งละ 1 คน รวม 35 คน

1.2 วิธีดำเนินการ

การศึกษาในขั้นตอนนี้ใช้วิธีการศึกษาโดยใช้เทคนิคซีเนรีโอและเทคนิคเดลฟาย ซึ่งได้ดำเนินการดังนี้

1. ขออนุมัติโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อกำหนดองค์ประกอบและดัชนีบ่งชี้คุณภาพขององค์ประกอบในแฟ้มสะสมงานของอาจารย์ในวิทยาลัยพยาบาลในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข โดยใช้เทคนิคซีเนรีโอ

2. ศึกษาเอกสาร บทความและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องได้แก่ แนวทางการจัดทำแฟ้มสะสมงานอาจารย์ องค์ประกอบต่าง ๆ ในแฟ้มสะสมงาน วัตถุประสงค์ของแฟ้มสะสมงาน ประโยชน์ของแฟ้มสะสมงาน บทบาทหน้าที่ของอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา บทบาทหน้าที่ของ

อาจารย์ในวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข คุณภาพอาจารย์ เครื่องมือประเมิน คุณภาพอาจารย์ และดัชนีบ่งชี้คุณภาพอาจารย์ เป็นต้น

3. ประมวลเป็นข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของอาจารย์ในวิทยาลัย พยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข พร้อมทั้งร่างองค์ประกอบและดัชนีบ่งชี้คุณภาพขององค์ ประกอบในแฟ้มสะสมงานของอาจารย์ในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข

4. จัดเตรียมเอกสารประกอบการประชุมเพื่อให้กลุ่มที่ศึกษาได้พิจารณาในการ ประชุมโดยใช้เทคนิคซีเนริโอ ซึ่งเอกสารการประชุมดังกล่าว ประกอบด้วย

- 4.1 บทบาทหน้าที่ของวิทยาลัยในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข
- 4.2 บทบาทหน้าที่ของอาจารย์ในวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข
- 4.3 องค์ประกอบในแฟ้มสะสมงานครู
- 4.4 เกณฑ์มาตรฐานและระดับคุณภาพครู
- 4.5 ร่างองค์ประกอบและดัชนีบ่งชี้คุณภาพขององค์ประกอบในแฟ้มสะสมงาน

ของอาจารย์ในวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข

4.6 กระบวนการจัดทำแผนการเรียนรู้ ซึ่งผู้วิจัยได้นำเสนอกระบวนการจัดทำ แผนการเรียนรู้ของวิทยาลัยพยาบาลรัฐออนตาริโอ ประเทศแคนาดา (College of Nurses of Ontario, Canada) โดยกระบวนการดังกล่าวเป็นกระบวนการหนึ่งที่ต้องปฏิบัติในการจัดทำแฟ้ม สะสมงานวิชาชีพ (Professional Profile Portfolio) รวมทั้งได้นำเสนอเครื่องมือที่ใช้ในการจัดทำ แผนการเรียนรู้ ได้แก่ เครื่องมือประเมินตนเอง แบบฟอร์มสรุปผลการประเมินตนเอง แบบบันทึกผล การพิจารณาและวิจารณ์ผลการประเมินตนเองโดยเพื่อนร่วมงาน (Peer Review) แนวทางการ เขียนแผนการเรียนรู้และตัวอย่างแผนการเรียนรู้

สำหรับเอกสารประกอบการประชุมข้างต้น ผู้วิจัยได้นำเสนอเฉพาะเอกสาร ที่เห็นว่าสำคัญไว้ในภาคผนวก ค.

5. จัดการประชุมสัมมนาโดยประยุกต์ใช้เทคนิคซีเนริโอ เมื่อวันที่ 15-16 กุมภาพันธ์ 2542 ณ โรงแรมนทบุรี พาเลซ โดยมีกลุ่มที่ศึกษาตามที่คุณวิจัยกำหนดไว้เข้าร่วมประชุมจำนวน 35 คน ขั้นตอนการดำเนินการ มีดังนี้

- 5.1 เสนอเอกสารประกอบการประชุมที่คุณวิจัยได้จัดเตรียมไว้ดังกล่าว
- 5.2 ผู้วิจัยซึ่งเป็นผู้นำการประชุมแจ้งจุดมุ่งหมายและวิธีการประชุมให้ผู้เข้าร่วม

ประชุมทราบ

5.3 ให้ความรู้และแนวคิดเกี่ยวกับแฟ้มสะสมงานแก่ผู้เข้าร่วมโดยผู้วิจัยได้
เรียนเชิญ รศ.ดร.ส.วาสนา ประवालพฤกษ์ เป็นวิทยากรบรรยายในเรื่องดังกล่าว เพื่อให้ผู้เข้า
ประชุมเข้าใจในเรื่องแฟ้มสะสมงานได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

5.4 แบ่งผู้เข้าร่วมเป็นกลุ่มย่อย 5 กลุ่ม ๆ ละ 7 คน

5.5 วิทยากรประจำกลุ่มนำเสนอข้อมูลพื้นฐานที่ผู้วิจัยได้ทำการประมวลไว้แล้ว
และชี้แจงประเด็นที่กลุ่มจะต้องพิจารณาตามลำดับ ได้แก่

- 1) บทบาทหน้าที่ของอาจารย์ในวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข
- 2) องค์ประกอบในแฟ้มสะสมงาน
- 3) ร่างองค์ประกอบและดัชนีบ่งชี้คุณภาพของแต่ละองค์ประกอบในแฟ้ม
สะสมงานที่ผู้วิจัยได้กำหนดไว้

5.6 อภิปรายกลุ่มย่อยโดยให้แต่ละกลุ่มดำเนินการตามกระบวนการกลุ่ม
ดังนี้

- 1) สมาชิกในกลุ่มแนะนำตนเอง
- 2) สมาชิกในกลุ่มเลือกประธานและเลขาประจำกลุ่ม
- 3) สมาชิกในกลุ่มอภิปรายและสรุปผลการอภิปรายตามประเด็น
ต่าง ๆ ที่วิทยากรประจำกลุ่มได้เสนอไว้แล้ว

5.7 เลขานุการประจำกลุ่มแต่ละกลุ่มสรุปผลการอภิปราย และจัดทำเป็น
รายงานผลการประชุมเสนอต่อที่ประชุมใหญ่

5.8 ผู้วิจัยสรุปรายงานของแต่ละกลุ่มรวบรวมเป็นข้อมูลที่ได้จากการประชุมโดย
ใช้เทคนิคซีเนริโอ

6. ผู้วิจัยนำข้อมูลที่เป็นความคิดเห็นส่วนใหญ่ของผู้เชี่ยวชาญแต่ละกลุ่มจากการ
ประชุมมาวิเคราะห์และกำหนดเป็นองค์ประกอบและดัชนีบ่งชี้คุณภาพของแต่ละองค์ประกอบ

7. ใช้เทคนิคเดลฟาย เพื่อให้องค์ประกอบและดัชนีบ่งชี้คุณภาพของแต่ละองค์
ประกอบในแฟ้มสะสมงานที่ได้จากการประชุมโดยใช้เทคนิคซีเนริโอเป็นการตัดสินใจของกลุ่ม
ผู้เข้าร่วมอย่างถูกต้องตรงตามความเป็นจริงมากขึ้นซึ่งเป็นการหาฉันทามติ (Consensus) ของ
กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

7.1 นำองค์ประกอบและดัชนีบ่งชี้คุณภาพของแต่ละองค์ประกอบในแฟ้มสะสม
งานที่ได้กำหนดไว้แล้วมาสร้างเป็นแบบสอบถามตามเทคนิคการวิจัยแบบเดลฟาย แล้วส่งให้กลุ่ม
ตัวอย่างผู้เชี่ยวชาญชุดเดิมที่ได้เข้าร่วมประชุมสัมมนาโดยใช้เทคนิคซีเนริโอ จำนวน 35 คน แสดง
ความคิดเห็น จำนวน 2 รอบ ดังนี้

รอบที่ 1 สอบถามผู้เชี่ยวชาญให้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบ และดัชนีบ่งชี้คุณภาพของแต่ละองค์ประกอบในแฟ้มสะสมงานของอาจารย์ว่า มีความเหมาะสม มากน้อยเพียงใด โดยวิธีการให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาลำดับความเหมาะสม ซึ่งกำหนดไว้ 5 ระดับ คือ เหมาะสมน้อยที่สุด เหมาะสมน้อย เหมาะสมปานกลาง เหมาะสมมาก และเหมาะสมมากที่สุด นอกจากนี้จะมีคำถามปลายเปิดให้ผู้เชี่ยวชาญแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ส่ง แบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 35 คน แต่ได้รับแบบสอบถามคืนจากผู้เชี่ยวชาญ 34 คนจากนั้น นำคำตอบของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 34 คน มาวิเคราะห์หาค่ามัธยฐานและค่าเบี่ยงเบนควอไทล์

รอบที่ 2 สอบถามผู้เชี่ยวชาญอีกครั้งหนึ่งให้แสดงความคิดเห็นเช่นเดียวกับการตอบในรอบที่ 1 แต่ในแบบสอบถามรอบที่ 2 นี้ได้แสดงค่ามัธยฐานและค่าเบี่ยงเบนควอไทล์ ของแต่ละข้อคำถามซึ่งเป็นคำตอบของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ รวมทั้งตำแหน่งคำตอบของผู้เชี่ยวชาญ แต่ละคนที่ได้ตอบไว้ในรอบที่ 1 ด้วย เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญใช้ประกอบการพิจารณาตัดสินใจตอบแบบ สอบถามในรอบที่ 2 นี้ ถ้าคำตอบของผู้เชี่ยวชาญไม่สอดคล้องกับกลุ่มและยืนยันคำตอบเดิม จะ ขอให้แสดงเหตุผลในการตอบด้วยจากนั้นนำคำตอบของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์หาค่ามัธยฐาน และค่าเบี่ยงเบนควอไทล์อีกครั้งหนึ่ง ทั้งนี้ได้กำหนดเกณฑ์ในการพิจารณาค่ามัธยฐานและค่าเบี่ยง เบนควอไทล์ดังนี้

ค่ามัธยฐาน	ความหมาย
4.50-5.00	ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าข้อความนั้นมีความเหมาะสมมากที่สุด
3.50-4.49	ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าข้อความนั้นมีความเหมาะสมมาก
2.50-3.49	ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าข้อความนั้นมีความเหมาะสมปานกลาง
1.50-2.49	ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าข้อความนั้นมีความเหมาะสมน้อย
1.00-1.49	ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าข้อความนั้นมีความเหมาะสมน้อยที่สุด
ค่าเบี่ยงเบนควอไทล์	ความหมาย
0.01-0.99	แสดงว่าคำตอบของผู้เชี่ยวชาญมีความสอดคล้องกัน
สูงมาก	
1.00-1.99	แสดงว่าคำตอบของผู้เชี่ยวชาญมีความสอดคล้องกันสูง
2.00-2.99	แสดงว่าคำตอบของผู้เชี่ยวชาญมีความสอดคล้องกันต่ำ
ตั้งแต่ 3.00 ขึ้นไป	แสดงว่าคำตอบของผู้เชี่ยวชาญไม่มีความสอดคล้องกัน

7.2 นำผลการวิเคราะห์คำตอบของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญจากการตอบในรอบที่ 2 นี้ไปเลือกรายละเอียดขององค์ประกอบและดัชนีบ่งชี้คุณภาพของแต่ละองค์ประกอบในแฟ้มสะสมงานของอาจารย์ โดยพิจารณาเลือกองค์ประกอบและดัชนีบ่งชี้คุณภาพของแต่ละองค์ประกอบที่ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันสูงมาก (ค่าเบี่ยงเบนควอไทล์เท่ากับหรือน้อยกว่า .99) และมีความเหมาะสมมากที่สุด (ค่ามัธยฐานเท่ากับหรือมากกว่า 4.50) ว่าเป็นองค์ประกอบและดัชนีบ่งชี้คุณภาพขององค์ประกอบในแฟ้มสะสมงานของอาจารย์ในวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข

8. นำองค์ประกอบและดัชนีบ่งชี้คุณภาพขององค์ประกอบในแฟ้มสะสมงานของอาจารย์ในวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ซึ่งเป็นผลที่ได้จากการใช้เทคนิคการวิจัยแบบเดลฟาย มาสร้างเป็นแบบสอบถามเพื่อนำไปศึกษาความเหมาะสมในการนำไปปฏิบัติจริงต่อไป

1.3 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญซึ่งศึกษาโดยใช้เทคนิคเดลฟายนั้น ได้วิเคราะห์โดยหาค่ามัธยฐานและค่าเบี่ยงเบนควอไทล์ดังนี้

1.3.1 หาค่ามัธยฐาน (Median) โดยใช้สูตร (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2527:48)

$$\text{Mdn} = L + \left[\frac{\frac{N}{2} - F}{f} \right] i$$

เมื่อ L คือ ขีดจำกัดล่างที่แท้จริงของชั้นคะแนนที่มีมัธยฐานอยู่

N คือ จำนวนข้อมูล

F คือ ความถี่สะสมตั้งแต่คะแนนต่ำสุดถึงคะแนนก่อนชั้นที่มีมัธยฐานอยู่

f คือ ความถี่สะสมในชั้นมัธยฐาน

i คือ อัตรากว้างชั้น

1.3.2 หาค่าเบี่ยงเบนควอไทล์ (Quartile deviation) ใช้สูตร (ชูศรี วงศ์รัตน์,

2534:65)

$$(\text{Q.D.}) = \frac{Q_3 - Q_1}{2}$$

Q_3 และ Q_1 หาได้จากสูตร

$$Q_x = L_0 + i \left[\frac{\frac{NX}{4} - F}{f} \right]$$

Q_x	คือ	ค่าควอไทล์ที่ต้องการ
L_0	คือ	ขีดจำกัดล่างที่แท้จริงของชั้นคะแนนที่ควอไทล์นั้นอยู่
i	คือ	อันตรภาคชั้น
N	คือ	จำนวนคะแนนทั้งหมด
X	คือ	ตำแหน่งที่ของควอไทล์นั้น
F	คือ	ความถี่สะสมก่อนชั้นคะแนนที่ควอไทล์นั้นอยู่
f	คือ	ความถี่ของคะแนนที่ควอไทล์นั้นอยู่

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาความเหมาะสมของดัชนีบ่งชี้คุณภาพขององค์ประกอบในแฟ้มสะสมงานตามความคิดเห็นของพยาบาลวิชาชีพ(ด้านการสอน) และวิทยากรในวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุขในการนำไปใช้ปฏิบัติจริง

2.1 กลุ่มที่ศึกษา

กลุ่มที่ใช้ในการศึกษาความเหมาะสมในการนำดัชนีบ่งชี้คุณภาพขององค์ประกอบในแฟ้มสะสมงานไปใช้ปฏิบัติจริง เป็นพยาบาลวิชาชีพ (ด้านการสอน) และวิทยากรที่ปฏิบัติงานในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุขแต่ละภาคจำนวน 4 ภาค ๆ ละ 1 แห่งรวม 4 แห่ง จำนวน 165 คน ได้แก่ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชลบุรี (ภาคกลาง) วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สวรรค์ประชารักษ์ (ภาคเหนือ) วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตรธานี (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) และวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุราษฎร์ธานี (ภาคใต้) ดังแสดงไว้ในตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนกลุ่มที่ศึกษาความเหมาะสมของดัชนีบ่งชี้คุณภาพในแฟ้มสะสมงานตามความคิดเห็นของอาจารย์ในวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุขในการนำไปใช้ปฏิบัติจริง

ภาค	วิทยาลัยพยาบาล	จำนวน (คน)
กลาง	วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชลบุรี	46
เหนือ	วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สวรรค์ประชารักษ์	40
ตะวันออกเฉียงเหนือ	วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุดรธานี	35
ใต้	วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุราษฎร์ธานี	44
	รวม	165

2.2 เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือในการศึกษา

2.2.1 เครื่องมือในการศึกษา เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของพยาบาลวิชาชีพ (ด้านการสอน) และวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข เกี่ยวกับความเหมาะสมของดัชนีบ่งชี้คุณภาพขององค์ประกอบในแฟ้มสะสมงานในการนำไปปฏิบัติจริง โดยแบ่งเป็น 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ตำแหน่งและประสบการณ์ในการทำงาน จำนวน 2 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 3 ระดับคือ มาก ปานกลาง น้อย สอบถามความเหมาะสมในการนำดัชนีบ่งชี้คุณภาพขององค์ประกอบในแฟ้มสะสมงานไปใช้ปฏิบัติจริง จำนวน 43 ข้อ

2.2.2 การสร้างเครื่องมือในการศึกษา สร้างโดยนำเอาองค์ประกอบและดัชนีบ่งชี้คุณภาพขององค์ประกอบในแฟ้มสะสมงานที่ได้จากเทคนิคเดลฟายมาเป็นข้อคำถามในการถามเกี่ยวกับความเหมาะสมในการนำดัชนีบ่งชี้คุณภาพขององค์ประกอบในแฟ้มสะสมงานดังกล่าวไปปฏิบัติจริง และมีคำถามแบบปลายเปิดเพื่อให้ผู้ตอบให้ข้อมูลเพิ่มเติม

2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มที่ศึกษาทั้งหมดทางไปรษณีย์ โดยผู้วิจัยได้ประสานโดยตรงกับอาจารย์ของแต่ละวิทยาลัยที่เป็นผู้รับผิดชอบเก็บข้อมูลเกี่ยวกับกำหนดเวลาส่งแบบสอบถามกลับคืนด้วย

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ตามลำดับดังนี้

2.4.1 หาค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามโดยจำแนกตามตำแหน่งและ
ประสบการณ์ในการทำงาน

2.4.2 หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ความเหมาะสมของ
ดัชนีปัจจัยคุณภาพขององค์ประกอบในแฟ้มสะสมงานตามความคิดเห็นของอาจารย์ในวิทยาลัย
พยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุขไปใช้ปฏิบัติจริง จำแนกเป็นรายชื่อ

2.4.3 แปลความหมายค่าเฉลี่ยของความเหมาะสมของดัชนีปัจจัยคุณภาพขององค์
ประกอบในแฟ้มสะสมงานดังกล่าว โดยใช้เกณฑ์ดังนี้

2.50-3.00 หมายถึง มีความเหมาะสมในการนำไปใช้จริงในระดับมาก

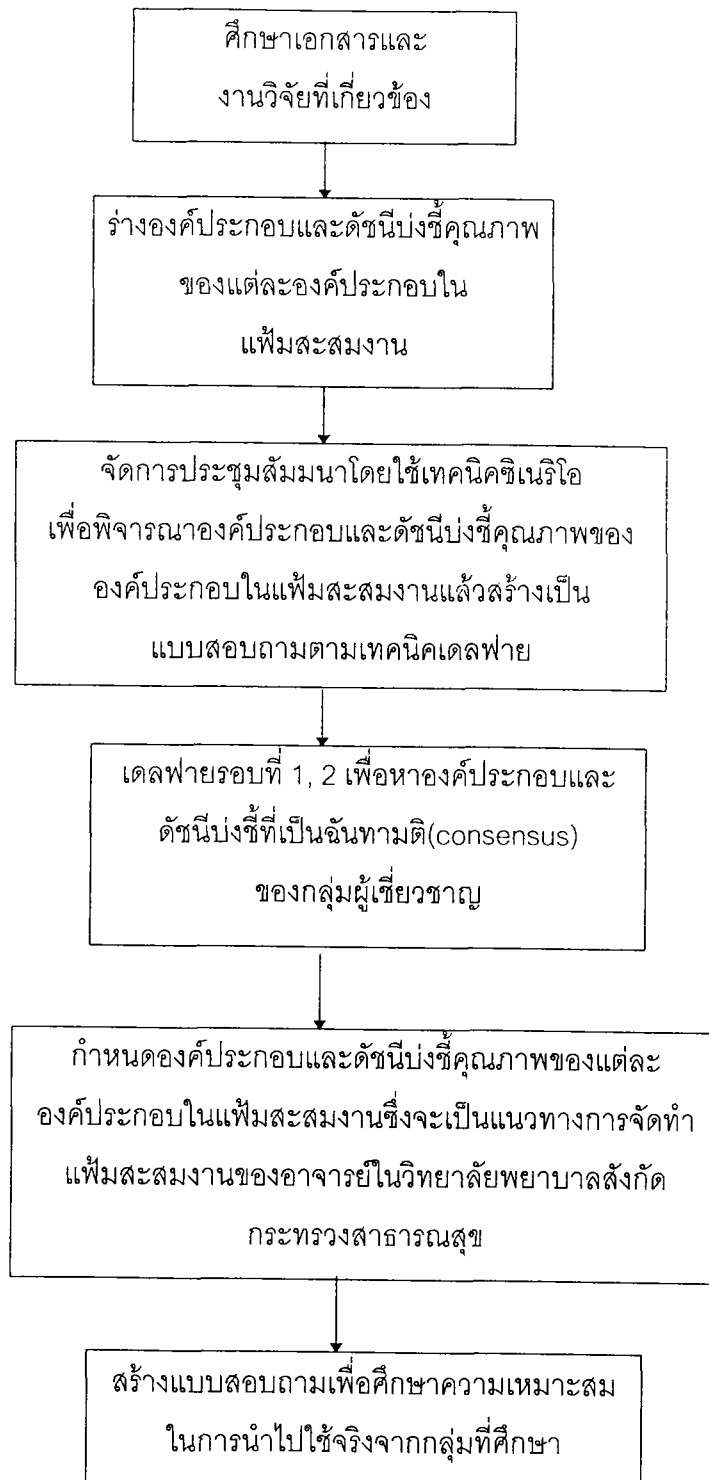
1.50-2.49 หมายถึง มีความเหมาะสมในการนำไปใช้จริงในระดับ

ปานกลาง

1.00-1.49 หมายถึง มีความเหมาะสมในการนำไปใช้จริงในระดับน้อย

จากขั้นตอนการดำเนินการวิจัยดังกล่าวสามารถสรุปเป็นแผนภาพได้ดังนี้

สรุปขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้เสนอเป็น 2 ส่วนคือ ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์คำตอบของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อองค์ประกอบและดัชนีบ่งชี้คุณภาพขององค์ประกอบในแฟ้มสะสมงานของอาจารย์ในวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข โดยใช้เทคนิคเดลฟาย และส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของอาจารย์ในวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ในการนำดัชนีบ่งชี้คุณภาพขององค์ประกอบในแฟ้มสะสมงานไปใช้ปฏิบัติจริง โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบและดัชนีบ่งชี้คุณภาพขององค์ประกอบในแฟ้มสะสมงานของอาจารย์ในวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุขโดยใช้เทคนิคเดลฟาย

ในส่วนนี้รวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 35 คน โดยได้ดำเนินการ 2 รอบดังนี้

รอบที่ 1 ส่งแบบสอบถาม 35 ชุดได้รับคืน 34 ชุด คิดเป็นร้อยละ 97.14 นำคำตอบมาหาค่ามัธยฐาน (Median) และค่าเบี่ยงเบนควอไทล์ (Quartile Deviation)

รอบที่ 2 นำแบบสอบถามที่ได้วิเคราะห์แล้วในข้อ 1 โดยแสดงค่ามัธยฐานและค่าเบี่ยงเบนควอไทล์ของแต่ละข้อซึ่งเป็นคำตอบของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ รวมทั้งแสดงคำตอบของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนที่ได้ตอบไว้ในรอบที่ 1 ทุกข้อ ส่งไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 34 คน พิจารณาคำตอบของตนอีกครั้งหนึ่ง นำคำตอบในรอบที่ 2 มาหาค่ามัธยฐานและค่าเบี่ยงเบนควอไทล์โดยคำตอบที่มีค่ามัธยฐานตั้งแต่ 4.50 ขึ้นไป และค่าเบี่ยงเบนควอไทล์ตั้งแต่ .99 ลงมา ได้ถูกคัดเลือกไว้เป็นองค์ประกอบและดัชนีบ่งชี้คุณภาพขององค์ประกอบในแฟ้มสะสมงานของอาจารย์ในวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรอบที่ 2 ปรากฏดังตาราง 3

ตาราง 3 แสดงค่ามัธยฐานและค่าเบี่ยงเบนควอไทล์เกี่ยวกับดัชนีบ่งชี้คุณภาพขององค์ประกอบ
ในแฟ้มสะสมงานของอาจารย์ในวิทยาลัยสังกัดกระทรวงสาธารณสุข

องค์ประกอบ	องค์ประกอบย่อย	ดัชนีบ่งชี้คุณภาพ	Mdn.	Q.D.	ความเหมาะสม	ความสอดคล้อง
1. บทนำ	-	1. มีการระบุวัตถุประสงค์ของการจัดทำแฟ้มสะสมงาน(ตัวอย่างการเขียนวัตถุประสงค์อยู่ในร่างแฟ้มสะสมงานที่ส่งมาพร้อมแบบสอบถามนี้)	4.45	0.64	มาก	สูงมาก
2. ข้อมูลส่วนตัว	ประวัติต่าง ๆ	2. บันทึกประวัติส่วนตัว ประวัติการศึกษา ประวัติการรับราชการ ประวัติการสมรส/ฝึกอบรมหรือศึกษาดูงานและประวัติการได้รับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ตามแบบบันทึกที่ 2.1-2.5	4.77	0.37	มากที่สุด	สูงมาก
		3. หลักฐานอ้างอิง ได้แก่ ใบ Transcripts	3.95	0.65	มาก	สูงมาก
		4 หลักฐานอ้างอิง ได้แก่ ประกาศนียบัตร	4.05	0.58	มาก	สูงมาก
		5. หลักฐานอ้างอิง ได้แก่ ใบรับรองต่างๆ	4.62	0.91	มากที่สุด	สูงมาก
		6. หลักฐานอ้างอิง ได้แก่ ลักษณะงานที่ปฏิบัติ(Job Descriptions)	4.45	0.72	มาก	สูงมาก
		7. บันทึกความคิดและจุดมุ่งหมายในการปฏิบัติวิชาชีพอาจารย์	4.16	0.91	มาก	สูงมาก
	ความเชื่อปรัชญา					

ตาราง 3 (ต่อ)

องค์ประกอบ	องค์ประกอบย่อย	ดัชนีบ่งชี้คุณภาพ	Mdn.	Q.D.	ความเหมาะสม	ความสอดคล้อง
	ในการปฏิบัติวิชาชีพอาจารย์พยาบาล	พยาบาลรวมทั้งความเชื่อ / ปรัชญาในการปฏิบัติวิชาชีพตาม แบบบันทึกที่ 2.6 -2.8				
3.ผล การ ปฏิบัติ งาน	การสอน	8. บันทึกข้อมูลการสอนตามแบบ บันทึกที่ 3.1	4.32	0.83	มาก	สูงมาก
		เอกสาร/หลักฐานอ้างอิง คุณภาพด้านการสอน ดังนี้				
		9. คะแนนสอบนักศึกษา ก่อน เรียน-หลังเรียน	4.63	0.57	มากที่สุด	สูงมาก
		10. หลักฐานโครงร่างรายละเอียด ของวิชา (Course outline) ที่แจก นักศึกษาเพื่อใช้เป็นแนวทางใน การเรียนรู้	4.09	0.63	มาก	สูงมาก
		11. หลักฐานการมีส่วนร่วมของ นักศึกษาในการแสดงความคิดเห็น ต่อแผนการเรียนการสอน	4.16	0.46	มาก	สูงมาก
		12. หลักฐานแสดงการมีส่วนร่วม ของนักศึกษาในการกระทำ กิจกรรมการเรียนการสอน	3.40	0.80	ปานกลาง	สูงมาก
		13. หลักฐานแสดงการปฐมนิเทศ นักศึกษาก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติงาน	4.00	0.90	มาก	สูงมาก
		14. หลักฐานแสดงให้เห็นถึงวัตถุประสงค์ ของการมอบหมายงานให้ นักศึกษาทุกครั้ง	4.28	0.65	มาก	สูงมาก

ตาราง 3 (ต่อ)

องค์ประกอบ	องค์ประกอบย่อย	ดัชนีบ่งชี้คุณภาพ	Mdn.	Q.D.	ความเหมาะสม	ความสอดคล้อง
		15. ข้อมูลการมอบหมายงานตามระดับความสามารถของนักศึกษาแต่ละบุคคลทุกครั้ง	4.39	0.57	มาก	สูงมาก
		16. หลักฐานแสดงการประชุมอภิปรายก่อนและหลังการปฏิบัติงานในคลินิกของนักศึกษา (Pre and Post Conference)	4.62	0.55	มากที่สุด	สูงมาก
		17. หลักฐานแจ้งกำหนดเวลาการสอบให้นักศึกษาทราบล่วงหน้า	4.36	0.66	มาก	สูงมาก
		18. บันทึกผลการประเมินการสอนโดยนักศึกษาทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติหลังจากที่เรียนวิชาที่รับผิดชอบจบแล้ว	3.89	0.80	มาก	สูงมาก
		19. ข้อมูลในการให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาเกี่ยวกับงานที่มอบหมายทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ	4.33	0.55	มาก	สูงมาก
		20. รายการชิ้นงานของนักศึกษาที่ได้รับการตรวจพร้อมทั้งมีข้อการวิจารณ์และเสนอแนะแก้ไข	4.20	0.56	มาก	สูงมาก
		21. หลักฐานการวิเคราะห์หลักสูตรเพื่อจะได้ดำเนินการสอนไปในแนวทางที่สถาบันการศึกษาต้องการ	4.33	0.55	มาก	สูงมาก
		22. แผนการเรียนการสอนโดยยึดวัตถุประสงค์ของหลักสูตรและวัตถุประสงค์ของวิชาเป็นหลัก	4.48	0.53	มาก	สูงมาก

ตาราง 3 (ต่อ)

องค์ประกอบ	องค์ประกอบย่อย	ดัชนีบ่งชี้คุณภาพ	Mdn.	Q.D.	ความเหมาะสม	ความสอดคล้อง
		23. แผนการสอนและจัดเตรียมเนื้อหาวิชาที่รับผิดชอบให้เสร็จสิ้นและครบถ้วนตามวัตถุประสงค์ก่อนสอน	4.39	0.5	มาก	สูงมาก
		24. รายงานการวางแผนการเรียนการสอนร่วมกับอาจารย์ท่านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อความสอดคล้องและต่อเนื่องของการเรียนรู้	4.78	0.48	มากที่สุด	สูงมาก
		25. หลักฐานการประสานงานกับห้องสมุดให้จัดเตรียมเอกสารและตำราที่ได้แนะนำให้นักศึกษาใช้ประกอบในการเรียนอย่างพร้อมมูล	4.02	0.66	มาก	สูงมาก
		26. รายการอุปกรณ์การสอนที่เตรียมไว้สอนที่เหมาะสมกับเนื้อหาวิชาและกิจกรรมการเรียน	4.08	0.57	มาก	สูงมาก
		27. คำอธิบายวิธีใช้อุปกรณ์	4.77	0.41	มากที่สุด	สูงมาก
		28. ข้อมูลการประเมินการเรียนการสอนเป็นระยะ ๆ ตลอดภาคการศึกษา	4.70	0.52	มากที่สุด	สูงมาก
		29. ข้อมูลการนำผลการประเมินไปใช้ปรับปรุงการสอนและการจัดประสบการณ์การเรียนรู้	4.16	0.54	มาก	สูงมาก
		30. หลักฐานการรวบรวมปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียน	4.60	0.53	มากที่สุด	สูงมาก

ตาราง 3 (ต่อ)

องค์ประกอบ	องค์ประกอบย่อย	ดัชนีบ่งชี้คุณภาพ	Mdn.	Q.D.	ความเหมาะสม	ความสอดคล้อง
		การสอนต่อผู้บริหารเพื่อประโยชน์ในการปรับปรุงหลักสูตร				
		31. บันทึก สังเกตการสอนและข้อเสนอแนะที่เพื่อนอาจารย์เป็นผู้สังเกตในฐานะที่มงานสอน/อื่น ๆ	4.68	0.38	มากที่สุด	สูงมาก
		32. ข้อมูลย้อนกลับหรือรายงานต่าง ๆ จากนักศึกษาผู้ปกครองรวมถึงนักศึกษาที่ สำเร็จการศึกษาแล้ว และผู้ร่วมปฏิบัติงานกับผู้สำเร็จการศึกษาระดับ	4.60	0.50	มากที่สุด	สูงมาก
	การวิจัย	33. บันทึกข้อมูลการวิจัยการเขียน	4.58	0.57	มากที่สุด	สูงมาก
	การเขียน	ตำราหรือเอกสารประกอบการสอน				
	ตำราหรือ	และบทความทางวิชาการตามแบบ				
	เอกสาร	บันทึกที่ 3.2				
	การสอน	เอกสาร/หลักฐานอ้างอิงคุณภาพ				
	ประกอบ	ด้านการวิจัยและอื่น ๆ ดังนี้				
	และบท	34.เอกสารการทำวิจัยทางด้านการ	4.56	0.53	มากที่สุด	สูงมาก
	ความทาง	ศึกษา การบริการ หรือการบริหาร				
	วิชาการ	การพยาบาล				
		35.ข้อมูลการศึกษาและติดตามผลงานวิจัยทางการพยาบาลและสาขาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศเพื่อนำมาประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนและการปรับปรุงการพยาบาล	4.72	0.47	มากที่สุด	สูงมาก

ตาราง 3 (ต่อ)

องค์ประกอบ	องค์ประกอบย่อย	ดัชนีบ่งชี้คุณภาพ	Mdn.	Q.D.	ความเหมาะสม	ความสอดคล้อง
		36. หลักฐานคำสอนและเอกสารเพื่อใช้ในการเรียน	4.78	0.48	มากที่สุด	สูงมาก
		37. เอกสารหรือตำราทางวิชาการที่แต่งไว้	4.54	0.60	มากที่สุด	สูงมาก
		38. หลักฐานการเผยแพร่งานวิจัย ตำรา หรือบทความที่ได้ทำไปแล้ว	4.37	0.63	มาก	สูงมาก
		39. รายงานการเข้าร่วมประชุม อบรม สัมมนาเชิงวิชาการและปฏิบัติการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะพัฒนาความสามารถในการวิจัย การเขียนตำราและบทความทางวิชาการอื่น ๆ	4.71	0.46	มากที่สุด	สูงมาก
	การบริการวิชาการแก่สังคม	40. บันทึกข้อมูลการบริการวิชาการแก่สังคมตามแบบบันทึกที่ 3.3 เอกสาร/หลักฐานอ้างอิงคุณภาพด้านการบริการวิชาการแก่สังคม ดังนี้	4.60	0.52	มากที่สุด	สูงมาก
		41. หลักฐานการได้รับเชิญให้ไปสอนในหน่วยงานภายนอก	4.78	0.59	มากที่สุด	สูงมาก
		42. หลักฐานร่วมแสดงปาฐกถาอภิปรายเพื่อเผยแพร่ความรู้ เสริมสร้างความเข้าใจทางวิชาการพยาบาลที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม	4.27	0.70	มาก	สูงมาก

ตาราง 3 (ต่อ)

องค์ประกอบ	องค์ประกอบย่อย	ดัชนีบ่งชี้คุณภาพ	Mdn.	Q.D.	ความเหมาะสม	ความสอดคล้อง
		43. หลักฐานการจัดหรือร่วมกิจกรรมต่างๆ เพื่อประโยชน์ในการเผยแพร่ความรู้ทางด้านสุขภาพอนามัยที่เป็นประโยชน์แก่นักศึกษาวชิชาชีพอื่น ๆ และประชาชนทั่วไป	4.37	0.63	มาก	สูงมาก
		44. หลักฐานการให้ความช่วยเหลือหรือเป็นผู้จัดประชุมอบรมสัมมนาทางวิชาการพยาบาลแก่สถาบันอื่นๆ ทั้งในหน่วยราชการและองค์การเอกชน	4.71	0.47	มากที่สุด	สูงมาก
		45. หลักฐานการสอน สาธิต และอบรมทางวิชาการพยาบาลแก่นักศึกษารวมสุขภาพ	4.36	0.72	มาก	สูงมาก
	การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม	46. บันทึกข้อมูลการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมตามแบบบันทึกที่ 3.4 เอกสาร/หลักฐานอ้างอิงคุณภาพ ด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ดังนี้	4.53	0.55	มากที่สุด	สูงมาก
		47. รายงานการจัดหรือการให้คำปรึกษาหรือแนะนำงานสัมมนาประชุมฝึกอบรมเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมไทยทั้งภายในและภายนอกวิทยาลัย	4.60	0.52	มากที่สุด	สูงมาก

ตาราง 3 (ต่อ)

องค์ประกอบ	องค์ประกอบย่อย	ดัชนีบ่งชี้คุณภาพ	Mdn.	Q.D.	ความเหมาะสม	ความสอดคล้อง
	การบริหารและการพัฒนาวิชาชีพ	48. หลักฐานการจัดหรือการมีส่วนร่วมแสดงนิทรรศการหรือสาธิตทางศิลปวัฒนธรรม เช่น ภาพถ่าย วิดีโอ เป็นต้น	4.56	0.55	มากที่สุด	สูงมาก
		49. เอกสารเผยแพร่หรือจัดแสดงถ่ายทอดความรู้ทางศิลปวัฒนธรรมโดยใช้สื่อต่าง ๆ	4.56	0.53	มากที่สุด	สูงมาก
		50. หลักฐานการจัดกิจกรรมหรือการเข้าร่วมกิจกรรมทางศิลปวัฒนธรรมทั้งภายในและภายนอกวิทยาลัย	4.68	0.47	มากที่สุด	สูงมาก
		51. บันทึกข้อมูลการบริหารและการพัฒนาวิชาชีพตามแบบบันทึกที่ 3.5	4.71	0.46	มากที่สุด	สูงมาก
		เอกสาร/หลักฐานอ้างอิงคุณภาพด้านการบริหารและการพัฒนาวิชาชีพ ดังนี้				
		52. หลักฐานการเป็นกรรมการร่วมในการจัดหรือปรับปรุงการศึกษาพยาบาลเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคม	4.74	0.40	มากที่สุด	สูงมาก
		53. หลักฐานเป็นกรรมการร่วมในกิจกรรมการบริหารสถาบันการศึกษาพยาบาล	4.52	0.51	มากที่สุด	สูงมาก
		54. หลักฐานการเขียนบทความข้อคิดเห็นเกี่ยวกับวิชาชีพ	4.72	0.43	มากที่สุด	สูงมาก

ตาราง 3 (ต่อ)

องค์ประกอบ	องค์ประกอบย่อย	ดัชนีบ่งชี้คุณภาพ	Mdn.	Q.D.	ความเหมาะสม	ความสอดคล้อง
		พยาบาลเผยแพร่ในวารสารต่างๆ 55. หลักฐานการส่งเสริมและพัฒนาทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ พยาบาลให้เกิดขึ้นกับนักศึกษา 56. หลักฐานการเป็นสมาชิกของ องค์กรวิชาชีพและให้การสนับสนุน กิจกรรมขององค์กรวิชาชีพ เสมอเมื่อมีโอกาส	4.72 4.70	0.43 0.45	มากที่สุด มากที่สุด	สูงมาก สูงมาก
4. ผลงานที่ภาคภูมิใจ	-	57. บันทึกการรายงานที่ภาคภูมิใจตามแบบบันทึกที่ 4 เอกสาร/หลักฐานที่เป็นผลงานที่ภาคภูมิใจดังนี้ 58. หลักฐานได้รับเชิญเป็นที่ปรึกษา/กรรมการด้านการสอนหรืออื่น ๆ ที่ใกล้เคียงกัน ทั้งจากหน่วยงานภายในและภายนอก 59. ผลงานหรือสิ่งที่แสดงถึงทักษะความสามารถพิเศษ 60. หลักฐานที่แสดงความเชี่ยวชาญในเรื่องใดเรื่องหนึ่งด้านอาชีพเพื่อใช้เป็นหลักฐานประกอบการพิจารณาความดีความชอบ การประชาสัมพันธ์ตนเอง การเลื่อนระดับทางวิชาชีพ	4.71 4.71 4.64 4.64	0.47 0.42 0.52 0.47	มากที่สุด มากที่สุด มากที่สุด มากที่สุด	สูงมาก สูงมาก สูงมาก สูงมาก

ตาราง 3 (ต่อ)

องค์ประกอบ	องค์ประกอบย่อย	ดัชนีบ่งชี้คุณภาพ	Mdn.	Q.D.	ความเหมาะสม	ความสอดคล้อง
		61. ผลงานดีเด่นของนักเรียนที่แสดงถึงความสามารถด้านการสอนที่แท้จริง	4.52	0.53	มากที่สุด	สูงมาก
5.การประเมินและพัฒนิตนเอง		แผนการเรียนรู้ (Learning Plan) โดยมีกระบวนการจัดทำดังนี้	4.64	0.48	มากที่สุด	สูงมาก
		62. ประเมินตนเองด้วยเครื่องมือประเมินตนเองที่ 5.1 และสรุปผลการประเมินตนเองในรูปแบบฟอร์มที่ 5.2				
		63. ให้เพื่อนร่วมงานพิจารณาและวิจารณ์ผลการประเมิน (Peer Review) ในแบบบันทึกที่ 5.3	4.52	0.54	มาก	สูงมาก
		64. นำผลการประเมินทั้งหมดมาจัดทำเป็นแผนการเรียนรู้ (Learning Plan) ตามแบบบันทึกที่ 5.4	4.60	0.52	มากที่สุด	สูงมาก
		เอกสารหลักฐานแสดงกระบวนการจัดทำแผนการเรียนรู้ ดังนี้				
		65. เครื่องมือประเมินตนเองที่ 5.1 ที่ได้มีการประเมินอย่างครบถ้วนแล้ว	4.52	0.53	มากที่สุด	สูงมาก
		66. สรุปผลการประเมินตนเองตามแบบฟอร์มที่ 5.2	4.66	0.54	มากที่สุด	สูงมาก

ตาราง 3 (ต่อ)

องค์ประกอบ	องค์ประกอบย่อย	ดัชนีบ่งชี้คุณภาพ	Mdn.	Q.D.	ความเหมาะสม	ความสอดคล้อง
		67. แบบบันทึกผลการพิจารณาและวิจารณ์ผลการประเมินโดยเพื่อนร่วมงานตามแบบบันทึกที่ 5.3	4.68	0.48	มากที่สุด	สูงมาก
		68. แผนการเรียนรู้ ตามแบบบันทึกที่ 5.4	4.68	0.33	มากที่สุด	สูงมาก
6.เอกสาร/หลักฐานอ้างอิง	-	69. รวบรวมข้อมูล/เอกสาร/ผลงาน/หลักฐานและอื่น ๆ ตามดัชนีบ่งชี้คุณภาพขององค์ประกอบที่ 2-5	4.86	0.00	มากที่สุด	สูงมาก

จากตาราง 3 พบว่า จากดัชนีบ่งชี้คุณภาพขององค์ประกอบในแฟ้มสะสมงานของอาจารย์ในวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุขทั้งหมด 69 ข้อ มีดัชนีจำนวน 43 ข้อที่ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันสูงมาก และเหมาะสมที่สุด ซึ่งดัชนีทั้ง 43 ข้อดังกล่าวผู้วิจัยได้เลือกไว้เป็นองค์ประกอบและดัชนีบ่งชี้คุณภาพขององค์ประกอบในแฟ้มสะสมงานของอาจารย์ในวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ได้แก่

1. องค์ประกอบ : ข้อมูลส่วนตัว

ข้อที่ 2 บันทึกประวัติส่วนตัว ประวัติการศึกษา ประวัติการรับราชการ ประวัติการสัมมนา/ฝึกอบรม หรือศึกษาดูงาน และประวัติการได้รับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ตามแบบบันทึกที่ 2.1-2.5

ข้อที่ 5 หลักฐานอ้างอิง ได้แก่ ใบรับรองต่าง ๆ

2. องค์ประกอบ : ผลการปฏิบัติงาน

2.1 การสอน

ข้อที่ 9 คะแนนสอบนักศึกษา ก่อนเรียน-หลังเรียน

ข้อที่ 16 หลักฐานแสดงการประชุมอภิปรายก่อนและหลังการปฏิบัติงานในคลินิกของนักศึกษา

ข้อที่ 24 รายงานการวางแผนการเรียนการสอนร่วมกับอาจารย์ท่านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อความสอดคล้องและต่อเนื่องของการเรียนรู้

ข้อที่ 27 คำอธิบายวิธีใช้อุปกรณ์

ข้อที่ 28 ข้อมูลการประเมินการเรียนการสอนเป็นระยะ ๆ ตลอดภาคการศึกษา

ข้อที่ 30 หลักฐานการรวบรวมปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนต่อผู้บริหารเพื่อประโยชน์ในการปรับปรุงหลักสูตร

ข้อที่ 31 บันทึกสังเกตการสอนและข้อเสนอแนะที่เพื่อนอาจารย์เป็นผู้สังเกตในฐานะทีมงานสอน/อื่น ๆ

ข้อที่ 32 ข้อมูลย้อนกลับหรือรายงานต่าง ๆ จากนักศึกษา ผู้ปกครองรวมถึงนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาแล้ว และผู้ร่วมปฏิบัติงานกับผู้สำเร็จการศึกษาทุกระดับ

2.2 การวิจัย การเขียนตำราหรือเอกสารประกอบการสอนและบทความทางวิชาการ

ข้อที่ 33 บันทึกข้อมูลการวิจัยการเขียนตำราหรือเอกสารประกอบการสอนและบทความทางวิชาการตามแบบบันทึกที่ 3.2

ข้อที่ 34 เอกสารการทำวิจัยทางด้านการศึกษา การบริการหรือการบริหารการพยาบาล

ข้อที่ 35 ข้อมูลการศึกษาและติดตามผลงานวิจัยทางการพยาบาลและสาขาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศเพื่อนำมาประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนและการปรับปรุงการพยาบาล

ข้อที่ 36 หลักฐานคำสอนและเอกสารเพื่อใช้ในการเรียนการสอน

ข้อที่ 37 เอกสารหรือตำราทางวิชาการที่แต่งไว้

ข้อที่ 39 รายงานการเข้าร่วมประชุมอบรม สัมมนาเชิงวิชาการ และปฏิบัติการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องซึ่งจะพัฒนาความสามารถในการวิจัย การเขียนตำราและบทความทางวิชาการอื่น ๆ

2.3 การบริการวิชาการแก่สังคม

ข้อที่ 40 บันทึกข้อมูลการบริการวิชาการแก่สังคมตามแบบบันทึกที่ 3.3

ข้อที่ 41 หลักฐานการได้รับเชิญให้ไปสอนในหน่วยงานภายนอก

ข้อที่ 44 หลักฐานการให้ความช่วยเหลือหรือเป็นผู้จัดประชุม อบรม สัมมนาทางวิชาการพยาบาลแก่สถาบันอื่น ๆ ทั้งในหน่วยงานและองค์กรเอกชน

2.4 การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

ข้อที่ 46 บันทึกข้อมูลการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมตามแบบบันทึกที่ 3.4

ข้อที่ 47 รายงานการจัดหรือการให้คำปรึกษาหรือแนะนำงานสัมมนาประชุม ฝึกอบรมเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมไทยทั้งภายในและภายนอกวิทยาลัย

ข้อที่ 48 หลักฐานการจัดหรือการมีส่วนร่วมแสดงนิทรรศการ หรือสาธิตทางศิลปวัฒนธรรม เช่น ภาพถ่าย วิดีโอ เป็นต้น

ข้อที่ 49 เอกสารเผยแพร่หรือจัดแสดงถ่ายทอดความรู้ทางศิลปวัฒนธรรมโดยใช้สื่อต่าง ๆ

ข้อที่ 50 หลักฐานการจัดกิจกรรมหรือการเข้าร่วมกิจกรรมทางศิลปวัฒนธรรมทั้งภายในและภายนอกวิทยาลัย

2.5 การบริหารและการพัฒนาวิชาชีพ

ข้อที่ 51 บันทึกข้อมูลการบริหารและการพัฒนาวิชาชีพตามแบบบันทึกที่ 3.5

ข้อที่ 52 หลักฐานการเป็นกรรมการร่วมในการจัดหรือปรับปรุงการศึกษาพยาบาลเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคม

ข้อที่ 53 หลักฐานเป็นกรรมการร่วมในกิจกรรมการบริหารสถาบันการศึกษาพยาบาล

ข้อที่ 54 หลักฐานการเขียนบทความ ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับวิชาชีพพยาบาลเผยแพร่ในวารสารต่าง ๆ

ข้อที่ 55 หลักฐานการส่งเสริมและพัฒนาทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพพยาบาลให้กับนักศึกษา

ข้อที่ 56 หลักฐานการเป็นสมาชิกขององค์กรวิชาชีพและให้การสนับสนุนกิจกรรมขององค์กรวิชาชีพเสมอเมื่อมีโอกาส

3. องค์ประกอบ : ผลงานที่ภาคภูมิใจ

ข้อที่ 57 บันทึกการแสดงผลงานที่ภาคภูมิใจตามแบบบันทึกที่ 4

ข้อที่ 58 หลักฐานได้รับเชิญเป็นที่ปรึกษา/กรรมการด้านการสอนหรืออื่น ๆ ที่ใกล้เคียงกัน ทั้งจากหน่วยงานภายในและภายนอก

ข้อที่ 59 ผลงานหรือสิ่งที่แสดงถึงทักษะความสามารถพิเศษ

ข้อที่ 60 หลักฐานที่แสดงความเชี่ยวชาญในเรื่องใดเรื่องหนึ่งด้านอาชีพ เพื่อใช้เป็นหลักฐานประกอบการพิจารณาความดีความชอบ การประชาสัมพันธ์ตนเอง การเลื่อนระดับทางวิชาชีพ

ข้อที่ 61 ผลงานดีเด่นของนักเรียนที่แสดงถึงความสามารถด้านการสอนที่แท้จริง

4. องค์ประกอบ : การประเมินและพัฒนาตนเอง

ข้อที่ 62 ประเมินตนเองด้วยเครื่องมือประเมินตนเองที่ 5.1 และ สรุปผลการประเมินตนเองในแบบฟอร์มที่ 5.2

ข้อที่ 63 ให้เพื่อนร่วมงานพิจารณาและวิจารณ์ผลการประเมินในแบบบันทึกที่ 5.3

ข้อที่ 64 นำผลการประเมินทั้งหมดมาจัดทำเป็นแผนการเรียนรู้ตามแบบบันทึกที่ 5.4

ข้อที่ 65 เครื่องมือประเมินตนเองที่ 5.1 ที่ได้มีการประเมินอย่างครบถ้วนแล้ว

ข้อที่ 66 สรุปผลการประเมินตนเองตามแบบฟอร์มที่ 5.2

ข้อที่ 67 แบบบันทึกผลการพิจารณาและวิจารณ์ผลการประเมินโดยเพื่อนร่วมงานตามแบบบันทึกที่ 5.3

ข้อที่ 68 แผนการเรียนรู้ตามแบบบันทึกที่ 5.4

5. องค์ประกอบ : เอกสาร/หลักฐานอ้างอิง

ข้อที่ 69 รวบรวมข้อมูล/เอกสาร/ผลงาน/หลักฐานและอื่น ๆ ตามดัชนีบ่งชี้คุณภาพขององค์ประกอบที่ 2-5

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของอาจารย์ในวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุขในการนำดัชนีบ่งชี้คุณภาพขององค์ประกอบในแฟ้มสะสมงานไปใช้ปฏิบัติจริง

2.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของอาจารย์ในวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข

ตาราง 4 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามวิทยาลัยพยาบาล

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี	จำนวนแบบสอบถาม ที่ส่งไป	จำนวนผู้ตอบแบบ สอบถามที่สมบูรณ์	คิดเป็นร้อยละ
ชลบุรี	46	34	73.91
สวรรค์ประชารักษ์	35	24	68.57
อุดรธานี	44	30	68.18
สุราษฎร์ธานี	40	26	65.00
รวม	165	114	69.09

จากตาราง 4 แสดงว่าจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไป 165 ฉบับ ได้รับตอบกลับคืนมาอย่างสมบูรณ์จำนวน 114 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 69.09 โดยเป็นอาจารย์ของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชลบุรี มีจำนวนมากที่สุด ร้อยละ 73.91 รองลงมาเป็นอาจารย์ของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สวรรค์ประชารักษ์ คิดเป็นร้อยละ 68.57

ตาราง 5 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

ประสบการณ์ในการทำงาน	จำนวน	ร้อยละ
1 - 5 ปี	32	28.07
6 - 10 ปี	28	24.56
มากกว่า 10 ปี	54	47.37
รวม	114	100

จากตาราง 5 แสดงว่าจำนวนมากที่สุดร้อยละ 47.37 มีประสบการณ์ในการทำงาน มากกว่า 10 ปี รองลงมามีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 1-5 ปี คิดเป็นร้อยละ 28.07

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเหมาะสมในการนำดัชนีปัจจัยคุณภาพขององค์ประกอบในเพิ่มละสมงานของอาจารย์ในวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุขไปใช้ปฏิบัติจริง เป็นรายข้อ (N = 114)

องค์ประกอบ	ดัชนีปัจจัยคุณภาพ	$\bar{X}$	S.D.	ความเหมาะสม
1. ข้อมูลส่วนตัว	1. บันทึกประวัติส่วนตัว ประวัติการศึกษา ประวัติการรับราชการ ประวัติการสัมมนา/ฝึกอบรมหรือศึกษาดูงานและประวัติการได้รับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ตามแบบบันทึกที่ 1.1-1.5	2.69	0.55	มาก
	2. เอกสาร/หลักฐานอ้างอิง ได้แก่ ใบรับรองต่างๆ	2.61	0.61	มาก

ตาราง 6 (ต่อ)

องค์ประกอบ	ดัชนีบ่งชี้คุณภาพ	$\bar{X}$	S.D.	ความเหมาะสม
2.ผลการปฏิบัติงาน	การสอน			
	3. คะแนนสอบนักเรียนก่อนเรียน-หลังเรียน	2.52	0.60	มาก
	4. หลักฐานการแสดงผลประชุมอภิปรายก่อนและหลังการปฏิบัติงานในคลินิกของนักศึกษา	2.32	0.66	ปานกลาง
	5. รายงานการวางแผนการเรียนการสอนร่วมกับอาจารย์ท่านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อความสอดคล้องและต่อเนื่องของการเรียนรู้	2.11	0.74	ปานกลาง
	6. คำอธิบายวิธีใช้อุปกรณ์	2.07	0.76	ปานกลาง
	7. ข้อมูลการประเมินการเรียนการสอนเป็นระยะ ๆ ตลอดภาคการศึกษา	2.17	0.74	ปานกลาง
	8. หลักฐานการรวบรวมปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนต่อผู้บริหารเพื่อประโยชน์ในการปรับปรุงหลักสูตร	2.28	0.71	ปานกลาง
	9. บันทึกสังเกตการสอนและข้อเสนอแนะที่เพื่อนอาจารย์เป็นผู้สังเกตในฐานะทีมงานสอนอื่น ๆ	2.02	0.75	ปานกลาง
	10. ข้อมูลย้อนกลับหรือรายงานต่าง ๆ จากนักศึกษา ผู้ปกครองรวมถึงนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาแล้ว และผู้ร่วมปฏิบัติงานกับผู้สำเร็จการศึกษาทุกระดับ	2.17	0.71	ปานกลาง
	การวิจัย การเขียนตำราหรือเอกสารประกอบการสอนและบทความทางวิชาการ			
	11. บันทึกข้อมูลการวิจัยการเขียนตำราหรือเอกสารประกอบการสอนและบทความทางวิชาการตามแบบบันทึกที่ 2.1	2.30	0.67	ปานกลาง
	12. เอกสารการทำวิจัยทางด้านการศึกษา การบริการหรือการบริหารการพยาบาล	2.29	0.65	ปานกลาง

ตาราง 6 (ต่อ)

องค์ประกอบ	ดัชนีบ่งชี้คุณภาพ	$\bar{X}$	S.D.	ความเหมาะสม
	13. ข้อมูลการศึกษาและติดตามผลงานวิจัยทางการแพทย์พยาบาลและสาขาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศเพื่อนำมาประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนและการปรับปรุงการพยาบาล	2.17	0.76	ปานกลาง
	14. หลักฐานคำสอนและเอกสารเพื่อใช้ในการเรียนการสอน	2.55	0.58	มาก
	15. เอกสารหรือตำราทางวิชาการที่แต่งไว้	2.49	0.62	ปานกลาง
	16. รายงานการเข้าร่วมประชุมอบรม สัมมนาเชิงวิชาการ และปฏิบัติการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องซึ่งจะพัฒนาความสามารถในการวิจัย การเขียนตำราและบทความทางวิชาการอื่น ๆ	2.39	0.67	ปานกลาง
	การบริการวิชาการแก่สังคม			
	17. บันทึกข้อมูลการบริการวิชาการแก่สังคมตามแบบบันทึกที่ 2.2	2.37	0.67	ปานกลาง
	18. หลักฐานการได้รับเชิญให้ไปสอนในหน่วยงานภายนอก	2.53	0.60	มาก
	19. หลักฐานการให้ความช่วยเหลือหรือเป็นผู้จัดประชุม อบรม สัมมนาทางวิชาการพยาบาลแก่สถาบันอื่น ๆ ทั้งในหน่วยราชการและองค์กรเอกชน	2.20	0.80	ปานกลาง
	การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม			
	20. บันทึกข้อมูลการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมตามแบบบันทึกที่ 2.3	2.42	0.63	ปานกลาง
	21. รายงานการจัดหรือการให้คำปรึกษาหรือแนะนำงานสัมมนาประชุม ฝึกอบรมเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมไทยทั้งภายในและภายนอกวิทยาลัย	2.08	0.71	ปานกลาง

ตาราง 6 (ต่อ)

องค์ประกอบ	ดัชนีบ่งชี้คุณภาพ	$\bar{X}$	S.D.	ความเหมาะสม
	22. หลักฐานการจัดหรือการมีส่วนร่วมแสดงนิทรรศการ หรือสาธิตทางศิลปวัฒนธรรม เช่น ภาพถ่าย วิดีโอ เป็นต้น	2.20	0.72	ปานกลาง
	23. เอกสารเผยแพร่หรือจัดแสดงถ่ายทอดความรู้ทางศิลปวัฒนธรรมโดยใช้สื่อต่าง ๆ	2.14	0.75	ปานกลาง
	24. หลักฐานการจัดกิจกรรมหรือการเข้าร่วมกิจกรรมทางศิลปวัฒนธรรมทั้งภายในและภายนอกวิทยาลัย	2.36	0.67	ปานกลาง
	การบริหารและการพัฒนาวิชาชีพ			
	25. บันทึกข้อมูลการบริหารและการพัฒนาวิชาชีพตามแบบบันทึกที่ 2.4	2.24	0.77	ปานกลาง
	26. หลักฐานการเป็นกรรมการร่วมในการจัดหรือปรับปรุงการศึกษาพยาบาลเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคม	2.39	0.72	ปานกลาง
	27. หลักฐานเป็นกรรมการร่วมในกิจกรรมการบริหารสถาบันการศึกษาพยาบาล	2.42	0.69	ปานกลาง
	28. หลักฐานการเขียนบทความ ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับวิชาชีพพยาบาลเผยแพร่ในวารสารต่าง ๆ	2.28	0.80	ปานกลาง
	29. หลักฐานการส่งเสริมและพัฒนาทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพพยาบาลให้กับนักศึกษา	2.29	0.81	ปานกลาง
	30. หลักฐานการเป็นสมาชิกขององค์กรวิชาชีพและให้การสนับสนุนกิจกรรมขององค์กรวิชาชีพเสมอเมื่อมีโอกาส	2.51	0.68	มาก
3. ผลงานที่ภาคภูมิใจ	31. บันทึกรายการผลงานที่ภาคภูมิใจตามแบบบันทึกที่ 3	2.31	0.72	ปานกลาง

ตาราง 6 (ต่อ)

องค์ประกอบ	ดัชนีบ่งชี้คุณภาพ	$\bar{X}$	S.D.	ความเหมาะสม
	32. หลักฐานได้รับเชิญเป็นที่ปรึกษา/กรรมการด้านการสอนหรืออื่น ๆ ที่ใกล้เคียงกัน ทั้งจากหน่วยงานภายในและภายนอก	2.39	0.71	ปานกลาง
	33. ผลงานหรือสิ่งที่แสดงถึงทักษะความสามารถพิเศษ	2.36	0.71	ปานกลาง
	34. หลักฐานที่แสดงความเชี่ยวชาญในเรื่องใดเรื่องหนึ่งด้านอาชีพ เพื่อใช้เป็นหลักฐานประกอบการพิจารณาความดีความชอบ การประชาสัมพันธ์ตนเอง การเลื่อนระดับทางวิชาชีพ	2.27	0.75	ปานกลาง
	35. ผลงานดีเด่นของนักเรียนที่แสดงถึงความสามารถด้านการสอนที่แท้จริง	2.18	0.75	ปานกลาง
4. การประเมินและพัฒนาตนเอง	36. ประเมินตนเองด้วยเครื่องมือประเมินตนเองที่ 4.1 และ สรุปผลการประเมินตนเองในแบบฟอร์มที่ 4.2	2.44	0.63	ปานกลาง
	37. ให้เพื่อนร่วมงานพิจารณาและวิจารณ์ผลการประเมินในแบบบันทึกที่ 4.3	2.32	0.67	ปานกลาง
	38. นำผลการประเมินทั้งหมดมาจัดทำเป็นแผนการเรียนรู้ตามแบบบันทึกที่ 4.4	2.18	0.73	ปานกลาง
	39. เครื่องมือประเมินตนเองที่ 4.1 ที่ได้มีการประเมินอย่างครบถ้วนแล้ว	2.21	0.77	ปานกลาง
	40. สรุปผลการประเมินตนเองตามแบบฟอร์มที่ 4.2	2.27	0.69	ปานกลาง
	41. แบบบันทึกผลการพิจารณาและวิจารณ์ผลการประเมินโดยเพื่อนร่วมงานตามแบบบันทึกที่ 4.3	2.12	0.76	ปานกลาง
		2.19	0.76	ปานกลาง

ตาราง 6 (ต่อ)

องค์ประกอบ	ดัชนีบ่งชี้คุณภาพ	$\bar{X}$	S.D.	ความเหมาะสม
	42. แผนการเรียนรู้ตามแบบบันทึกที่ 4.4	2.19	0.76	ปานกลาง
5. เอกสาร/หลักฐานอ้างอิง	43. รวบรวมข้อมูล/เอกสาร/ผลงาน/หลักฐานและอื่น ๆ ตามดัชนีบ่งชี้คุณภาพขององค์ประกอบที่ 1-4	2.31	0.72	ปานกลาง

จากตาราง 6 แสดงว่าอาจารย์ในวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุขเห็นว่าความเหมาะสมในการนำดัชนีบ่งชี้คุณภาพขององค์ประกอบในแฟ้มสะสมงานไปใช้ปฏิบัติจริงอยู่ในระดับปานกลางเกือบทุกข้อยกเว้น (1) บันทึกประวัติส่วนตัว ประวัติการศึกษา ประวัติการรับราชการ ประวัติการสัมมนา/ฝึกอบรมหรือศึกษาดูงาน และประวัติการได้รับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ตามแบบบันทึกที่ 2.2-2.5 (2) เอกสาร/หลักฐานอ้างอิง ได้แก่ ใบรับรองต่าง ๆ (3) คะแนนสอบนักศึกษาก่อนเรียน-หลังเรียน (4) หลักฐานคำสอนและเอกสารเพื่อใช้ในการเรียนการสอน (5) หลักฐานการได้รับเชิญให้ไปสอนในหน่วยงานภายนอก และ (6) หลักฐานการเป็นสมาชิกขององค์กรวิชาชีพและให้การสนับสนุนกิจกรรมขององค์กรวิชาชีพเสมอเมื่อมีโอกาส ที่อาจารย์ในวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข เห็นว่ามีความเหมาะสมในการนำไปปฏิบัติอยู่ในระดับมากโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.69, 2.61, 2.52, 2.55, 2.53 และ 2.51 ตามลำดับ

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อสร้างองค์ประกอบและดัชนีบ่งชี้คุณภาพขององค์ประกอบในแฟ้มสะสมงานของพยาบาลวิชาชีพ(ด้านการสอน) และวิทยากรยในวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข
2. เพื่อศึกษาความเหมาะสมของดัชนีบ่งชี้คุณภาพขององค์ประกอบในแฟ้มสะสมงานตามความคิดเห็นของพยาบาลวิชาชีพ(ด้านการสอน) และวิทยากรยในวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุขในการนำไปใช้ปฏิบัติจริง

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัยประกอบด้วยการดำเนินการ 2 ขั้นตอนคือ การสร้างองค์ประกอบและดัชนีบ่งชี้คุณภาพขององค์ประกอบในแฟ้มสะสมงานโดยใช้เทคนิคชีเนรีโอร่วมกับเทคนิคการวิจัยแบบเดลฟาย และการสอบถามความคิดเห็นของอาจารย์ในวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุขในการนำดัชนีบ่งชี้คุณภาพขององค์ประกอบในแฟ้มสะสมงานไปใช้ปฏิบัติจริง

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างองค์ประกอบและดัชนีบ่งชี้คุณภาพขององค์ประกอบในแฟ้มสะสมงาน

การวิจัยขั้นนี้ผู้วิจัยได้จัดการประชุมสัมมนาโดยใช้เทคนิคชีเนรีโอเพื่อให้อาจารย์ของวิทยาลัยพยาบาลในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข จำนวน 35 คน จากวิทยาลัยพยาบาลทุกแห่ง ๆ ละ 1 คน ซึ่งมีคุณสมบัติตรงตามที่ผู้วิจัยได้กำหนดไว้ และผู้วิจัยถือว่าเป็นผู้เชี่ยวชาญสำหรับการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้พิจารณาร่างองค์ประกอบและดัชนีบ่งชี้คุณภาพขององค์ประกอบในแฟ้มสะสมงานที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น หลังจากนั้นผู้วิจัยได้ใช้เทคนิคเดลฟายสอบถามผู้เชี่ยวชาญชุดเดิมอีก 2 รอบ เพื่อให้การตัดสินใจของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเป็นไปอย่างถูกต้องตรงตามความเป็นจริงมากขึ้นซึ่งเป็นหาฉันทามติของกลุ่ม (Consensus) ดังนี้

รอบที่ 1 ผู้วิจัยสรุปองค์ประกอบและดัชนีบ่งชี้คุณภาพขององค์ประกอบในแฟ้มสะสมงานตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่แล้วสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบและดัชนีบ่งชี้คุณภาพขององค์ประกอบตามเทคนิคการวิจัยแบบเดลฟาย ซึ่งเป็นแบบสอบถาม

ถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ส่งให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 35 คนพิจารณา ระดับความเหมาะสมในแต่ละข้อคำถามพร้อมคำถามปลายเปิดเพื่อแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม ซึ่งได้รับแบบสอบถามกลับคืนจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 34 คน จากนั้นนำมาวิเคราะห์หาค่ามัธยฐาน (Median) ค่าเบี่ยงเบนควอไทล์ (Quartile deviation) และความคิดเห็นเพิ่มเติมของผู้เชี่ยวชาญ

รอบที่ 2 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่มีข้อคำถามเหมือนรอบที่ 1 ไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 34 คนแสดงความคิดเห็นเช่นเดียวกับการตอบในรอบที่ 1 แต่ในแบบสอบถามรอบที่ 2 นี้ได้แสดงค่ามัธยฐานและค่าเบี่ยงเบนควอไทล์ของแต่ละข้อคำถามซึ่งเป็นคำตอบของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ รวมทั้งตำแหน่งคำตอบของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนที่ได้ตอบไว้ในรอบที่ 1 ด้วย เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญใช้ประกอบการพิจารณาตัดสินใจตอบแบบสอบถามในรอบที่ 2 นี้ ถ้าคำตอบของผู้เชี่ยวชาญไม่สอดคล้องกับกลุ่มและยืนยันคำตอบเดิม จะขอให้แสดงเหตุผลในการตอบด้วย จากนั้นนำคำตอบของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์ค่ามัธยฐานและค่าเบี่ยงเบนควอไทล์อีกครั้งหนึ่ง

ขั้นตอนที่ 2 การสอบถามความคิดเห็นของอาจารย์ในวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุขในการนำดัชนีบ่งชี้คุณภาพขององค์ประกอบในแฟ้มสะสมงานไปใช้ปฏิบัติจริง

กลุ่มที่ศึกษา เป็นพยาบาลวิชาชีพ(ด้านการสอน) และวิทยากรที่ปฏิบัติงานในวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุขแต่ละภาคจำนวน 4 ภาค ๆ ละ 1 แห่ง รวม 165 คน ได้แก่ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชลบุรี (ภาคกลาง) วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สวรรค์ประชารักษ์ (ภาคเหนือ) วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตรธานี (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) และวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุราษฎร์ธานี (ภาคใต้)

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา เป็นแบบสอบถามซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 2 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 3 ระดับคือ มาก ปานกลาง และน้อย สอบถามเกี่ยวกับระดับความเหมาะสมในการนำดัชนีบ่งชี้คุณภาพขององค์ประกอบในแฟ้มสะสมงานไปใช้ปฏิบัติจริง จำนวน 43 ข้อ

การสร้างเครื่องมือในการศึกษา สร้างโดยการนำเอาองค์ประกอบและดัชนีบ่งชี้คุณภาพขององค์ประกอบในแฟ้มสะสมงานที่ได้จากเทคนิคเดลฟายมาเป็นข้อคำถามในการถาม

เกี่ยวกับความเหมาะสมในการนำดัชนีบ่งชี้คุณภาพขององค์ประกอบในแฟ้มสะสมงานดังกล่าวไปปฏิบัติจริง และมีคำถามแบบปลายเปิดเพื่อให้ผู้ตอบให้ข้อมูลเพิ่มเติม

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มที่ศึกษาทั้งหมดทางไปรษณีย์ โดยผู้วิจัยได้ประสานโดยตรงกับอาจารย์ของแต่ละวิทยาลัยที่เป็นผู้รับผิดชอบเก็บข้อมูลเกี่ยวกับกำหนดเวลาส่งแบบสอบถามกลับคืนด้วย

การวิเคราะห์ข้อมูล นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์โดยคำนวณหาค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อองค์ประกอบและดัชนีบ่งชี้คุณภาพขององค์ประกอบในแฟ้มสะสมงานของอาจารย์ในวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข และความคิดเห็นของอาจารย์ในวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุขในการนำองค์ประกอบและดัชนีบ่งชี้คุณภาพขององค์ประกอบในแฟ้มสะสมงานไปใช้ปฏิบัติจริงปรากฏผลดังนี้

องค์ประกอบและดัชนีบ่งชี้คุณภาพขององค์ประกอบในแฟ้มสะสมงานของอาจารย์ในวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข คือ

1. องค์ประกอบ : ข้อมูลส่วนตัว

1) บันทึกประวัติส่วนตัว ประวัติการศึกษา ประวัติการรับราชการ ประวัติการสัมมนา/ฝึกอบรม หรือศึกษาดูงาน และประวัติการได้รับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ตามแบบบันทึกที่ 2.1-2.5

2) เอกสาร/หลักฐานอ้างอิง ได้แก่ ใบรับรองต่าง ๆ

2. องค์ประกอบ : ผลการปฏิบัติงาน

2.1 การสอน

3) คะแนนสอบนักศึกษา ก่อนเรียน-หลังเรียน

4) หลักฐานแสดงการประชุมอภิปรายก่อนและหลังการปฏิบัติงานในคลินิกของ

นักศึกษา

5) รายงานการวางแผนการเรียนการสอนร่วมกับอาจารย์ท่านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อความสอดคล้องและต่อเนื่องของการเรียนรู้

- 6) คำอธิบายวิธีใช้อุปกรณ์
- 7) ข้อมูลการประเมินการเรียนการสอนเป็นระยะ ๆ ตลอดภาคการศึกษา
- 8) หลักฐานการรวบรวมปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนต่อผู้บริหาร เพื่อประโยชน์ในการปรับปรุงหลักสูตร
- 9) บันทึกสังเกตการสอนและข้อเสนอแนะที่เพื่อนอาจารย์เป็นผู้สังเกตในฐานะทีมงานสอน/อื่น ๆ
- 10) ข้อมูลย้อนกลับหรือรายงานต่าง ๆ จากนักศึกษา ผู้ปกครองรวมถึงนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาแล้ว และผู้ร่วมปฏิบัติงานกับผู้สำเร็จการศึกษาทุกระดับ

2.2 การวิจัย การเขียนตำราหรือเอกสารประกอบการสอนและบทความทางวิชาการ

- 11) บันทึกข้อมูลการวิจัยการเขียนตำราหรือเอกสารประกอบการสอนและบทความทางวิชาการตามแบบบันทึกที่ 3.2
- 12) เอกสารการทำวิจัยทางด้านการศึกษา การบริการหรือการบริหารการพยาบาล
- 13) ข้อมูลการศึกษาและติดตามผลงานวิจัยทางการพยาบาลและสาขาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศเพื่อนำมาประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนและการปรับปรุงการพยาบาล
- 14) หลักฐานคำสอนและเอกสารเพื่อใช้ในการเรียนการสอน
- 15) เอกสารหรือตำราทางวิชาการที่แต่งไว้
- 16) รายงานการเข้าร่วมประชุม อบรม สัมมนาเชิงวิชาการ และปฏิบัติการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องซึ่งจะพัฒนาความสามารถในการวิจัย การเขียนตำราและบทความทางวิชาการอื่น ๆ

2.3 การบริการวิชาการแก่สังคม

17. บันทึกข้อมูลการบริการวิชาการแก่สังคมตามแบบบันทึกที่ 3.3
18. หลักฐานการได้รับเชิญให้ไปสอนในหน่วยงานภายนอก
19. หลักฐานการให้ความช่วยเหลือหรือเป็นผู้จัดประชุม อบรม สัมมนาทางวิชาการ พยาบาลแก่สถาบันอื่น ๆ ทั้งในหน่วยราชการและองค์กรเอกชน

2.4 การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

- 20) บันทึกข้อมูลการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมตามแบบบันทึกที่ 3.4
- 21) รายงานการจัดหรือการให้คำปรึกษาหรือแนะนำงานสัมมนา ประชุม ฝึกอบรม เกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมไทยทั้งภายในและภายนอกวิทยาลัย
- 22) หลักฐานการจัดหรือการมีส่วนร่วมแสดงนิทรรศการ หรือสาธิตทางศิลปวัฒนธรรม เช่น ภาพถ่าย วิดีโอ เป็นต้น

23) เอกสารเผยแพร่หรือจัดแสดงถ่ายทอดความรู้ทางศิลปวัฒนธรรมโดยใช้สื่อต่าง ๆ

24) หลักฐานการจัดกิจกรรมหรือการเข้าร่วมกิจกรรมทางศิลปวัฒนธรรมทั้งภายในและภายนอกวิทยาลัย

2.5 การบริหารและการพัฒนาวิชาชีพ

25) บันทึกข้อมูลการบริหารและการพัฒนาวิชาชีพตามแบบบันทึกที่ 3.5

26) หลักฐานการเป็นกรรมการร่วมในการจัดหรือปรับปรุงการศึกษาพยาบาลเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคม

27) หลักฐานเป็นกรรมการร่วมในกิจกรรมการบริหารสถาบันการศึกษาพยาบาล

28) หลักฐานการเขียนบทความ ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับวิชาชีพพยาบาลเผยแพร่ในวารสารต่าง ๆ

29) หลักฐานการส่งเสริมและพัฒนาทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพพยาบาลให้กับนักศึกษา

30) หลักฐานการเป็นสมาชิกขององค์กรวิชาชีพและให้การสนับสนุนกิจกรรมขององค์กรวิชาชีพเสมอเมื่อมีโอกาส

3. องค์ประกอบ : ผลงานที่ภาคภูมิใจ

31) บันทึกการแสดงผลงานที่ภาคภูมิใจตามแบบบันทึกที่ 4

32) หลักฐานได้รับเชิญเป็นที่ปรึกษา/กรรมการด้านการสอนหรืออื่น ๆ ที่ใกล้เคียงกัน ทั้งจากหน่วยงานภายในและภายนอก

33) ผลงานหรือสิ่ง que แสดงถึงทักษะความสามารถพิเศษ

34) หลักฐานที่แสดงความเชี่ยวชาญในเรื่องใดเรื่องหนึ่งด้านอาชีพ เพื่อใช้เป็นหลักฐานประกอบการพิจารณาความดีความชอบ การประชาสัมพันธ์ตนเอง การเลื่อนระดับทางวิชาชีพ

35) ผลงานดีเด่นของนักเรียนที่แสดงถึงความสามารถด้านการสอนที่แท้จริง

4. องค์ประกอบ : การประเมินและพัฒนาตนเอง

36) ประเมินตนเองด้วยเครื่องมือประเมินตนเองที่ 5.1 และ สรุปผลการประเมินตนเองในรูปแบบฟอร์มที่ 5.2

37) ให้เพื่อนร่วมงานพิจารณาและวิจารณ์ผลการประเมินในรูปแบบบันทึกที่ 5.3

38) นำผลการประเมินทั้งหมดมาจัดทำเป็นแผนการเรียนรู้ตามแบบบันทึกที่ 5.4

- 39) เครื่องมือประเมินตนเองที่ 5.1 ที่ได้มีการประเมินอย่างครบถ้วนแล้ว
- 40) สรุปผลการประเมินตนเองตามแบบฟอร์มที่ 5.2
- 41) แบบบันทึกผลการพิจารณาและวิจารณ์ผลการประเมินโดยเพื่อนร่วมงานตามแบบบันทึกที่ 5.3
- 42) แผนการเรียนรู้ตามแบบบันทึกที่ 5.4
- 5. องค์ประกอบ : เอกสาร/หลักฐานอ้างอิง
 - 43) รวบรวมข้อมูล/เอกสาร/ผลงาน/หลักฐานและอื่น ๆ ตามดัชนีบ่งชี้คุณภาพขององค์ประกอบที่ 2-4

ความคิดเห็นของอาจารย์ในวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุขในการนำองค์ประกอบและดัชนีบ่งชี้คุณภาพขององค์ประกอบในแฟ้มสะสมงานไปใช้ปฏิบัติจริง

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของอาจารย์ในวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุขในการนำดัชนีบ่งชี้คุณภาพขององค์ประกอบในแฟ้มสะสมงานไปใช้ปฏิบัติจริง สรุปผลได้ว่าความเหมาะสมในการนำดัชนีบ่งชี้คุณภาพขององค์ประกอบในแฟ้มสะสมงานไปใช้ปฏิบัติจริงอยู่ในระดับปานกลางจำนวน 37 ดัชนี และอยู่ในระดับมาก 6 ดัชนี ได้แก่ (1) บันทึกประวัติส่วนตัว ประวัติการศึกษา ประวัติการรับราชการ ประวัติการสัมมนา/ฝึกอบรมหรือศึกษาดูงานและประวัติการได้รับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ตามแบบบันทึกที่ 2.2-2.5 (2) เอกสาร/หลักฐานอ้างอิงได้แก่ ใบรับรองต่าง ๆ (3) คะแนนสอบนักศึกษา ก่อนเรียน-หลังเรียน (4) หลักฐานคำสอนและเอกสารเพื่อใช้ในการเรียนการสอน (5) หลักฐานการได้รับเชิญให้ไปสอนในหน่วยงานภายนอก และ (6) หลักฐานการเป็นสมาชิกขององค์กรวิชาชีพและให้การสนับสนุนกิจกรรมขององค์กรวิชาชีพเสมอเมื่อมีโอกาส

อภิปรายผล

จากการศึกษาดัชนีบ่งชี้คุณภาพขององค์ประกอบในแฟ้มสะสมงานของอาจารย์ในวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข อภิปรายผลได้ดังนี้

1. องค์ประกอบและดัชนีบ่งชี้คุณภาพขององค์ประกอบในแฟ้มสะสมงานของอาจารย์ในวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ที่ผู้เชี่ยวชาญได้กำหนดขึ้นจากการประชุมโดยใช้เทคนิคซีเนริโอ ประกอบด้วยองค์ประกอบ 6 องค์ประกอบ ได้แก่ บทนำ ข้อมูลส่วนตัว ผลการปฏิบัติ

งาน ผลงานที่ภาคภูมิใจ การประเมินและพัฒนาตนเอง และเอกสาร/หลักฐานอ้างอิง โดยทั้ง 6 องค์ประกอบจะมีดัชนีบ่งชี้คุณภาพทั้งหมด 69 ดัชนี แต่เมื่อให้ผู้เชี่ยวชาญทั้งหมดที่เข้าประชุมโดยใช้เทคนิคซีเนริโอยืนยันความคิดเห็นของตนเอง หรือเป็นการหาฉันทามติของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญโดยใช้เทคนิคเดลฟายอีก 2 รอบ ปรากฏว่าองค์ประกอบในแฟ้มสะสมงานที่มีค่าความเหมาะสมมากที่สุด และมีความสอดคล้องกันสูงมาก ซึ่งผู้วิจัยเลือกไว้เป็นองค์ประกอบและดัชนีบ่งชี้คุณภาพขององค์ประกอบในแฟ้มสะสมงานมีเพียง 5 องค์ประกอบ ส่วนดัชนีบ่งชี้คุณภาพขององค์ประกอบมีทั้งหมด 43 ดัชนี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการประชุมโดยใช้เทคนิคซีเนริโอผู้วิจัยได้ร่างองค์ประกอบและดัชนีบ่งชี้คุณภาพขององค์ประกอบในแฟ้มสะสมงานเพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาในการประชุม วิธีนี้อาจจะเป็นการกำหนดกรอบความคิดของผู้เชี่ยวชาญ ดังที่ละเอียด แจ่มจันทร์ (2539:100) ได้แสดงความคิดเห็นว่า การใช้เทคนิคการวิจัยอนาคตโดยเริ่มด้วยแบบสัมภาษณ์หรือแบบต่าง ๆ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง เป็นการลดความสำคัญของผู้เชี่ยวชาญ (Underestimate) เพราะไปจำกัดข้อมูลที่ควรจะได้จากผู้เชี่ยวชาญหรือการกำหนดกรอบแนวความคิดของผู้เชี่ยวชาญโดยการวิจัย การทำเช่นนั้นอาจจะละเลยแนวโน้มหรือประเด็นที่สำคัญอื่น ๆ ที่ผู้วิจัยคาดไม่ถึงหรือไม่รู้ไปอย่างน่าเสียดาย เพราะผู้เชี่ยวชาญถูกชักนำให้คิดเฉพาะเรื่องนี้ผู้วิจัยได้กำหนดไว้แล้ว อีกประการหนึ่ง ในการกำหนดองค์ประกอบในแฟ้มสะสมงานนั้น ภาวิณี ศรีสุขวัฒนานันท์ (2540 : 4) ได้กล่าวไว้ว่าเป็นการตัดสินใจของผู้จัดทำแฟ้มสะสมงานต่อวัตถุประสงค์ของการใช้ข้อมูลเป็นสำคัญ ดังนั้นการที่ผู้วิจัยซึ่งไม่ได้เป็นผู้นำองค์ประกอบและดัชนีบ่งชี้คุณภาพขององค์ประกอบไปใช้แต่เป็นผู้ร่างองค์ประกอบและดัชนีบ่งชี้คุณภาพขององค์ประกอบในแฟ้มสะสมงาน จึงอาจจะไม่ถูกต้องตามจุดประสงค์ของการจัดทำแฟ้มสะสมงาน สำหรับองค์ประกอบและดัชนีบ่งชี้คุณภาพขององค์ประกอบที่มีค่าความเหมาะสมมากและมีความสอดคล้องกันสูงมาก ซึ่งผู้วิจัยไม่ได้เลือกไว้เป็นองค์ประกอบและดัชนีบ่งชี้คุณภาพขององค์ประกอบในแฟ้มสะสมงานนั้น ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมไว้ได้แก่

1.1 ดัชนีบ่งชี้คุณภาพขององค์ประกอบบทนำคือ มีการระบุวัตถุประสงค์ของการจัดทำแฟ้มสะสมงาน ผู้เชี่ยวชาญให้ข้อคิดเห็นที่ไม่จำเป็นต้องระบุวัตถุประสงค์ลงไป เพราะการจัดทำแฟ้มสะสมงานครั้งนี้เพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาของวิทยาลัยในสังกัด

1.2 ดัชนีบ่งชี้คุณภาพขององค์ประกอบข้อมูลส่วนตัวคือ หลักฐานอ้างอิง ได้แก่ ใบ Transcripts และประกาศนียบัตร ผู้เชี่ยวชาญให้ความเห็นว่าเป็นของสำคัญไม่ควรจัดเก็บไว้ในแฟ้มสะสมงาน ส่วนลักษณะงานที่ปฏิบัติ (Job Description) ไม่ควรเขียนเก็บไว้ในแฟ้มสะสมงาน เช่นเดียวกัน เพราะมีรายละเอียดมากเกินไป ส่วนการบันทึกความคิดและจุดมุ่งหมายในการปฏิบัติวิชาชีพอาจารย์พยาบาลรวมทั้งความเชื่อ/ปรัชญาในการปฏิบัติวิชาชีพตามแบบบันทึกที่ 2.6-2.8

ผู้เชี่ยวชาญให้ความเห็นว่าเป็นเรื่องส่วนตัวของแต่ละบุคคล และไม่เห็นด้วยกับแบบฟอร์มเพราะทุกคนจะเขียนในสิ่งที่ทำให้ไม่ได้ข้อเท็จจริงจึงไม่มีประโยชน์ที่จะบันทึกไว้

1.3 ดัชนีบ่งชี้คุณภาพขององค์ประกอบผลการปฏิบัติงานด้านการสอน คือ บันทึกข้อมูลการสอนตามแบบบันทึกที่ 3.1 ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าไม่จำเป็นต้องบันทึกไว้เพราะได้เก็บเป็นหลักฐานที่แสดงถึงคุณภาพการสอนไว้แล้ว ส่วนดัชนีบ่งชี้คุณภาพด้านการสอนอื่น ๆ เช่น (1) หลักฐานโครงร่างรายละเอียดของวิชา (Course Outline) ที่แจกนักศึกษาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการเรียน (2) หลักฐานการมีส่วนร่วมของนักศึกษาในการแสดงความคิดเห็นต่อแผนการเรียนการสอน (3) หลักฐานแสดงการมีส่วนร่วมของนักศึกษาในการกระทำกิจกรรมการเรียนการสอน (4) หลักฐานแสดงการปฐมนิเทศนักศึกษาก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติงาน (5) หลักฐานแสดงให้เห็นถึงวัตถุประสงค์ของการมอบหมายงานให้นักศึกษาทุกครั้ง (6) ข้อมูลการมอบหมายงานตามระดับความสามารถของนักศึกษาแต่ละบุคคลทุกครั้ง (7) หลักฐานแจ้งกำหนดเวลาการสอนให้นักศึกษาทราบล่วงหน้า (8) ข้อมูลในการให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาเกี่ยวกับงานที่มอบหมายทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ (9) รายการชิ้นงานของนักศึกษาที่ได้รับการตรวจพร้อมทั้งมีข้อการวิจารณ์และเสนอแนะแก้ไข (10) หลักฐานการวิเคราะห์หลักสูตรเพื่อจะได้ดำเนินการสอนไปในแนวทางที่สถาบันการศึกษาต้องการ (11) แผนการเรียนการสอนโดยยึดวัตถุประสงค์ของหลักสูตรและวัตถุประสงค์ของวิชาเป็นหลัก (12) แผนการสอนและจัดเตรียมเนื้อหาวิชาที่รับผิดชอบให้เสร็จสิ้นและครบถ้วนตามวัตถุประสงค์ก่อนสอน (13) หลักฐานการประสานงานกับห้องสมุดให้จัดเตรียมเอกสารและตำราที่ได้แนะนำให้นักศึกษาใช้ประกอบในการเรียนอย่างพร้อมมูล (14) รายการอุปกรณ์การสอนที่เตรียมไว้สอนที่เหมาะสมกับเนื้อหาวิชาและกิจกรรมการเรียน และ (15) ข้อมูลการนำผลการประเมินไปใช้ปรับปรุงการสอนและการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ดัชนีดังกล่าวข้างต้น ผู้เชี่ยวชาญให้ความเห็นเพิ่มเติมไว้ว่าละเอียดเกินไป และหลักฐานบางอย่างไม่จำเป็นต้องเก็บไว้ในแฟ้มสะสมงาน เนื่องจากไม่ใช่ดัชนีบ่งชี้คุณภาพในเรื่องการสอน

1.4 ดัชนีบ่งชี้คุณภาพขององค์ประกอบผลการปฏิบัติงานด้านการวิจัย การเขียนตำราหรือเอกสารประกอบการสอนและบทความทางวิชาการ ที่ไม่ได้ถูกคัดเลือกไว้เป็นดัชนีบ่งชี้คุณภาพในแฟ้มสะสมงาน คือ หลักฐานการเผยแพร่งานวิจัย ตำราหรือบทความที่ได้ทำไว้แล้ว ทั้งนี้เนื่องจากอาจารย์ของวิทยาลัยพยาบาลมีการทำวิจัยและเผยแพร่น้อย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของสุณิกา ชินวุฒิ (2538 : บทคัดย่อ) ที่พบว่าบทบาทการปฏิบัติการวิจัยและการเผยแพร่ผลงานของอาจารย์พยาบาลวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุขค่อนข้างต่ำ

1.5 ดัชนีบ่งชี้คุณภาพขององค์ประกอบผลการปฏิบัติงานด้านการบริการวิชาการแก่สังคมที่ไม่ได้ถูกคัดเลือกไว้เป็นดัชนีบ่งชี้คุณภาพในแฟ้มสะสมงานคือ 1) หลักฐานร่วมแสดง

ปารุภกา อภิปราย เพื่อเผยแพร่ความรู้ เสริมสร้างความเข้าใจทางวิชาการพยาบาลที่เป็นประโยชน์ ต่อสังคม 2) หลักฐานการจัดหรือร่วมกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ในการเผยแพร่ความรู้ทางด้าน สุขภาพอนามัยที่เป็นประโยชน์แก่บุคลากรวิชาชีพอื่น ๆ และประชาชนทั่วไป และ 3) หลักฐานการ สอน สาธิต และอบรมทางวิชาการพยาบาลแก่บุคลากรที่มีสุขภาพ อาจเป็นเพราะวิทยาลัย พยาบาลได้เน้นหนักในเรื่องบทบาทด้านการสอน ดังนั้นอาจารย์ในวิทยาลัยพยาบาลจึงปฏิบัติงาน บริการทางวิชาการแก่สังคมน้อย ดังนั้น จึงไม่ค่อยปรากฏหลักฐานการปฏิบัติงานในบทบาทดัง กล่าว ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของเบญจพร ทิพย์ผลาผลกุล (2540 : บทคัดย่อ) ที่พบว่าอาจารย์ พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุขมีชั่วโมงการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการสอน งานฝึกอบรม งานวิจัยและงานเขียนทางวิชาการ งานบริการวิชาการแก่สังคม งานทำนุบำรุงศิลป วัฒนธรรม และงานบริหารและการบริหารจัดการเท่ากับ 43.98, 2.50, 7.71, 0.52, 0.51 และ 14.14 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ตามลำดับ นอกจากนี้ วราพร พลอยประเสริฐ (2538 : 4) ได้กล่าวไว้ว่า จากข้อ บังคับสภาการพยาบาลที่ให้วิทยาลัยพยาบาลรายงานการให้บริการวิชาการแก่สังคม ซึ่งวิทยาลัย พยาบาลได้ให้ความสนใจต่อการให้บริการวิชาการแก่สังคมชัดเจนขึ้น โดยจัดกิจกรรมการบริการ วิชาการแก่สังคมในรูปแบบต่าง ๆ เช่น อบรม บรรยาย ประชุมทางวิชาการ จัดนิทรรศการ เป็นต้น แต่สภาพที่เป็นจริงยังพบว่าผลงานด้านการให้บริการทางวิชาการแก่สังคมยังไม่บรรลุเป้าหมายที่ ตั้งไว้

สำหรับดัชนีบ่งชี้คุณภาพที่มีค่ามัธยฐานน้อยที่สุด เท่ากับ 3.89 และผู้เชี่ยวชาญมีความ เห็นสอดคล้องกันสูงมาก คือบันทึกผลการประเมินการสอนโดยนักศึกษาทั้งภาคทฤษฎีและ ภาคปฏิบัติหลังจากที่เรียนวิชาที่รับผิดชอบแล้ว ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการประเมินคณาจารย์ยังคงเป็น ปัญหาในการปฏิบัติเนื่องมาจากการไม่ยอมรับจากคณาจารย์เป็นส่วนใหญ่ ประกอบกับความไม่ จริงใจในการประเมินของผู้เรียนด้วย รวมทั้งกระบวนการประเมินคณาจารย์ไม่ได้กระทำกันอย่าง จริงจังอย่างถูกต้องเชิงวิชาการด้วย (พวงรัตน์ บุญญานุรักษ์. 2540 : 43)

2. ในการนำองค์ประกอบและดัชนีบ่งชี้คุณภาพขององค์ประกอบในแฟ้มสะสมงานไป ใช้ปฏิบัติจริง พบว่า ดัชนีบ่งชี้คุณภาพมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 37 ดัชนี และ อยู่ในระดับมาก 6 ดัชนี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดทำแฟ้มสะสมงานตามดัชนีบ่งชี้คุณภาพดังกล่าว เป็นการเพิ่มภาระงานให้กับอาจารย์ ซึ่งอาจารย์ของวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุขก็ มีภาระงานมากอยู่แล้ว ดังข้อมูลในปี 2539 อัตราส่วนจำนวนอาจารย์ต่อนักศึกษาเท่ากับ 1:12 (สถาบันพระบรมราชชนก. 2539:14) ซึ่งเกณฑ์มาตรฐานที่ทบวงมหาวิทยาลัยและสภาการ พยาบาลกำหนดไว้เท่ากับ 1:8 ถึง 1:4 (ทบวงมหาวิทยาลัย. 2527:46 และ สภาการพยาบาล. 2538:3) นอกจากนี้อาจเป็นไปได้ว่าอาจารย์ของวิทยาลัยพยาบาลยังไม่ยอมรับว่าดัชนีบ่งชี้

คุณภาพที่กำหนดไว้คือคุณลักษณะที่ใช้เป็นเกณฑ์ในการสนับสนุนและส่งเสริมคุณภาพของอาจารย์ที่แท้จริง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของมิลเลอร์ (Miller, 1979) ที่กล่าวไว้ว่าการพัฒนาตัวบ่งชี้ (Indicators) ในเรื่องใด ควรพัฒนาเกณฑ์ที่สำคัญเป็นที่ยอมรับและสามารถประเมินได้ในระยะเวลาอันสั้น

สำหรับดัชนีบ่งชี้คุณภาพที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก จำนวน 6 ดัชนี คือ (1) บันทึกประวัติส่วนตัว ประวัติการศึกษา ประวัติการรับราชการ ประวัติการสัมมนา/ฝึกอบรม หรือ ศึกษาดูงานและประวัติการได้รับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ตามแบบบันทึกที่ 2.1-2.5 (2) เอกสาร/หลักฐานอ้างอิง ได้แก่ ใบรับรองต่าง ๆ (3) คะแนนสอบนักศึกษาก่อนเรียน-หลังเรียน (4) หลักฐานคำสอนและเอกสารเพื่อใช้ในการเรียนการสอน (5) หลักฐานการได้รับเชิญให้ไปสอนในหน่วยงานภายนอก และ (6) หลักฐานการเป็นสมาชิกขององค์กรวิชาชีพและให้การสนับสนุนกิจกรรมขององค์กรวิชาชีพเสมอเมื่อมีโอกาส ทั้งนี้เนื่องจากดัชนีบ่งชี้คุณภาพต่าง ๆ เหล่านี้ง่ายต่อการนำปฏิบัติ ไม่ต้องใช้เวลา ซึ่งอุทุมพร จามรมาน (2540:63) ได้ให้แนวคิดไว้ในเรื่องดังกล่าวว่า ข้อเสียของการจัดทำแฟ้มสะสมงานคือ แฟ้มสะสมงานใช้เวลาและความอดทนในการรวบรวมผลงานใส่แฟ้ม นอกจากนี้ครูอาจคัดเลือกเฉพาะงานเด่นของตนมาใส่แฟ้ม ซึ่งสะท้อนเฉพาะด้านดีของครู

ข้อเสนอแนะ

1. วิทยาลัยพยาบาลในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข สามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นเครื่องมือหนึ่งสำหรับการนำเสนอภาระหน้าที่ของอาจารย์ เพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาของวิทยาลัยพยาบาล รวมทั้งนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพอาจารย์ที่เป็นรูปธรรมชัดเจนง่ายต่อการปฏิบัติ นอกจากนี้เพื่อการประเมินอาจารย์ประจำปีด้วย
2. ควรนำผลงานวิจัยนี้ไปเป็นบรรทัดฐานเพื่อรักษาคุณภาพของอาจารย์ในวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข
3. จากผลการวิจัยซึ่งได้ดัชนีบ่งชี้คุณภาพอาจารย์ในประเด็นต่าง ๆ ซึ่งเป็นที่ยอมรับว่ามีความเหมาะสม ดังนั้นอาจารย์ของวิทยาลัยพยาบาลในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขควรนำไปใช้ประเมินตนเอง เพื่อพัฒนาและปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงานให้มีคุณภาพ
4. ในด้านการประเมินอาจารย์ของสถาบันการศึกษาพยาบาลควรมีนโยบายชัดเจนโดยจัดทำแฟ้มสะสมงานตามดัชนีบ่งชี้คุณภาพอาจารย์อย่างเป็นรูปธรรม เพื่อจะได้ทราบว่าอาจารย์ของสถาบันนั้นมีคุณภาพเพียงใด และเป็นข้อมูลย้อนกลับในการพัฒนาคุณภาพอาจารย์ของสถาบันด้วย

5. ผู้บริหารสถาบันการศึกษาพยาบาล สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาอาจารย์เพื่อควมามีคุณภาพตามดัชนีบ่งชี้ได้ โดยปรับเปลี่ยนไปตามบริบทและความเหมาะสมของแต่ละสถาบัน

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัย

1. ควรได้มีการศึกษาความเป็นไปได้ของดัชนีบ่งชี้คุณภาพขององค์ประกอบในแฟ้มสะสมงานโดยทดลองให้อาจารย์ของวิทยาลัยพยาบาลในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขมีการจัดทำแฟ้มสะสมงานตามองค์ประกอบและดัชนีบ่งชี้คุณภาพขององค์ประกอบตลอดปีการศึกษา
2. ควรศึกษาผลของการใช้ดัชนีบ่งชี้คุณภาพขององค์ประกอบในแฟ้มสะสมงานของอาจารย์ในวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุขเพื่อยืนยันสัมฤทธิ์ผลของดัชนีบ่งชี้คุณภาพจากการวิจัยครั้งนี้
3. ควรมีการวิจัยต่อเนื่องเพื่อปรับปรุงดัชนีบ่งชี้คุณภาพที่ได้ให้เป็นเกณฑ์ในการประเมินคุณภาพอาจารย์ของวิทยาลัยพยาบาลในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขที่มีความตรง ความเที่ยง มีความเป็นปรนัยในการวัดทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ
4. ควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนาแผนระยะสั้นและระยะยาวในการพัฒนาคุณภาพอาจารย์ของวิทยาลัยพยาบาลในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ตามดัชนีบ่งชี้คุณภาพจากงานวิจัยครั้งนี้เพื่อให้เกิดการพัฒนาอาจารย์ของวิทยาลัยพยาบาลมีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติมากยิ่งขึ้น
5. สถาบันการศึกษาพยาบาลอื่น ๆ เช่น สังกัดทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ สังกัดกระทรวงกลาโหม และสังกัดกรุงเทพมหานคร ควรพัฒนาดัชนีบ่งชี้คุณภาพในแฟ้มสะสมงาน โดยใช้วิธีการทำนองเดียวกับการวิจัยนี้ ซึ่งจะเป็เครื่องมือนำเสนอคุณภาพของอาจารย์ที่เป็นรูปธรรมชัดเจน และสามารถนำไปใช้ปฏิบัติได้

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กาญจนา สันติพัฒนายัย. "การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของกระทรวงสาธารณสุข : การประกันคุณภาพการศึกษา," วารสารการศึกษาพยาบาล. กระทรวงสาธารณสุข, 2541.
- ✓การประถมศึกษาจังหวัดกระบี่, สำนักงาน. การพัฒนารูปแบบการประเมินผลการเรียนโดยใช้แฟ้มสะสมงานระยะที่ 1. กระบี่ : สำนักงานโครงการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์, 2539.
- เกษม บุญอ่อน. "เดลฟาย : เทคนิคในการวิจัย," ครุภัณฑ์. 10 : 26-28 ; ตุลาคม 2522.
- ไกรสิทธิ์ ตันติศิรินทร์. การจัดการศึกษาสาขาพยาบาลศาสตร์ที่มุ่งเน้นความเป็นเลิศในการวิจัยทางการพยาบาล. การสัมมนาพยาบาลศาสตร์ศึกษาแห่งชาติ ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : 2536. อัดสำเนา.
- ชนิษฐา คุณาลัย. ความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ในการให้บริการทางวิชาการแก่สังคมของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเพาะช่าง. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537. อัดสำเนา.
- จินตนา ยูนิพันธ์. การเรียนการสอนทางพยาบาลศาสตร์. กรุงเทพฯ : ภาควิชาพยาบาลศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.
- จุมพล พูลภัทรชีวิน. เทคนิคเดลฟาย. เอกสารประกอบการบรรยาย. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย 2532. อัดสำเนา.
- ✓ชัยพฤกษ์ เสรีรักษ์และคณะ. คู่มือการประเมินผลโดยใช้แฟ้มผลงานดีเด่น. โครงการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ จังหวัดกระบี่. กรุงเทพฯ : สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.), 2540.
- ✓ชัยฤทธิ์ ศิลาเดช. การประยุกต์ใช้แฟ้มสะสมงาน (Portfolio Assessment) ในการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผลการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ กศ.ด. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2540. อัดสำเนา.
- ชูศรี วงศ์รัตนะ. เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534.
- ไชยยศ เรืองสุวรรณ. เทคโนโลยีการศึกษา : ทฤษฎีและการวิจัย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, 2533.

- ดาราพร คงจา. การศึกษาค้นคว้าความต้องการวิทยากรในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกองงานวิทยาลัยพยาบาล สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข. ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534. อัดสำเนา.
- เตือนใจ แวงวาม. รูปแบบการบริหารกิจการนักศึกษาของวิทยาลัยพยาบาล กรุงเทพฯ. ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532.
อัดสำเนา.
- ทพวงมหาวิทยาลัย. เกณฑ์มาตรฐานกลางสำหรับการจัดทำโครงการพัฒนาการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาในช่วงแผนพัฒนา ระยะที่ 8 (พ.ศ.2540-2544).
..... . ประกาศทบวงมหาวิทยาลัย เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ.2532.
..... . ประกาศทบวงมหาวิทยาลัยเรื่องแนวทางการพิจารณาขอเปิดดำเนินการ สาขาวิชาและการพิจารณาหลักสูตรระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ.2531.
- ทวี ถาวโร. การสร้างรูปแบบการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาบุคลากรฝ่ายธุรการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529. อัดสำเนา.
- ทิพวรรณ อากาศวิภาต. การบริหารงานวิชาการของวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ปรินทิพนิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2537. อัดสำเนา.
- เทียนฉาย กิระนันท์. "การวิจัยอนาคต," วารสารวิจัย. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529.
- นิคม ดังคะภิกพ. การพัฒนาแบบการประเมินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูภาคสนามของนิสิตครูสาขามัธยมศึกษา. วิทยานิพนธ์ ค.ด. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528. อัดสำเนา.
- เบญจพร ทิพย์ผลาผลกุล. การวิเคราะห์ภาระงานของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข ในเขตภาคกลาง. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (สาธารณสุขศาสตร์) กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล, 2540. อัดสำเนา.
- ประภา ลิ้มประสูตร. "มาตรฐานการศึกษาสาขาพยาบาลศาสตร์," วารสารพยาบาลศาสตร์. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534.
- ปรางค์ทิพย์ โพธิ์ศรี. บทบาทของอาจารย์พยาบาลตามการรับรู้ของผู้บริหาร อาจารย์และนักศึกษา วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526. อัดสำเนา.

- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ:ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ, 2535.
- พิรุณรัตน์ ลันตีสีลา. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูแนะแนวตามทัศนะของผู้เชี่ยวชาญด้านการแนะแนวและผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยใช้เทคนิคเดลฟาย ปรินญานิพนธ์ กศ.ม กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2541. อัดสำเนา.
- ไพฑูรย์ โพธิ์สาร. การสร้างแผนพัฒนาบุคลากรของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัด ปรินญานิพนธ์ กศ.ด. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529. อัดสำเนา.
- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. หลักและวิธีการสอนระดับอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2524.
- ภมร พรหมณ์แก้ว. รูปแบบการจัดดำเนินงานฝึกอบรมบุคลากรเพื่อการพัฒนาจริยธรรมนักศึกษาวิทยาลัยครู สาขาวิชาการศึกษา. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2536. อัดสำเนา.
- ภาวิณี ศรีสุขวัฒนานนท์. "การประเมินแฟ้มงาน," เอกสารประกอบการประชุมปฏิบัติการ การประเมินแฟ้มผลงาน วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พระพุทธบาท. ม.ป.ท., 2540. อัดสำเนา.
- มัย สุขเยี่ยม. รูปแบบการวางแผนพัฒนาการศึกษาแบบมีส่วนร่วมของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ปรินญานิพนธ์ กศ.ด. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535. อัดสำเนา.
- ยุพดี สมบูรณ์สิน. กิจกรรมส่งเสริมจริยธรรมนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2541. อัดสำเนา.
- รวีวรรณ ไชยสัจ. ความคิดเห็นของอาจารย์พยาบาลเกี่ยวกับการประเมินการปฏิบัติงานในสถานศึกษาพยาบาล. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526. อัดสำเนา.
- โรงเรียนไพฑูรย์ศึกษา. แผนพัฒนางานวัดผลและประเมินผลเรื่องการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้ระบบแฟ้มงาน. กรุงเทพฯ : 2540. อัดสำเนา.
- ละเอียด แจ่มจันทร์. อนาคตภาพของหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตสำหรับพยาบาลวิชาชีพของวิทยาลัยพยาบาลในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข. ปรินญานิพนธ์ กศ.ด. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. 2539. อัดสำเนา.

- ลำเพา เอี่ยมลำอางค์. การศึกษาทักษะในการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยใช้เทคนิคเดลฟาย. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532. อัดสำเนา.
- วรพร พลอยประเสริฐ. การวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและความคาดหวังของผู้บริหารและวิทยากรเกี่ยวกับการให้บริการวิชาการแก่สังคมของวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข. วิทยานิพนธ์ พย.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537. อัดสำเนา.
- วัน เดชพิชัย. การประเมินโครงการการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐานประเภทชั้นเรียนในเขตการศึกษา 2 ปรินญานิพนธ์ กศ.ด. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527. อัดสำเนา.
- วันชัย ศิริชนะ. "การประกันคุณภาพการศึกษาในระดับอุดมศึกษา," เอกสารประกอบการสัมมนา เรื่อง สู่ศวรรษการประกันคุณภาพการศึกษาพยาบาลไทย. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540. อัดสำเนา.
- วันทนีย์ ชูศิลป์. สถิติและการวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : อักษรบัณฑิต, 2525.
- วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. อุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.
- วิจิตร วรตบางกูร. ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษา อธิการบดี คณบดี หัวหน้าภาควิชา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535.
- วิจิตร ศรีธำณ. "บทบาทต่าง ๆ ของอาจารย์ในมหาวิทยาลัย," รายงานการสัมมนาการประเมินผล การปฏิบัติงานของอาจารย์ในมหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ : คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล, 2527. อัดสำเนา.
- _____. "เป้าหมายในการพัฒนาอาจารย์," รายงานการสัมมนาเรื่องแนวทางการพัฒนาอาจารย์ในมหาวิทยาลัยมหิดล. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล, 2528.
- _____. "แนวทางการพัฒนาอุดมศึกษาในแผนพัฒนาการศึกษา ระดับอุดมศึกษาฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544)," รายงานการสัมมนาทางวิชาการเรื่องกระแสอุดมศึกษาไทยในแผนฯ 8. กรุงเทพฯ : 2537.
- วิลาสินี นุกันยา. การปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาของอาจารย์พยาบาลวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข. วิทยานิพนธ์ พย.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539. อัดสำเนา.

ศุภกรใจ เจริญสุข. ความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลัง พฤติกรรมเผชิญสถานการณ์ชีวิตและการสนับสนุนทางสังคมกับความเครียดในบทบาทตามการเรียนรู้ของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาลกระทรวงสาธารณสุข. วิทยานิพนธ์ พย.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537. อัดสำเนา.

ส.วาสนา ประวาลพฤกษ์. การประยุกต์ใช้การวัดและประเมินความสามารถจริงในสภาพการเรียนรู้การสอน. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, ม.ป.ป.

สัจด์ อุทรานันท์. "หน้าที่และความรับผิดชอบของอาจารย์ผู้สอนในมหาวิทยาลัย," ศึกษาศาสตร์สาร 6 : 1 เมษายน-มิถุนายน 2520.

สถาบันพระบรมราชชนก. แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของวิทยาลัยในสังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุขในช่วงแผนพัฒนาสาธารณสุข ระยะที่ 8 พ.ศ.2540-2544. กรุงเทพฯ : 2539.

_____. คู่มือแนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของวิทยาลัยในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข. 2542. เอกสารอัดสำเนา.

สถาบันพัฒนากำลังคนด้านสาธารณสุข. การกำหนดบทบาทหน้าที่ของวิทยาลัยในสังกัดสถาบันพัฒนากำลังคนด้านสาธารณสุข. กรุงเทพฯ : 2538.

สภาการพยาบาล. ข้อบังคับสภาการพยาบาลว่าด้วยการรับรองสถาบันการศึกษาวชิการพยาบาลและผดุงครรภ์ พ.ศ.2538. เอกสารอัดสำเนา.

สมนึก นนธิจันทร์. "การเรียนการสอนและการประเมินผลจากสภาพจริงโดยใช้แฟ้มสะสมผลงานดีเด่น." เอกสารหน่วยศึกษานิเทศน์ 10/2540 สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอปรางสาท จังหวัดสุรินทร์. ม.ป.ท., 2540.

สมบัติ สุวรรณพิทักษ์. การสร้างชุดฝึกอบรมทางไกลเพื่อเสริมสร้างสมรรถภาพเกี่ยวกับการประเมินโครงการของบุคลากรศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคและศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ด. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528. อัดสำเนา.

สมบุญณ์ ดันยะ. การพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถภาพด้านการสอนของครูประจำการระดับประถมศึกษา. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ด. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2524. อัดสำเนา.

สมพร ศรีไธ. "การพัฒนาแนวทางการนิเทศเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย เขตการศึกษา 10," รายงานวิจัย. ม.ป.ท., 2532.

- สวัสดิ์ ตีชื่น. การใช้ Portfolio เพื่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนและการวัดผลฯ (คู่มือครู ศึกษานอกโรงเรียน). กรุงเทพฯ : บุรพาสาลีน, 2540.
- สุนิภา ชินวุฒิ. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยสภาพแวดล้อมกับบทบาทการวิจัยของอาจารย์พยาบาล วิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข. วิทยานิพนธ์ พย.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538. อัดสำเนา.
- สุวรรณา ทรัพย์บำรุง. การวิเคราะห์บทบาทของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาลทหาร ตำรวจ. วิทยานิพนธ์ ค.ม.กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537. อัดสำเนา.
- สุวิทย์ มูลคำ. แฟ้มสะสมงาน (Portfolio). กรุงเทพฯ : ดวงกมลสมัย, 2540.
- เสริมศรี เวชชะและคณะ. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยคัดสรรกับคุณภาพชีวิตการทำงานของ อาจารย์พยาบาล สังกัดกองงานวิทยาลัยพยาบาล กระทรวงสาธารณสุข. กรุงเทพฯ : กองงานวิทยาลัยพยาบาล สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข, 2535.
- สำราญ มีแจ้ง. "การประเมินตนเอง," วารสารศึกษาศาสตร์: มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2540.
- ลำลี ทองธิว. "แนวทางการพัฒนาการครูโดยใช้พอร์ทโฟลิโอ," วารสารครุศาสตร์. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย, 2541.
- อรุณรัตน์ สารกิตติพันธ์. การศึกษาศภาพการใช้ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมิน ผลการเรียนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521. (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) พ.ศ.2533. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2541. อัดสำเนา.
- อุทุมพร ทองอุไทย. การประเมินอาจารย์ : วิจัยและเครื่องมือ. กรุงเทพฯ : สมานมิตรการพิมพ์, 2523.
- อุทุมพร (ทองอุไทย) จามรมาน. แฟ้มสะสมงาน (Portfolio) ของนักเรียน ครู ศึกษานิเทศก์และ ผู้บริหารโรงเรียนเพื่อการพัฒนาการเรียน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พันธ์, 2540.
- อุไรพรรณ เจนวาณิชยานนท์. การพัฒนาด้านี่สู่ความเป็นเลิศทางวิชาการของคณะพยาบาล ศาสตร์ สถาบันอุดมศึกษาเอกชน. วิทยานิพนธ์ ค.ด. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย, 2537. อัดสำเนา.
- Airasian, P.W. & A.R. Gullickson. Teacher Self-Evaluation Tool Kit. Center for Research on Educational Accountability and Teacher Evaluation, MI, 1996.
- Battersby, David. "The Expectation for Successful Primary Teacher," The Research Quarterly. 1980.

- Bird, T. The School Teacher's Portfolio : An Essay on Possibilities. 2 nd ed. Newbury Park. CA : Sage, 1990.
- Burke, Kay. Professional Portfolio : A Collection of Articles. Home Page. in http://www.business1.com/IRI_SKY/ppc.htm., 1996.
- Cohen. "Evaluation of Faculty," Community College Review. 12-21 ; 1974.
- Conrad, C.F. and R.F. Wilson. Academic Programs Review. Washington D.C.: ASHE-ERIC Higjer Education Report No. 5. 1985.
- Doolittle, P. Teacher Portfolio Assessment. ERIC Document Reproduction Service No ED 385608, 1997.
- Foster, Margaret and Geoff Masters. Portfolios : Assessment Resource Kit. Melbourne : The Australian Council for Educational Research Ltd., 1996.
- Innotec. Delphi Technique. Quezon City : Innotec, 1983.
- Levine, A.E. "Quality in Baccalaureate Programs: What to Look for When David Riesman Can't Visit," Education Record. 63 : 13-17; 1982.
- Linstone, Harold A and Turoff Merray. The Delphi : Method : Technique and Application. Massachusetts : Addison - Wesley Publishing Company, 1975.
- Marcus, L.R. The Path to Excellence: Quality Assurance in Higher Education. Washington D.C. : ASHE-ERIC Higher Education Research Report No.1. 1983.
- Marry, Hamns and Dennis Adams. "Portfolio Assessment," The Science Teacher. 58(5) : 18-21; May, 1991.
- Maryalice, Gutierrez. "New York State Education Department Mentor Teacher/Intern," Journal for Staff Delopment. 16(3) : Summer, 1995.
- Miller, R.I. The Assessment of College Performance. San Francisco: Jossey-Bass Publisher, 1979.
- Ornstein, Allan C. and Francis P. Hunkins. Curriculum : Foundations Principles and Issues. 2 nd edition. Boston : Allyn and Bacon, 1993.
- Osterman and Kittkamp. Reflective proctice for educators : Improving schooling through professional development. Newbury Park, CA : Corwin Press. Inc., 1993.

- Otto, Theophil M. "The Future role and Function of the Public Service Librarian in the Academic research Library : A Delphi Study," Dissertation Abstracts International. 40 : 4287-A; February, 1980.
- Peterson, R.E. College Goals and the Challenge of Effectiveness. Princeton, N.J.: Educational Testing Service, 1971.
- Rasp, Alfred Jr. "Delphi : A Decision - Maker's Dream," National School. 29 : 29-30; July, 1973.
- R. Buchananet . Preliminary Report of the Faculty Professional Growth Committee. St. Louis Junior College District. 1974. (Ed 116738).
- Setteducati, D. "New York State Education Department Mentor Teacher/Intern," Journal of Staff Development. 16(3) : 4; Summer, 1995.
- Smith, A. "A Conceptual Framework for Staff Evaluation," New Directions for Community Colleges, 1983.
- The Quality Assurance Program : Professional Profile Portfolio. College of Nurses of Ontario, 1996.
- Webster, D.S. Advantages and Disadvantages of Methods of Assessing Quality. Change 13 : 20-24.; September, 1981
- Young, R. and Y. Gwalamubusi. "Perceptions about current and ideal method and purposes of faculty evaluation," Community College Review. 1986.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.

โครงการประชุมเชิงปฏิบัติการ

ชื่อโครงการ การจัดทำแฟ้มสะสมงานของอาจารย์ในวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวง
สาธารณสุข

หน่วยงานที่รับผิดชอบ กลุ่มงานพัฒนาอาจารย์ ส่วนพัฒนาการศึกษา
สถาบันพระบรมราชชนก

หลักการและเหตุผล

สืบเนื่องจากวิทยาลัยในสังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข ได้ดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาขึ้นภายในวิทยาลัย ซึ่งสถาบันพระบรมราชชนก ได้กำหนดองค์ประกอบในการควบคุมคุณภาพศึกษาไว้ 14 องค์ประกอบ โดยองค์ประกอบสำคัญที่มีผลต่อคุณภาพการเรียนการสอน คือ อาจารย์

ตัวชี้วัดคุณภาพอาจารย์ที่สำคัญประการหนึ่งคือ บทบาท หน้าที่ของอาจารย์ โดยมีเกณฑ์การประเมินคือ อาจารย์ต้องปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่และกำหนดไว้เป็นลายลักษณ์อักษร (คู่มือแนวทางการประกันคุณภาพการศึกษาในวิทยาลัยสังกัดกระทรวงสาธารณสุข, 2542) ซึ่งจะเป็นไปตามหลักการของการตรวจสอบความมีคุณภาพ (Accountability) เพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาของวิทยาลัย เครื่องมือหนึ่งที่สามารถนำเสนอข้อมูลคุณภาพงานได้อย่างเด่นชัด เป็นรูปธรรมเป็นระบบ ง่ายต่อการปฏิบัติ และพร้อมที่จะรับการตรวจสอบได้ดังกล่าว คือ การจัดทำแฟ้มสะสมงานของอาจารย์ (Teacher portfolio) และเพื่อให้การจัดทำแฟ้มสะสมงานดังกล่าวถูกนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด จึงเห็นควรมีการร่วมกันกำหนดแนวทางการจัดทำแฟ้มสะสมงาน ดังนั้นจึงได้จัดการประชุมเชิงปฏิบัติการครั้งนี้ขึ้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจ ในแนวคิดและหลักการของการจัดทำแฟ้มสะสมงาน
2. กำหนดองค์ประกอบและดัชนีชี้วัดคุณภาพตามบทบาทหน้าที่ของอาจารย์ในแฟ้มสะสมงานอาจารย์

ผู้เข้าร่วม จำนวน 40 คน ประกอบด้วย

1. อาจารย์จากวิทยาลัยพยาบาล จำนวน 35 คน โดยมีคุณสมบัติดังนี้
 - 1.1 มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์การทำงานทางด้านการศึกษายาบาลมาไม่น้อยกว่า 5 ปี และปัจจุบันยังคงปฏิบัติหน้าที่ทางด้านการศึกษายาบาลอยู่
 - 1.2 สามารถให้ข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของอาจารย์ คุณภาพของอาจารย์และการประกันคุณภาพการศึกษาในวิทยาลัยได้

2. เจ้าหน้าที่สถาบันพระบรมราชชนก จำนวน 5 คน
 ระยะเวลาดำเนินการ ระหว่างวันที่ 15-16 กุมภาพันธ์ 2542
 สถานที่ โรงแรมนนทบุรีพาเลซ จังหวัดนนทบุรี
 วิทยากร รศ.ดร.ส.วาสนา ประवालพุกษ์ คณะศึกษาศาสตร์
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

วิธีดำเนินการ

1. บรรยาย
2. ประชุมกลุ่มย่อยเพื่อกำหนดองค์ประกอบและดัชนีบ่งชี้คุณภาพตามบทบาทหน้าที่ของอาจารย์ในแฟ้มสะสมงานอาจารย์

งบประมาณ จำนวน 50,000 บาท ได้แก่

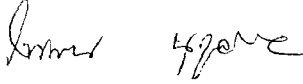
1. ค่าที่พัก 35 คน x 375 บาท x 2 วัน	เป็นเงิน	26,250 บาท
2. ค่าอาหารว่าง 50 บาท x 40 คน x 2 วัน	เป็นเงิน	4,000 บาท
3. ค่าอาหารกลางวัน 160 บาท x 40 คน x 2 วัน	เป็นเงิน	12,800 บาท
4. ค่าตอบแทนวิทยากร 300 บาท x 6 ชั่วโมง	เป็นเงิน	1,800 บาท
5. ค่าเบี้ยเลี้ยงผู้เข้าประชุม 60 บาท x 35 คน x 2 วัน	เป็นเงิน	4,200 บาท
6. ค่าวัสดุ และค่าถ่ายเอกสาร	เป็นเงิน	950 บาท

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

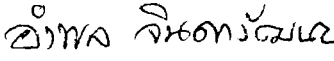
1. ได้รูปแบบแฟ้มสะสมของอาจารย์ในวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ซึ่งจะ
 เป็นเครื่องมือในการพัฒนาคุณภาพอาจารย์ที่เป็นรูปธรรม ชัดเจน และเป็นที่เข้าใจตรงกันทำให้การ
 พัฒนาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

2. เป็นเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพอาจารย์ที่สามารถตรวจสอบความมีคุณภาพได้
 (Accountability) อันจะนำไปสู่การประกันคุณภาพการศึกษาของวิทยาลัยในสังกัดกระทรวง
 สาธารณสุขต่อไป

3. เป็นแนวทางให้อาจารย์ได้มีการวางแผนปรับปรุงแก้ไข และพัฒนางานด้วยตนเองได้ทัน
 ต่อเหตุการณ์ ซึ่งผลส่งผลถึงการประกันคุณภาพการศึกษาของวิทยาลัยในที่สุด

ผู้เสนอโครงการ
 (นางสาวไพลิน นกุลกิจ)
 ผู้อำนวยการส่วนพัฒนาการศึกษา

ผู้เห็นชอบโครงการ
 (นางสาวกาญจนา สันติพัฒนาชัย)
 รองผู้อำนวยการสถาบันพระบรมราชชนก

ผู้อนุมัติโครงการ
 (นายอำพล จินดาวัฒนะ)
 ผู้อำนวยการสถาบันพระบรมราชชนก

วันที่อนุมัติโครงการ 20 มกราคม 2542

โครงการประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่อง การกำหนดรูปแบบแฟ้มสะสมงานของอาจารย์ในวิทยาลัยสังกัดกระทรวงสาธารณสุข
วันที่ 15-16 กุมภาพันธ์ 2542
ณ โรงแรมนนทบุรีพาเลซ จ.นนทบุรี

วันที่ เวลา	8.30- 8.45 น.	8.45-9.00 น.	09.00 - 12.00 น.	12.00 - 13.00 น.	13.00 - 17.00 น.
15 กพ.2542	ลงทะเบียน	ชี้แจงวัตถุประสงค์ การประชุม โดย ดร.ไพลิน นุญลึกิจ ผอ.ส่วนพัฒนา การศึกษา	แนวคิดและหลักการของแฟ้มสะสม งานอาจารย์ โดย รศ.ดร.ส.วาสนา ประवालพฤกษ์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร	พักรับ ประทาน อาหาร กลางวัน	ประชุมกลุ่มกำหนดองค์ประกอบและดัชนี บ่งชี้คุณภาพขององค์ประกอบในแฟ้ม สะสมงานอาจารย์ วิทยากรกลุ่ม รศ.ดร.ส.วาสนา ประवालพฤกษ์
16 กพ.2542	ประชุมกลุ่ม (ต่อ) วิทยากรกลุ่ม รศ.ดร.ส.วาสนา ประवालพฤกษ์ สรุปผลการ ประชุมและปิด ประชุมโดย ดร.ไพลิน นุญลึกิจ ผอ.ส่วนพัฒนา การศึกษา				

หมายเหตุ เวลา 10.00-10.15 และ 14.30-14.45 อาหารว่างและเครื่องดื่ม

ภาคผนวก ข.

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการวิจัยโดยใช้เทคนิคซีเนรีโอและเทคนิคเดลฟาย

1	นางสาวสายสวาท เผ่าพงษ์	วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครราชสีมา
2	นางเรณู สอนเครือ	วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชลบุรี
3	นางสาวลักษณ์ แยมตรี	วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ขอนแก่น
4	นางสุวรรณี กนิษฐะสุนทร	วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี เลขาฯ คัดคร
5	นางสาวศิริวรรณ ชอบธรรม	วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี จักรีราช
6	นางจันทร์เพ็ญ ร่วมพัฒนา	วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุรินทร์
7	นางทองปาน บุญกุศล	วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พระพุทธบาท
8	นางสาวอารีรัตน์ อุลิศ	วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครพนม
9	นางสาวภาวณี เทพส่องแสง	วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ตรัง
10	นางสาววรรณิ ศรีวิสัย	วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ราชบุรี
11	นางกุลจิรา เอี่ยมผา	วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พุทธชินราช
12	นางเจนนารา สิทธิเหรียญชัย	วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี เชียงใหม่
13	นางมณฑา อุดมเลิศ	วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตรดิตถ์
14	นางสาวอัจฉรา มุสิกวัฒน์	วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ยะลา
15	นางวิมลนิจ สิงหะ	วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สระบุรี
16	นางสาวสุตา ตันวุฒิมงคล	วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครศรีธรรมราช
17	นางสาวเนตรนภา กาบมณี	วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตรธานี
18	นางสาวศรีสกุล เฉียบแหลม	วิทยาลัยพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี
19	นางจรรยา แก้วใจบุญ	วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พะเยา
20	นางทิพย์วรรณ นิลทยา	วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นราธิวาส
21	นางสาววิภา ประสิทธิโชค	วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครสวรรค์
22	นางศุภรัตน์ มกรพันธุ์	วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุราษฎร์ธานี
23	นางวาณี โพธิ์นคร	วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สวรรค์ประชารักษ์
24	นางมาลี ล้วนแก้ว	วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สงขลา
25	นางสาวสิริอร พัวศิริ	วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ลำปาง
26	นายจักรกฤษณ์ ลูกอินทร์	วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุพรรณบุรี
27	นางมุกข์ดา ผดุงยาม	วิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า เพชรบุรี

28	นางสาวจิราพร	วรรณค์	วิทยาลัยพยาบาลศรีมหาสารคาม
29	นางทัศนีย์	เถียรถาวร	วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชัยนาท
30	นางนวลใย	พิศชาติ	วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สรรพสิทธิประสงค์
31	นางนฤมล	เหล่าโกสิน	วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี บำราศนราดูล
32	นางกนกนุช	วสุธรัตน์	วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ศรีวิบูลย์
33	นางฉวีวรรณ	ชโนวิทย์	วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นพรัตน์วชิระ
34	นางกิตติมา	อนันต์อัครกุล	วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นนทบุรี
35	นางนิรมัย	อุสาหะ	วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี กรุงเทพ

ภาคผนวก ค.

ร่างองค์ประกอบและดัชนีบ่งชี้คุณภาพขององค์ประกอบในแฟ้มสะสมงาน
ของอาจารย์ในวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข
เพื่อให้ผู้เข้าประชุมพิจารณาในการประชุมโดยใช้เทคนิคชีเนรีโอ

ระบบของแฟ้มสะสมงานอาจารย์

องค์ประกอบ :

1. บทนำ

- ◆ แฟ้มสะสมงานอาจารย์คืออะไร
- ◆ แฟ้มสะสมงานเหมาะสมกับการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างไร
- ◆ สิ่งที่จะได้รับการจัดทำแฟ้มสะสมงาน
- ◆ แนะนำการจัดทำแฟ้มสะสมงาน

2. ข้อมูลส่วนตัว

- ◆ ประวัติส่วนตัวต่าง ๆ
- ◆ ความเชื่อ/ปรัชญาที่ใช้เป็นแนวทางการปฏิบัติงาน

3. ผลการปฏิบัติงาน

- ◆ การสอน
- ◆ การวิจัย การเขียนตำราและบทความ
- ◆ การบริการวิชาการแก่สังคม
- ◆ การทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม
- ◆ การบริหารและวิชาชีพ

4. การประเมินและพัฒนาตนเอง

5. เอกสาร/หลักฐานอ้างอิง

6. ภาคผนวก

องค์ประกอบ 1 : บทนำ

แฟ้มสะสมงานอาจารย์คืออะไร

แฟ้มสะสมงานอาจารย์คือเครื่องมือสำหรับนำเสนอผลงานหรือหลักฐานที่เป็นตัวแทนงานที่อาจารย์ในวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุขได้ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่รับผิดชอบอย่างสมบูรณ์ครบถ้วน ซึ่งแสดงถึงการพัฒนาคุณภาพของอาจารย์ด้วยตัวเองโดยหลักฐานเหล่านั้นจะมีการจัดเก็บไว้อย่างเป็นระบบโดยยึดดัชนีบ่งชี้คุณภาพขององค์ประกอบต่าง ๆ ที่ได้กำหนดไว้แล้วเป็นหลัก

ในการจัดทำแฟ้มสะสมงานนี้ ได้กำหนดองค์ประกอบและดัชนีบ่งชี้คุณภาพของแต่ละองค์ประกอบไว้เพื่อเป็นเครื่องมือในการสนับสนุนและส่งเสริมให้อาจารย์ในวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ได้มีความเข้าใจในเรื่องคุณภาพของอาจารย์ที่แท้จริงตรงกันและมีการจัดเก็บข้อมูลที่เป็นคุณภาพการดำเนินงานของอาจารย์ไว้ในแฟ้มสะสมงานอย่างเป็นระบบและเป็นไปในแนวทางเดียวกัน

ในขั้นตอนของการจัดทำแฟ้มสะสมงาน ท่านจะต้องมีการทบทวนประสบการณ์ต่าง ๆ รวบรวมสิ่งที่สะท้อนความคิดของท่าน และมีการรวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ โดยการดำเนินงานดังกล่าวจะใช้เวลาประมาณ 3-6 เดือนขึ้นไป ทั้งนี้ขึ้นกับจุดประสงค์ในการนำแฟ้มสะสมงานไปใช้และประสบการณ์ของเจ้าของแฟ้ม ท่านอาจจะทำครั้งเดียวให้เสร็จสมบูรณ์ หรือทำอย่างต่อเนื่องก็ได้ อย่างไรก็ตามเมื่อท่านจัดทำข้อมูลพื้นฐานในแฟ้มสะสมงานเรียบร้อยแล้ว ขอให้ท่านใช้เวลาประมาณ 1-2 ชั่วโมง ทำการพิจารณาปรับเปลี่ยนข้อมูลดังกล่าวให้เป็นปัจจุบัน และขอให้ท่านเป็นประจำทุกเดือนอย่างต่อเนื่อง

แฟ้มสะสมงานเหมาะสมกับการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างไร

ในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาของวิทยาลัยในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข จะต้องมีการดำเนินการใน 3 ส่วนคือ การควบคุมคุณภาพภายใน (Internal Quality Control) การตรวจสอบคุณภาพ (Quality Auditing) และการประเมินคุณภาพ (Quality Assessment) โดยการควบคุมคุณภาพภายใน เป็นส่วนสำคัญที่สุดของระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งวิทยาลัยจะต้องพัฒนาระบบการควบคุมคุณภาพภายในขององค์ประกอบต่าง ๆ ที่จะมีผลต่อคุณภาพการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับลักษณะของวิทยาลัยของตน และเป็นระบบที่พร้อมจะรับการตรวจ

สอบจากภายนอก ซึ่งเป็นไปตามหลักการของความรับผิดชอบต่อที่ตรวจสอบได้ (Accountability) ทั้งนี้วิทยาลัยจำเป็นต้องมีการสร้างตัวชี้วัด องค์ประกอบ

ต่าง ๆ และมาตรฐานการปฏิบัติงาน ตลอดจนกระบวนการวัดและประเมินผล

สำหรับองค์ประกอบด้านอาจารย์ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญที่มีผลต่อคุณภาพการจัดการศึกษา ได้มีการกำหนดดัชนีบ่งชี้คุณภาพที่สำคัญประการหนึ่งคือ อาจารย์ต้องปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่และกำหนดได้เป็นลายลักษณ์อักษร (แนวทางการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา. 2542) ด้วยเหตุนี้ วิทยาลัยจึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาระบบที่ก่อให้เกิดสารสนเทศที่แสดงถึงความรับผิดชอบต่อในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างสมบูรณ์ครบถ้วน และสามารถตรวจสอบความรับผิดชอบต่อดังกล่าวได้ แนวทางหนึ่งที่เป็นวิธีที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลายในประเทศสหรัฐอเมริกา คือ การใช้แฟ้มสะสมงาน (Portfolio) เพื่อให้สารสนเทศของผลงานทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพที่แสดงถึงศักยภาพในหน้าที่ความรับผิดชอบต่อของเจ้าของแฟ้ม นอกจากนี้ยังเป็นหลักฐานที่แสดงถึงความสามารถในการประเมินผลและพัฒนาตนเองได้อีกทางหนึ่งด้วย ดังนั้นแฟ้มสะสมงานจึงเหมาะสมกับการนำมาใช้เพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น

สิ่งที่จะได้รับจากการจัดทำแฟ้มสะสมงาน

ในการจัดทำแฟ้มสะสมงานท่านจะได้รับประโยชน์ :

- ◆ ได้ตระหนักถึงความรู้ความสามารถของท่าน
- ◆ ได้ทราบเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพอาจารย์
- ◆ มีการเก็บรวบรวมประวัติ ประสบการณ์ชีวิตที่เป็นปัจจุบัน
- ◆ มีการเก็บรวบรวมกิจกรรมที่เกี่ยวกับความรู้ความสามารถตามบทบาทหน้าที่
- ◆ มีการพัฒนาทักษะทางด้านการคิดและการเขียน
- ◆ มีการประเมินและพัฒนาตนเอง
- ◆ เป็นเครื่องมือในการนำเสนอคุณภาพการปฏิบัติงาน สำหรับการตรวจสอบจากบุคคลภายนอก (Accountability) เพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาของวิทยาลัย

แนะนำการจัดทำแฟ้มสะสมงาน

- ◆ หากผู้ร่วมจัดทำ การร่วมจัดทำแฟ้มสะสมงานจะทำให้รู้สึกว่าเป็นภาระมากเกินไป สนุกในการทำและทำให้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน
- ◆ กำหนดระยะเวลาการจัดทำแฟ้มสะสมงานและจัดทำให้เสร็จสิ้นในระยะเวลาที่กำหนด

- ◆ ท่านอาจจะเริ่มจัดทำแฟ้มสะสมงานตั้งแต่องค์ประกอบที่ 1 จนถึงองค์ประกอบสุดท้ายตามลำดับ หรือเริ่มทำองค์ประกอบใดก่อนก็ได้ ซึ่งท่านพิจารณาเห็นว่าจะทำให้ท่านสามารถจัดทำแฟ้มสะสมงานได้อย่างสมบูรณ์
- ◆ ท่านอาจจะเก็บรวบรวมข้อมูลไว้ในคอมพิวเตอร์หรือจัดทำเป็นเอกสารหรือใช้ทั้ง 2 วิธีควบคู่กันก็ได้
- ◆ การใช้แฟ้มเพื่อรวบรวมและจัดระบบผลงาน/หลักฐานซึ่งเป็นวิธีที่รวดเร็วและง่ายต่อการปฏิบัติ
- ◆ ถ้ามีปัญหาให้หาที่ปรึกษาหรือข้ามไปทำองค์ประกอบอื่นแล้วจึงกลับมาทำองค์ประกอบที่มีปัญหาในภายหลัง

องค์ประกอบ 2 : ข้อมูลส่วนตัว

องค์ประกอบย่อย 1 : ประวัติส่วนตัว ประวัติการศึกษา ประวัติการรับราชการ ประวัติการหยุดราชการ ประวัติการได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ประวัติการ सम्มนา/ฝึกอบรม หรือศึกษาดูงาน

ดัชนีบ่งชี้คุณภาพ : มีการบันทึกประวัติต่าง ๆ ในแบบบันทึกที่ 1.1-1.4

: จัดเอกสารที่ใช้เป็นหลักฐานอ้างอิงไว้ในแฟ้มได้แก่

- ◆ ใบ Transcripts
- ◆ ประกาศนียบัตร, ใบรับรองต่าง ๆ
- ◆ ลักษณะงานที่ปฏิบัติ (Job Descriptions)
- ◆ ใบประเมินผลการปฏิบัติงาน (ถ้ามี)
- ◆ เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานหรือเป็นวิดีโอเทป หรือ เทปบันทึกเสียง

องค์ประกอบย่อย 2 : ความเชื่อ/ปรัชญาการปฏิบัติวิชาชีพ
ความเชื่อ/ปรัชญาการปฏิบัติวิชาชีพจะทำให้ทราบถึงทัศนคติการปฏิบัติงานในแต่ละวันตลอดจนความก้าวหน้าและการพัฒนาในวิชาชีพ

ดัชนีบ่งชี้คุณภาพ : บันทึกเกี่ยวกับความคิดต่าง ๆ จากการถามตัวเองตามข้อคำถามดังนี้

- ◆ ทำไมฉันจึงมาเป็นอาจารย์พยาบาล
- ◆ อะไรเป็นสิ่งที่ฉันต้องทำ
- ◆ อะไรที่ทำให้ฉันพอใจในการเป็นอาจารย์พยาบาล
- ◆ สำหรับฉันอาจารย์พยาบาลต้องทำอะไรบ้าง
- ◆ เมื่อไหร่ที่ฉันเกิดความพอใจกับอาชีพและอะไรที่ทำให้รู้สึกเช่นนั้น

: บันทึกจุดมุ่งหมายในการปฏิบัติงานโดยพิจารณาตามข้อคำถามดังนี้

- ◆ อีก 5 ปีข้างหน้าท่านจะอยู่ที่ไหน
- ◆ อะไรที่ท่านต้องการปฏิบัติในอนาคต
- ◆ ขอบเขตการปฏิบัติงานในอนาคตคืออะไร

: บันทึกความเชื่อ/ปรัชญาการปฏิบัติวิชาชีพในแบบบันทึกที่ 1.5

ประมาณ 2-3 บรรทัดในแต่ละข้อคำถาม

1.1 ประวัติส่วนตัว

ชื่อ.....ชื่อสกุล.....
 สัญชาติ.....เชื้อชาติ.....ศาสนา.....
 เกิดวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....เกษียณอายุราชการปี พ.ศ.....
 มีภูมิลำเนาบ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ถนน.....ซอย.....ตำบล.....
 อำเภอ.....จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....โทรศัพท์.....
 ชื่อบิดา.....อาชีพ.....
 ชื่อมารดา.....อาชีพ.....
 ชื่อคู่สมรส.....อาชีพ.....
 คุณวุฒิเมื่อแรกเข้าทำงาน.....
 เริ่มรับราชการตำแหน่ง.....ระดับ/ชั้น.....
 สังกัดกอง.....กรม.....กระทรวง.....
 วัน.....เดือน.....พ.ศ.....อายุ.....ปี.....เดือน.....วัน

1.5 ความเชื่อ/ปรัชญาของการปฏิบัติวิชาชีพ

1. ในปัจจุบันความเชื่อ/ปรัชญาการปฏิบัติวิชาชีพของฉันทคืออะไร

.....

.....

.....

.....

2. สำหรับอนาคตฉันต้องการที่จะให้การปฏิบัติงานของฉันทเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

องค์ประกอบ 3 : ผลการปฏิบัติงาน

องค์ประกอบย่อย 1 : การสอน

ดัชนีบ่งชี้คุณภาพ : 1.1 ด้านนักศึกษา

- ◆ คะแนนสอบนักศึกษาก่อนเรียน-หลังเรียน
- ◆ หลักฐานโครงรายละเอียดของวิชา (Course outline) ที่แจกให้นักศึกษาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการเรียน
- ◆ หลักฐานการมีส่วนร่วมของนักศึกษาในการแสดงความคิดเห็นต่อแผนการเรียนการสอน
- ◆ หลักฐานแสดงการมีส่วนร่วมของนักศึกษาในการกระทำกิจกรรมการเรียนการสอน
- ◆ หลักฐานแสดงการปฐมนิเทศนักศึกษาก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติงาน
- ◆ หลักฐานแสดงให้เห็นถึงวัตถุประสงค์ของการมอบหมายงานให้นักศึกษาทุกครั้ง

- ◆ ข้อมูลการมอบหมายงานตามระดับความสามารถของนักศึกษาแต่ละบุคคลทุกครั้ง
- ◆ รายงานการศึกษาผู้ป่วยทุกรายก่อนมอบหมายให้อยู่ในความดูแลของนักศึกษา
- ◆ รายงานการประชุมอภิปรายก่อนที่นักศึกษาจะลงมือปฏิบัติการพยาบาล (Pre-conference) และหลังจากการปฏิบัติงานแล้ว (Post-conference) เป็นประจำทุกวัน
- ◆ หลักฐานแจ้งกำหนดเวลาการสอบให้นักศึกษาทราบล่วงหน้า
- ◆ การประเมินการสอนโดยนักศึกษา
- ◆ ข้อเสนอแนะของกรรมการนักศึกษาต่อรายวิชาที่สอน
- ◆ การวิจารณ์เป็นลายลักษณ์อักษรเกี่ยวกับข้อสอบและจดหมายที่ได้รับจากนักศึกษาหลังจากเรียนวิชานี้จบแล้ว
- ◆ ข้อมูลการสัมภาษณ์นักศึกษานหลังจากจบรายวิชาที่สอน
- ◆ หลักฐานการได้รับเกียรติจากนักศึกษา เช่น ครูตัวอย่างแห่งปี
- ◆ ข้อมูลในการให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาเกี่ยวกับงานที่มอบหมายได้เป็นอย่างดีทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ
- ◆ รายการชิ้นงานของนักศึกษาที่ได้รับการตรวจพร้อมทั้งมีข้อวิจารณ์และเสนอแนะการแก้ไข

: 1.2 ด้านเอกสาร, อุปกรณ์ประกอบการสอน, วิธีสอน

- ◆ หลักฐานการวิเคราะห์หลักสูตรเพื่อจะได้ดำเนินการสอนไปในแนวทางที่สถาบันการศึกษาต้องการ
- ◆ แผนการเรียนการสอนดัดยัดวัตถุประสงค์ของหลักสูตรและวัตถุประสงค์ของวิชาเป็นหลัก
- ◆ แผนการสอนและจัดเตรียมเนื้อหาวิชาที่รับผิดชอบให้เสร็จสิ้นและครบถ้วนตามวัตถุประสงค์ก่อนสอน

- ◆ รายงานการวางแผนการเรียนการสอนร่วมกับอาจารย์ท่านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อความสะดวกคล่องและต่อเนื่องของการเรียนรู้
- ◆ หลักฐานการประสานงานกับห้องสมุดให้จัดเตรียมเอกสารและตำราที่ได้แนะนำให้นักศึกษาใช้ประกอบในการเรียนอย่างพร้อมมูล
- ◆ รายการอุปกรณ์การสอนที่เตรียมไว้สอนที่เหมาะสมเนื้อหาวิชาและกิจกรรมการเรียน
- ◆ คำอธิบายวิธีใช้อุปกรณ์
- ◆ คำอธิบายสรุปขั้นตอนการเชื่อมโยงวิธีเรียนรู้ที่ต่างกันหลายวิธี
- ◆ ข้อมูลการประเมินการเรียนการสอนเป็นระยะ ๆ ตลอดภาคการศึกษา
- ◆ ข้อมูลการนำผลการประเมินไปใช้ปรับปรุงการสอนและการจัดประสบการณ์การเรียนรู้
- ◆ หลักฐานการรวบรวมปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนเสนอต่อผู้บริหารเพื่อประโยชน์ในการปรับปรุงหลักสูตร

: 1.3 ด้านผู้เกี่ยวข้องและอื่น ๆ

- ◆ บันทึกการสังเกตการสอนที่เพื่อนอาจารย์เป็นผู้สังเกตในฐานะที่มงานสอน/อื่น ๆ
- ◆ ข้อเสนอแนะเป็นลายลักษณ์อักษรของเพื่อนอาจารย์ที่สอนโดยมีรายวิชาเรามาก่อน
- ◆ หลักฐานการได้รับเกียรติ เช่น เป็นกรรมการด้านการสอน
- ◆ หลักฐานได้รับเชิญเป็นที่ปรึกษา/กรรมการด้านการสอนหรืออื่น ๆ ที่ใกล้เคียงกัน
- ◆ ข้อมูลย้อนกลับต่าง ๆ จากนักศึกษาที่จบไปแล้ว

- ◆ ข้อวิจารณ์จากผู้ปกครอง นักศึกษา
- ◆ รายงานต่าง ๆ จากผู้ร่วมปฏิบัติงานกับนักศึกษาทุกระดับ
- ◆ หลักฐานการได้รับเชิญให้ไปสอนในหน่วยงานภายนอก
- ◆ หลักฐานการได้รับเชิญให้ช่วยสร้างงานเขียนเกี่ยวกับการสอน
- ◆ หลักฐานการได้รับเชิญอื่น ๆ ที่ทำชื่อเสียงด้านดีในฐานะเป็นอาจารย์

องค์ประกอบย่อย 2 : การวิจัย การเขียนตำรา และบทความ

ดัชนีบ่งชี้คุณภาพ

: เอกสารการทำวิจัยทางด้านการศึกษา การบริการ หรือการบริหารการพยาบาล

- ◆ ข้อมูลการศึกษาและติดตามผลงานวิจัยทางการพยาบาล และสาขาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศเพื่อนำมาประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนและการปรับปรุงการพยาบาล
- ◆ หลักฐานคำสอนและเอกสารเพื่อใช้ในการเรียนการสอน
- ◆ เอกสารตำราทางวิชาการพยาบาลที่แต่งไว้
- ◆ หลักฐานการเผยแพร่บทความ งานวิจัยที่ได้ทำไปแล้วเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาพยาบาลและการพยาบาล
- ◆ รายงานการเข้าร่วมประชุม อบรม สัมมนาเชิงวิชาการและปฏิบัติการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะพัฒนาความสามารถในการวิจัยการเขียนตำราและบทความ

องค์ประกอบย่อย 3 : การบริการวิชาการแก่สังคม

- ◆ หลักฐานการสอนแก่สถาบันการศึกษาพยาบาลอื่น ๆ
- ◆ รายงานร่วมแสดงปาฐกถา อภิปราย เพื่อเผยแพร่ความรู้ เสริมสร้างความเข้าใจทางวิชาการพยาบาลที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม
- ◆ รายงานการจัดหรือร่วมกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ในการ

เผยแพร่ความรู้ทางด้านสุขภาพอนามัยที่เป็นประโยชน์แก่บุคลากรวิชาชีพอื่นๆ และประชาชนทั่วไป

- ◆ รายงานการให้ความช่วยเหลือหรือเป็นผู้จัดประชุมอบรมสัมมนาทางวิชาการพยาบาลแก่สถาบันอื่น ๆ ทั้งในหน่วยงานราชการและองค์กรเอกชน
- ◆ รายงานการสอน สาธิต และอบรมทางวิชาการพยาบาลแก่บุคลากรทีมสุขภาพ

องค์ประกอบย่อย 4 : การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

- ◆ รายงานการจัดและการให้คำปรึกษาหรือแนะนำงานสัมมนาประชุม ฝึกอบรมเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมไทยทั้งภายในและภายนอกวิทยาลัย
- ◆ เอกสารการจัดแสดงนิทรรศการหรือสาธิตทางศิลปวัฒนธรรม
- ◆ เอกสารเผยแพร่หรือจัดแสดงถ่ายทอดความรู้ทางศิลปวัฒนธรรมโดยใช้สื่อต่าง ๆ
- ◆ รายงานการจัดกิจกรรมทางศิลปวัฒนธรรมที่จัดขึ้นทั้งภายในและภายนอกวิทยาลัย

องค์ประกอบย่อย 5 : การบริหารและวิชาชีพ

- ◆ หลักฐานการเป็นกรรมการร่วมในการจัดหรือปรับปรุงการศึกษาพยาบาลเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคม
- ◆ หลักฐานเป็นกรรมการร่วมในกิจกรรมการบริหารสถาบันการศึกษาพยาบาล
- ◆ ข้อมูลการสนับสนุนและร่วมในกิจกรรมและบริการต่าง ๆ ที่สถาบันจัดขึ้น
- ◆ หลักฐานการเขียนบทความข้อคิดเห็นเกี่ยวกับวิชาชีพพยาบาลเผยแพร่ในวารสารต่าง ๆ
- ◆ คำอธิบายความก้าวหน้าและแนวโน้มของวิชาชีพพยาบาล

- ◆ ข้อมูลการส่งเสริมและพัฒนาทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพพยาบาลให้เกิดกับนักศึกษา
- ◆ หลักฐานการเป็นสมาชิกขององค์การวิชาชีพและให้การสนับสนุนกิจกรรมขององค์การวิชาชีพเสนอเมื่อมีโอกาส

องค์ประกอบ 4 : การประเมินและพัฒนาตนเอง

ดัชนีบ่งชี้คุณภาพ : มีการประเมินตนเองตามกระบวนการดังนี้

- ◆ ประเมินทักษะการปฏิบัติวิชาชีพครูตามแบบประเมิน 5.1 ด้วยตนเอง ซึ่งประกอบด้วย 4 ทักษะ คือ
 - การสื่อสาร
 - ความเป็นผู้นำ
 - การคิดอย่างมีวิจารณญาณ/ความรู้ในการปฏิบัติงาน
 - กฎหมายและเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ
- ◆ นับจำนวนในแต่ละทักษะและสรุปตามแบบฟอร์ม 5.2
- ◆ ทบทวนและแลกเปลี่ยนผลการประเมินในกลุ่มเพื่อน (Peer Group) ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ได้ปฏิบัติงานร่วมกันและสามารถให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ท่านได้ ตามขั้นตอนดังนี้
 - พิจารณาแนวทางการปฏิบัติจากผลการประเมินทั้ง 4 ทักษะ
 - เขียนสิ่งที่ท่านพอใจจากการปฏิบัติของเพื่อน จำนวน 3 ข้อ ในแบบฟอร์ม 5.3
 - เขียนขอบเขตที่กลุ่มเพื่อนได้ให้ข้อคิดเห็นจำนวน 3 ข้อ ในแบบฟอร์ม 5.4
 - ให้กลุ่มเพื่อนตรวจสอบความเข้าใจในสิ่งที่เขียน

องค์ประกอบ 5 : เอกสารอ้างอิง/หลักฐาน

ดัชนีบ่งชี้คุณภาพ : รวบรวมเอกสารช่วยจำและแสดงถึงความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติตัวอย่างเช่น

- ◆ ใบ Transcripts

- ◆ ประกาศนียบัตร, ใบรับรองต่าง ๆ
- ◆ ลักษณะงานที่ปฏิบัติ (Job Descriptions)
- ◆ ใบประเมินผลการปฏิบัติงาน (ถ้ามี)
- ◆ เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานหรือเป็นวิดีโอเทป หรือ เทปบันทึกเสียง

ภาคผนวก ง.

องค์ประกอบและดัชนีบ่งชี้คุณภาพขององค์ประกอบ
ในแฟ้มสะสมงานของอาจารย์ในวิทยาลัยพยาบาล
สังกัดกระทรวงสาธารณสุขที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้

องค์ประกอบในแฟ้มสะสมงานอาจารย์

องค์ประกอบ

- 1 : ข้อมูลส่วนตัว
 - * ประวัติต่าง ๆ
 - * ความเชื่อ / ปรัชญาในการปฏิบัติวิชาชีพอาจารย์พยาบาล
- 2 : ผลการปฏิบัติงาน
 - * การสอน
 - * การวิจัย การเขียนตำราหรือเอกสารประกอบการสอน และบทความทางวิชาการ
 - * การบริการวิชาการแก่สังคม
 - * การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม
 - * การบริหารและการพัฒนาวิชาชีพ
- 3 : ผลงานที่ภาคภูมิใจ
- 4 : การประเมินและพัฒนาตนเอง
- 5 : เอกสาร / หลักฐานอ้างอิง

องค์ประกอบ 1 : ข้อมูลส่วนตัว

องค์ประกอบย่อย 1.1 : ประวัติต่าง ๆ

ดัชนีบ่งชี้คุณภาพ : 1.1.1 บันทึกประวัติส่วนตัว ประวัติการศึกษา

ประวัติการรับราชการ ประวัติการ

ลัทธิศาสนา/ฝึกอบรมหรือศึกษาดูงานและ

ประวัติการได้รับเครื่องราชอิสริยาภรณ์

ตามแบบบันทึกที่ 1.1-1.5

1.1.2 เอกสาร/หลักฐานอ้างอิง ได้แก่ ใบรับรอง

ต่าง ๆ

แบบบันทึกที่ 1.1 ประวัติส่วนตัว

ชื่อ.....ชื่อสกุล.....

สัญชาติ.....เชื้อชาติ.....ศาสนา.....

เกิดวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....เกษียณอายุราชการปี พ.ศ.....

มีภูมิลำเนาบ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ถนน.....ซอย.....ตำบล.....

อำเภอ.....จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....โทรศัพท์.....

วุฒิการศึกษา.....

ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพสาขา.....เลขที่.....

สมาชิกสภาการพยาบาล เลขที่.....วันที่หมดอายุ.....

สมาชิกสมาคมพยาบาลแห่งประเทศไทย เลขที่.....

องค์ประกอบ 2 : ผลการปฏิบัติงาน

องค์ประกอบย่อย 2.1 การสอน

ดัชนีบ่งชี้คุณภาพ : เอกสาร/หลักฐานอ้างอิงคุณภาพด้านการสอน ดังนี้

- คะแนนสอบนักศึกษาก่อนเรียน-หลังเรียน
- หลักฐานโครงร่างรายละเอียดของวิชา (Course outline)

ที่แจกนักศึกษาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการเรียน

- หลักฐานการมีส่วนร่วมของนักศึกษาในการแสดงความคิดเห็น

ต่อแผนการเรียนการสอน

- หลักฐานแสดงการมีส่วนร่วมของนักศึกษาในการกระทำ

กิจกรรมการเรียนการสอน

- หลักฐานแสดงการปฐมนิเทศนักศึกษาก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติงาน
- หลักฐานแสดงให้เห็นถึงวัตถุประสงค์ของการมอบหมายงาน

ให้นักศึกษาทุกครั้ง

- ข้อมูลการมอบหมายงานตามระดับความสามารถของ

นักศึกษา แต่ละบุคคลทุกครั้ง

- หลักฐานแสดงการประชุมอภิปรายก่อนและหลังการปฏิบัติงาน

งาน ในคลินิกของนักศึกษา (Pre and Post Conference)

- หลักฐานแจ้งกำหนดเวลาการสอบให้นักศึกษาทราบล่วงหน้า

- บันทึกผลการประเมินการสอนโดยนักศึกษาทั้งภาคทฤษฎี

และภาคปฏิบัติหลังจากที่เรียนวิชาที่รับผิดชอบจบแล้ว

- ข้อมูลในการให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาเกี่ยวกับงานที่มอบหมาย

ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ

- รายการชิ้นงานของนักศึกษาที่ได้รับการตรวจพร้อมทั้งมีข้อ

การวิจารณ์และเสนอแนะแก้ไข

2) ด้านเอกสาร อุปกรณ์ประกอบการสอน วิธีสอน

- หลักฐานการวิเคราะห์หลักสูตรเพื่อจะได้ดำเนินการสอนไปในแนวทางที่สถาบันการศึกษาต้องการ

- แผนการเรียนการสอนโดยยึดวัตถุประสงค์ของหลักสูตรและวัตถุประสงค์ของวิชาเป็นหลัก

- แผนการสอนและจัดเตรียมเนื้อหาวิชาที่รับผิดชอบให้เสร็จสิ้นและครบถ้วนตามวัตถุประสงค์ก่อนสอน

- รายงานการวางแผนการเรียนการสอนร่วมกับอาจารย์ท่านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อความสอดคล้องและต่อเนื่องของการเรียนรู้

- หลักฐานการประสานงานกับห้องสมุดให้จัดเตรียมเอกสารและตำราที่ได้แนะนำให้นักศึกษาใช้ประกอบในการเรียนอย่างพร้อมมูล

- รายการอุปกรณ์การสอนที่เตรียมไว้สอนที่เหมาะสมกับเนื้อหาวิชาและกิจกรรมการเรียน

- คำอธิบายวิธีใช้อุปกรณ์

- ข้อมูลการประเมินการเรียนการสอนเป็นระยะ ๆ ตลอดภาคการศึกษา

- ข้อมูลการนำผลการประเมินไปใช้ปรับปรุงการสอนและการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

- หลักฐานการรวบรวมปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนต่อผู้บริหารเพื่อประโยชน์ในการปรับปรุงหลักสูตร

3) ด้านผู้เกี่ยวข้องและอื่น ๆ

- บันทึก สังเกตการสอนและข้อเสนอแนะที่เพื่อนอาจารย์เป็นผู้สังเกตในฐานะที่มงานสอน/อื่น ๆ

- ข้อมูลย้อนกลับหรือรายงานต่าง ๆ จากนักศึกษาผู้ปกครองรวมถึงนักศึกษาที่ สำเร็จการศึกษาแล้ว และผู้ร่วมปฏิบัติงานกับผู้สำเร็จการศึกษาทุกระดับ

องค์ประกอบย่อย 2.2 การวิจัยการเขียนตำราหรือเอกสารประกอบการสอนและบทความทางวิชาการ

ดัชนีบ่งชี้คุณภาพ : 2.2.1 บันทึกรายการข้อมูลการวิจัยการเขียนตำราหรือเอกสารประกอบการสอนและบทความทางวิชาการตามแบบบันทึกที่ 2.2

2.2.2 เอกสาร/หลักฐานอ้างอิงคุณภาพด้านการวิจัยและอื่น ๆ ดังนี้

- เอกสารการทำวิจัยทางด้านการศึกษา การบริการ หรือการบริหารการพยาบาล
- ข้อมูลการศึกษาและติดตามผลงานวิจัยทางการพยาบาลและสาขา อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศเพื่อนำมาประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนและการปรับปรุงการพยาบาล
- หลักฐานคำสอนและเอกสารเพื่อใช้ในการเรียน
- เอกสารหรือตำราทางวิชาการที่แต่งไว้
- หลักฐานการเผยแพร่งานวิจัย ตำรา หรือบทความที่ได้ทำไปแล้ว
- รายงานการเข้าร่วมประชุมอบรม สัมมนาเชิงวิชาการและปฏิบัติการ ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะพัฒนาความสามารถในการวิจัย การเขียนตำราและบทความทางวิชาการอื่น ๆ

องค์ประกอบย่อย 2.3 การบริการวิชาการแก่สังคม

ดัชนีบ่งชี้คุณภาพ : 2.3.1 บันทึกรายการข้อมูลการบริการวิชาการแก่สังคมตามแบบบันทึกที่ 2.3

2.3.2 เอกสาร/หลักฐานอ้างอิงคุณภาพด้านการบริการวิชาการแก่สังคมดังนี้

- หลักฐานการได้รับเชิญให้ไปสอนในหน่วยงานภายนอก
- หลักฐานร่วมแสดงปาฐกถา อภิปรายเพื่อเผยแพร่ความรู้ เสริมสร้าง ความเข้าใจทางวิชาการพยาบาลที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม
- หลักฐานการจัดหรือร่วมกิจกรรมต่างๆเพื่อประโยชน์ในการเผยแพร่ความรู้ทางด้านสุขภาพอนามัยที่เป็นประโยชน์แก่บุคลากรวิชาชีพอื่น ๆ และประชาชนทั่วไป
- หลักฐานการให้ความช่วยเหลือหรือเป็นผู้จัดประชุมอบรม สัมมนาทางวิชาการพยาบาลแก่สถาบันอื่นๆ ทั้งในหน่วยราชการและองค์การเอกชน
- หลักฐานการสอน สาธิต และอบรมทางวิชาการพยาบาลแก่บุคลากรทีมสุขภาพ

องค์ประกอบย่อย 2.4 การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

ดัชนีบ่งชี้คุณภาพ : 2.4.1 บันทึกข้อมูลการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมตามแบบบันทึกที่ 3.4

2.4.2 เอกสาร/หลักฐานอ้างอิงคุณภาพด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ดังนี้

- รายงานการจัดหรือการให้คำปรึกษาหรือแนะนำงานสัมมนา ประชุมฝึกอบรมเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมไทยทั้งภายในและภายนอกวิทยาลัย
- หลักฐานการจัดหรือการมีส่วนร่วมแสดงนิทรรศการหรือสาธิต ทางศิลปวัฒนธรรม เช่น ภาพถ่าย วิดีโอ เป็นต้น
- เอกสารเผยแพร่หรือจัดแสดงถ่ายทอดความรู้ทางศิลป วัฒนธรรมโดยใช้สื่อต่าง ๆ
- หลักฐานการจัดกิจกรรมหรือการเข้าร่วมกิจกรรมทางศิลป วัฒนธรรมทั้งภายในและภายนอกวิทยาลัย

องค์ประกอบย่อย 2.5 การบริหารและการพัฒนาวิชาชีพ

ดัชนีบ่งชี้คุณภาพ : 2.5.1 บันทึกข้อมูลการบริหารและการพัฒนาวิชาชีพตามแบบ บันทึกที่ 3.5

2.5.2 เอกสาร/หลักฐานอ้างอิงคุณภาพด้านการบริหารและการพัฒนา วิชาชีพ ดังนี้

- หลักฐานการเป็นกรรมการร่วมในการจัดหรือปรับปรุงการศึกษา พยาบาลเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคม
- หลักฐานการเป็นกรรมการร่วมในกิจกรรมการบริหารสถาบันการ ศึกษาพยาบาล
- หลักฐานการเขียนบทความข้อคิดเห็นเกี่ยวกับวิชาชีพพยาบาล เผยแพร่ในวารสารต่าง ๆ
- หลักฐานการส่งเสริมและพัฒนาทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพพยาบาล ให้เกิดกับนักศึกษา
- หลักฐานการเป็นสมาชิกขององค์กรวิชาชีพและให้การสนับสนุนกิจกรรมขององค์กรวิชาชีพเสมอเมื่อมีโอกาส

[illegible][illegible]

แบบบันทึกที่ 2.3 การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมไทย

[illegible]

แบบบันทึกที่ 2.4 การบริหารและการพัฒนาวิชาชีพ

[illegible]

องค์ประกอบ 3 : ผลงานที่ภาคภูมิใจ

ดัชนีบ่งชี้คุณภาพ : 3.1 บันทึกการทดลองงานที่ภาคภูมิใจตามแบบบันทึกที่ 4

3.2 เอกสาร / หลักฐานที่เป็นผลงานที่ภาคภูมิใจดังนี้

- หลักฐานได้รับเชิญเป็นที่ปรึกษา/กรรมการด้าน
การสอนหรืออื่น ๆ ที่ใกล้เคียงกัน ทั้งจากหน่วยงานภายในและภายนอก
- ผลงานหรือสิ่งที่แสดงถึงทักษะความสามารถพิเศษ
- หลักฐานที่แสดงความเชี่ยวชาญในเรื่องใดเรื่อง
หนึ่งด้านอาชีพเพื่อใช้เป็นหลักฐานประกอบการพิจารณาความดีความชอบ
การประชาสัมพันธ์ตนเอง การเลื่อนระดับทางวิชาชีพ
- ผลงานดีเด่นของนักศึกษาที่แสดงถึงความสามารถ
ด้านการสอนที่แท้จริง

องค์ประกอบ 4 : การประเมินและพัฒนาตนเอง

ดัชนีบ่งชี้คุณภาพ : 4.1 แผนการเรียนรู้ (Learning Plan) โดยมีกระบวนการจัดทำดังนี้

4.1.1 ประเมินตนเองด้วยเครื่องมือประเมินตนเองที่ 4.1 และสรุปผลการประเมินตนเองในแบบฟอร์มที่ 4.2

4.1.2 ให้เพื่อนร่วมงานพิจารณาและวิจารณ์ผลการประเมิน (Peer Review) ในแบบบันทึกที่ 4.3

4.1.3 นำผลการประเมินทั้งหมดมาจัดทำเป็นแผนการเรียนรู้ (Learning Plan) ตามแบบบันทึกที่ 4.4

4.2 เอกสารหลักฐานแสดงกระบวนการจัดทำแผนการเรียนรู้
ดังนี้

4.2.1 เครื่องมือประเมินตนเองที่ 4.1 ซึ่งมีรายละเอียดการประเมิน

4.2.2 สรุปผลการประเมินตนเองตามแบบฟอร์มที่ 4.2

4.2.3 แบบบันทึกผลการพิจารณาและวิจารณ์ ผลการประเมินโดยเพื่อนร่วมงานตามแบบบันทึกที่ 4.3

4.2.4 แผนการเรียนรู้ ตามแบบบันทึกที่ 4.4

องค์ประกอบ 5 : เอกสาร/หลักฐานอ้างอิง

ดัชนีบ่งชี้คุณภาพ : รวบรวมข้อมูล/เอกสาร/ผลงาน/หลักฐานและอื่น ๆ ตามดัชนีบ่งชี้คุณภาพขององค์ประกอบที่ 1-4

4.1 เครื่องมือประเมินตนเอง (The Self - Assessment Tool)

คำชี้แจง

การใช้เครื่องมือประเมินตนเองนี้เป็นการวิเคราะห์ตนเอง ซึ่งจะช่วยให้ท่านได้เข้าใจและทราบถึงความต้องการการเรียนรู้ที่แท้จริงของท่าน เพื่อนำไปสู่มาตรฐานการปฏิบัติวิชาชีพ ดังนั้นจึงขอให้ท่านอ่านข้อคำถามอย่างถี่ถ้วน และทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่แสดงถึงระดับทักษะของการปฏิบัติในเรื่องนั้น ดังนี้

ระดับทักษะ	ความหมาย
ระดับ 1	ไม่ได้ปฏิบัติหรือปฏิบัติน้อยมากหรือยังไม่มีทักษะในการปฏิบัติ
ระดับ 2	มีทักษะหรือการปฏิบัติงานที่ยังต้องปรับปรุงแก้ไขอยู่บ้าง
ระดับ 3	ทักษะหรือการปฏิบัติงานอยู่ในระดับดี
ระดับ 4	ทักษะหรือการปฏิบัติงานดีเยี่ยมเป็นตัวอย่างได้

การติดต่อสื่อสาร (Communication)	ระดับ			
	1	2	3	4
ข้าพเจ้าแสดงความสนใจนักศึกษาอย่างแท้จริง	☐	☐	☐	☐
ข้าพเจ้ายินดีต้อนรับนักศึกษาและผู้ร่วมงานอื่นตามโอกาสเหมาะสม	☐	☐	☐	☐
ข้าพเจ้านับใจว่านักศึกษาและผู้ร่วมงานทุกคนพึงพอใจข้าพเจ้า	☐	☐	☐	☐
ข้าพเจ้าแนะนำตนเองต่อนักศึกษาเมื่อเริ่มต้นการสอนทุกครั้ง	☐	☐	☐	☐
ข้าพเจ้าใช้ภาษาที่แสดงถึงความนับถือผู้อื่น	☐	☐	☐	☐
ข้าพเจ้าใช้ภาษาพูดและท่าทางที่สัมพันธ์กัน	☐	☐	☐	☐
ข้าพเจ้าตอบคำถามต่างๆแก่ผู้อื่นด้วยความจริงใจและใช้ถ้อยคำที่สั้นกระชับรัด	☐	☐	☐	☐
ข้าพเจ้าไม่ทำให้นักศึกษาและผู้ร่วมงานรู้สึกที่ต้องเร่งรีบ	☐	☐	☐	☐
ข้าพเจ้าทำความเข้าใจกับความต้องการของนักศึกษาและผู้ร่วมงานทุกคน	☐	☐	☐	☐
ข้าพเจ้าสามารถอธิบายประเด็นและแนวโน้มของวิชาชีพได้	☐	☐	☐	☐
ข้าพเจ้าสามารถทำความเข้าใจกับระดับการเรียนรู้ของผู้เรียนได้ในเวลารวดเร็ว	☐	☐	☐	☐
ข้าพเจ้าทราบทิศทางในการจัดการศึกษา	☐	☐	☐	☐
ข้าพเจ้าสอนนักศึกษาให้รู้จักรวบรวมข้อมูลข่าวสารด้วยตนเอง	☐	☐	☐	☐
ข้าพเจ้าได้พบปะและพูดคุยกับนักศึกษา เพื่อนร่วมงาน ทั้งภายในและภายนอกวิทยาลัย	☐	☐	☐	☐
ข้าพเจ้ามีส่วนร่วมในคณะกรรมการหรือกลุ่มงานเกี่ยวกับวิชาชีพ	☐	☐	☐	☐
ข้าพเจ้าทราบถึงโครงสร้างและบทบาทหน้าที่ของวิทยาลัย	☐	☐	☐	☐
ข้าพเจ้าเข้าร่วมทั้งกิจกรรมของวิทยาลัยและนักศึกษา	☐	☐	☐	☐
ข้าพเจ้าปรับตัวเข้ากับสถานการณ์และบุคคลอื่นได้	☐	☐	☐	☐
ข้าพเจ้ายอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น	☐	☐	☐	☐
ข้าพเจ้านับสนุนความคิดเห็นของตนเองอย่างเหมาะสม	☐	☐	☐	☐
ข้าพเจ้าใช้ทักษะการประนีประนอมและการต่อรอง	☐	☐	☐	☐
รวม				

การคิดอย่างมีวิจารณญาณและความรู้ในการปฏิบัติงาน (Critical Thinking and Job Knowledge)	ระดับ			
	1	2	3	4
ข้าพเจ้าพิจารณาไตร่ตรองข้อมูลก่อนจะสรุปเป็นข้อเท็จจริงหรือข้อสันนิษฐาน	☐	☐	☐	☐
ข้าพเจ้าและผู้ร่วมงานร่วมกันพัฒนาวิธีการเรียนการสอน	☐	☐	☐	☐
ข้าพเจ้าตระหนักดีว่ากิจกรรมการเรียนการสอนของข้าพเจ้ามีผลต่อคุณภาพนักศึกษา	☐	☐	☐	☐
ข้าพเจ้านำข้อมูลย้อนกลับจากการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอน	☐	☐	☐	☐
ข้าพเจ้าสอนนักศึกษาให้ประสานความรู้ทั้งทางภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติเข้าด้วยกันอย่างแท้จริง	☐	☐	☐	☐
ข้าพเจ้าใช้กลวิธีการสอนที่หลากหลาย	☐	☐	☐	☐
เมื่อมีโอกาสเหมาะสม ข้าพเจ้าใช้อารมณ์ขันเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของนักศึกษา	☐	☐	☐	☐
ข้าพเจ้ายอมรับข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่าง ๆ	☐	☐	☐	☐
ข้าพเจ้าสามารถจัดสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ให้ดีที่สุดภายใต้ทรัพยากรที่จำกัด	☐	☐	☐	☐
ข้าพเจ้าใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย เช่น คอมพิวเตอร์เพื่ออำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานและการวางแผนการศึกษา	☐	☐	☐	☐
ข้าพเจ้าปรับตัวได้ทุกสถานการณ์และเป็นสิ่งชักจูงใจให้ข้าพเจ้าเกิดการเรียนรู้	☐	☐	☐	☐
เมื่อวิธีการสอนนั้นไม่มีประสิทธิภาพ ข้าพเจ้าสามารถปรับเปลี่ยนไปสู่กลวิธีอื่นที่มีประสิทธิภาพได้โดยง่าย	☐	☐	☐	☐
ข้าพเจ้าพยายามเสนอปัญหาต่าง ๆ เมื่อมีโอกาส	☐	☐	☐	☐
ข้าพเจ้ามั่นใจว่าผู้เรียนได้บรรลุตามจุดมุ่งหมายของการสอนของข้าพเจ้า	☐	☐	☐	☐
ข้าพเจ้าช่วยให้ผู้เรียนได้นำประสบการณ์ของชีวิตไปใช้กับการฝึกภาคปฏิบัติ	☐	☐	☐	☐

การคิดอย่างมีวิจารณญาณและความรู้ในการปฏิบัติงาน (Critical Thinking and Job Knowledge) (ต่อ)	ระดับ			
	1	2	3	4
ข้าพเจ้าได้จัดหาอุปกรณ์การศึกษาหรือการบริการการศึกษา อื่น ๆ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะทางด้านการติดต่อสื่อสาร	☐	☐	☐	☐
ข้าพเจ้ามั่นใจว่าทรัพยากรต่าง ๆ ในวิทยาลัยทำให้การจัดการ เรียนการสอนบรรลุตามจุดประสงค์	☐	☐	☐	☐
ข้าพเจ้าทำงานร่วมกับผู้ร่วมงานหรือผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนา โปรแกรมการสอนในส่วนที่จำเป็นต้องร่วมกัน	☐	☐	☐	☐
ข้าพเจ้าพิจารณาปัจจัยภายนอกซึ่งมีอิทธิพลต่อการปรับเปลี่ยน ความต้องการการศึกษา	☐	☐	☐	☐
ข้าพเจ้ามีการประเมินประสิทธิผลของผู้เรียนเมื่อเรียนจบวิชา ที่ข้าพเจ้าสอน	☐	☐	☐	☐
ข้าพเจ้าร่วมอภิปรายความจำเป็นในการปรับเปลี่ยนวิธีการ สอนอย่างชัดเจนและกระตือรือร้น	☐	☐	☐	☐
ข้าพเจ้าทราบถึงนโยบายของวิทยาลัยและนำนโยบายนั้นไปสู่ การจัดการเรียนการสอน	☐	☐	☐	☐
ข้าพเจ้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาบุคลากรของวิทยาลัย	☐	☐	☐	☐
ข้าพเจ้าจัดหาความรู้ ข้อแนะนำให้กับนักศึกษาที่เป็นผู้แสวงหา ความรู้และติดตามข้อความรู้และข้อแนะนำจากข้าพเจ้าอย่าง ต่อเนื่อง	☐	☐	☐	☐
ข้าพเจ้ากระตือรือร้นที่จะแสวงหาความก้าวหน้าในวิชาชีพ ของตน	☐	☐	☐	☐
ข้าพเจ้าค้นคว้าหาแหล่งความรู้ด้านการศึกษาใหม่ ๆ อยู่เสมอ	☐	☐	☐	☐
ข้าพเจ้านำความรู้ใหม่ ๆ ไปสู่การปฏิบัติวิชาชีพ	☐	☐	☐	☐
ข้าพเจ้าใช้เวลาอย่างสม่ำเสมอเพื่อทบทวน ค้นคว้าความรู้ที่ เกี่ยวข้องกับ การปฏิบัติงาน	☐	☐	☐	☐
รวม				

การเป็นผู้นำ	ระดับ			
	1	2	3	4
ในการจัดการเรียนการสอน ข้าพเจ้าจะคำนึงถึงความแตกต่างของนักศึกษา	☐	☐	☐	☐
ข้าพเจ้าใช้เทคนิคการสอนที่แตกต่างกันตามความแตกต่างของนักศึกษา	☐	☐	☐	☐
ข้าพเจ้าสนับสนุนนักศึกษาให้เข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับวิชาชีพที่น่าสนใจ	☐	☐	☐	☐
ข้าพเจ้าสามารถนำความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับทักษะการปฏิบัติทางคลินิกไปใช้ให้เป็นประโยชน์ได้	☐	☐	☐	☐
ข้าพเจ้ามีบุคลิกภาพที่น่าเชื่อถือและเป็นที่น่าเชื่อถือตา	☐	☐	☐	☐
ข้าพเจ้ายึดถือความพอดีระหว่างความเป็นส่วนตัวกับการปฏิบัติวิชาชีพ	☐	☐	☐	☐
ข้าพเจ้ารักษาความสัมพันธ์อันดีกับนักศึกษาขณะปฏิบัติหน้าที่สอน	☐	☐	☐	☐
ข้าพเจ้าจะจงเลือกงานต่าง ๆ ที่ท้าทายความสามารถ	☐	☐	☐	☐
ข้าพเจ้าขอให้เพื่อนร่วมงานประเมินข้าพเจ้า	☐	☐	☐	☐
ข้าพเจ้ามีความสามารถในการเป็นผู้นำกลุ่ม	☐	☐	☐	☐
ข้าพเจ้ามีความรู้ความสามารถในด้านวิชาการเกี่ยวกับการเรียนการสอน	☐	☐	☐	☐
ข้าพเจ้าสามารถกำหนดระบบในการจัดเก็บรวบรวม จัดทำแฟ้มข้อมูลต่าง ๆ ได้อย่างมีระเบียบ	☐	☐	☐	☐
ข้าพเจ้าสามารถควบคุมและติดตามผลการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามแผนที่กำหนด	☐	☐	☐	☐
ข้าพเจ้าสามารถวินิจฉัยสั่งการได้ทันต่อเหตุการณ์	☐	☐	☐	☐
ข้าพเจ้าสามารถประสานความร่วมมือให้เพื่อนร่วมงานหรือผู้เกี่ยวข้องปฏิบัติงานได้ด้วยความสะดวก	☐	☐	☐	☐
ข้าพเจ้าสามารถประสานงานการศึกษาระหว่างสถาบันหรือแหล่งฝึกได้อย่างมีประสิทธิภาพ	☐	☐	☐	☐

การเป็นผู้นำ (ต่อ)	ระดับ			
	1	2	3	3
ข้าพเจ้ามีความรู้ความสามารถในการแนะนำเทคนิคการปฏิบัติงานให้แก่ผู้ร่วมงานด้วยวาจาและลายลักษณ์อักษร	☐	☐	☐	☐
ข้าพเจ้าสามารถใช้นวัตกรรมการเรียนการสอนและเทคโนโลยีทางการศึกษาในการดำเนินงานด้านวิชาการอย่างเหมาะสม	☐	☐	☐	☐
ข้าพเจ้าสามารถสื่อความหมายชัดเจน	☐	☐	☐	☐
ข้าพเจ้าสามารถใช้เทคนิคต่าง ๆ ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของครู	☐	☐	☐	☐
ข้าพเจ้ามีเทคนิคในการพัฒนานุเคราะห์	☐	☐	☐	☐
ข้าพเจ้าสามารถพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้ก้าวหน้าและทันสมัย	☐	☐	☐	☐
ข้าพเจ้ามีความสนใจที่จะปฏิบัติงานให้สำเร็จโดยรวดเร็ว	☐	☐	☐	☐
ข้าพเจ้ามีศิลปะในการพูดเพื่อโน้มน้าวบุคคลอื่นให้เข้าใจและร่วมมือปฏิบัติงาน	☐	☐	☐	☐
ข้าพเจ้าสามารถจัดความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในหน่วยงาน	☐	☐	☐	☐
ข้าพเจ้ามีศิลปะในการตำหนิและยกย่องสรรเสริญเพื่อนร่วมงาน, นักศึกษา	☐	☐	☐	☐
ข้าพเจ้ามีความสามารถสร้างทีมงาน	☐	☐	☐	☐
ข้าพเจ้าทำงานเป็นทีมร่วมกับผู้อื่นได้	☐	☐	☐	☐
ข้าพเจ้าสามารถควบคุมอารมณ์ได้ขณะที่ประสบกับเหตุการณ์ที่ไม่พึงพอใจ	☐	☐	☐	☐
ข้าพเจ้ามีความยืดหยุ่นในการปฏิบัติงาน	☐	☐	☐	☐
ข้าพเจ้ามีความรับผิดชอบต่องานในหน้าที่	☐	☐	☐	☐
ข้าพเจ้ากล้าแสดงความคิดเห็นต่อสาธารณชน	☐	☐	☐	☐
ข้าพเจ้าปฏิบัติงานด้วยความอดทนและเสียสละ	☐	☐	☐	☐
ข้าพเจ้าอดทนต่อคำวิพากษ์วิจารณ์	☐	☐	☐	☐
รวม				

กฎหมายและเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ	ระดับ			
	1	2	3	3
ข้าพเจ้าเป็นสมาชิกสภาการพยาบาล	☐	☐	☐	☐
ข้าพเจ้าเป็นสมาชิกสมาคมพยาบาล	☐	☐	☐	☐
ข้าพเจ้าสนใจเข้าร่วมกิจกรรมของสภาการพยาบาล	☐	☐	☐	☐
ข้าพเจ้าสนใจเข้าร่วมกิจกรรมของสมาคมพยาบาล	☐	☐	☐	☐
ข้าพเจ้าสอนนักศึกษาให้ประยุกต์มาตรฐานการปฏิบัติวิชาชีพ การพยาบาลไปใช้ในการปฏิบัติงาน	☐	☐	☐	☐
ข้าพเจ้าจะเข้าไปดูแลนักศึกษาทันทีที่เห็นว่านักศึกษาไม่ได้รับ ความปลอดภัย	☐	☐	☐	☐
ข้าพเจ้ามีส่วนร่วมในการพัฒนานโยบาย กระบวนการและ มาตรฐานต่าง ๆ ในวิทยาลัย	☐	☐	☐	☐
ข้าพเจ้ายินยอมจะรายงานคุณภาพการปฏิบัติงานของข้าพเจ้า ตามแนวทางที่กำหนดให้	☐	☐	☐	☐
ข้าพเจ้าเข้าใจถึงบทบาทหน้าที่ของอาจารย์ระดับอุดมศึกษา	☐	☐	☐	☐
ข้าพเจ้าทำความเข้าใจในกฎหมายและเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ กับการนำไปปฏิบัติ	☐	☐	☐	☐
ข้าพเจ้าเข้าใจดีว่าต้องปฏิบัติวิชาชีพให้สอดคล้องกับเกณฑ์ มาตรฐานวิชาชีพ	☐	☐	☐	☐
รวม				

4.2 แบบฟอร์มสรุปผลการประเมินตนเอง

การติดต่อสื่อสาร								
ข้อดี			ข้อด้อย			อัตราส่วน		
ระดับ 4	ระดับ 3	รวม	ระดับ 2	ระดับ 1	รวม			
_____	_____	= _____	_____	_____	= _____	_____ : _____		

การคิดอย่างมีวิจารณญาณและความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงาน								
ข้อดี			ข้อด้อย			อัตราส่วน		
ระดับ 4	ระดับ 3	รวม	ระดับ 2	ระดับ 1	รวม			
_____	_____	= _____	_____	_____	= _____	_____ : _____		

การเป็นผู้นำ								
ข้อดี			ข้อด้อย			อัตราส่วน		
ระดับ 4	ระดับ 3	รวม	ระดับ 2	ระดับ 1	รวม			
_____	_____	= _____	_____	_____	= _____	_____ : _____		

กฎหมายและมาตรฐานวิชาชีพ								
ข้อดี			ข้อด้อย			อัตราส่วน		
ระดับ 4	ระดับ 3	รวม	ระดับ 2	ระดับ 1	รวม			
_____	_____	= _____	_____	_____	= _____	_____ : _____		

5.4 แบบบันทึกแผนการเรียนรู้ (Learning Plan)

เป้าหมายการเรียนรู้	สิ่งที่ต้องการเรียนรู้	ข้อบ่งชี้ความสำเร็จ	แหล่ง/กลยุทธ์ที่ทำให้เกิดการเรียนรู้	วัน-เวลาที่ปฏิบัติ	แผนปฏิบัติการ

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ สกุล	นางลัดดาวัลย์ ไวยสุระสิงห์
วัน เดือน ปีเกิด	9 พฤศจิกายน พุทธศักราช 2500
สถานที่เกิด	อำเภอพญาไท จังหวัดกรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	67/641 หมู่บ้านพระปิ่น 3 ตำบลบางแม่นาง อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี 11140
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 7 หัวหน้ากลุ่มงานพัฒนาอาจารย์
สถานที่ทำงาน	ส่วนพัฒนาการศึกษา สถาบันพระบรมราชชนก สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข จังหวัดนนทบุรี

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2525	พยาบาลศาสตรบัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
พ.ศ. 2541	การศึกษามหาบัณฑิต (วิชาเอกการวัดผลการศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

การศึกษาด้านนี้บ่งชี้คุณภาพขององค์ประกอบในแฟ้มสะสมงาน
ของพยาบาลวิชาชีพ(ด้านการสอน) และวิทยากรในวิทยาลัยพยาบาล
สังกัดกระทรวงสาธารณสุข

บทคัดย่อ
ของ
ลัดดาวัลย์ ไวยสุระสิงห์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการวัดผลการศึกษา
พฤษภาคม 2542

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างองค์ประกอบและดัชนีบ่งชี้คุณภาพขององค์ประกอบในแฟ้มสะสมงานของพยาบาลวิชาชีพ(ด้านการสอน) และวิทยากรในวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข และศึกษาความเหมาะสมของดัชนีบ่งชี้คุณภาพขององค์ประกอบในแฟ้มสะสมงานตามความคิดเห็นของพยาบาลวิชาชีพ (ด้านการสอน) และวิทยากรในวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุขในการนำไปใช้ปฏิบัติจริง

วิธีดำเนินการวิจัย แบ่งเป็น 2 ขั้นตอน

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างองค์ประกอบและดัชนีบ่งชี้คุณภาพขององค์ประกอบในแฟ้มสะสมงานโดยการจัดประชุมสัมมนาโดยใช้เทคนิคซินิโรโอเพื่อให้กลุ่มที่ศึกษาหรือผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 35 คน พิจารณาร่างองค์ประกอบและดัชนีบ่งชี้คุณภาพขององค์ประกอบในแฟ้มสะสมงานที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น หลังจากนั้นใช้เทคนิคเดลฟายเพื่อหาฉันทามติของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 2 รอบ และทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่ามัธยฐานและค่าเบี่ยงเบนควอไทล์

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาความเหมาะสมของดัชนีบ่งชี้คุณภาพขององค์ประกอบในแฟ้มสะสมงาน โดยนำเอาองค์ประกอบและดัชนีบ่งชี้คุณภาพขององค์ประกอบที่ได้จากเทคนิคเดลฟายมาสร้างเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ เพื่อสอบถามความคิดเห็นในการนำดัชนีบ่งชี้คุณภาพขององค์ประกอบในแฟ้มสะสมงานไปใช้ปฏิบัติจริง กลุ่มที่ศึกษาคือ อาจารย์ของวิทยาลัยพยาบาลในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข 4 แห่งจำนวน 165 คน ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบในแฟ้มสะสมงานของอาจารย์ในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข มี 5 องค์ประกอบและดัชนีบ่งชี้คุณภาพขององค์ประกอบมี 43 ดัชนี ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 : ข้อมูลส่วนตัว มีดัชนีบ่งชี้คุณภาพ 2 ดัชนี องค์ประกอบที่ 2 : ผลการปฏิบัติงานมีดัชนีบ่งชี้คุณภาพ 28 ดัชนี องค์ประกอบที่ 3 : ผลงานที่ภาคภูมิใจมีดัชนีบ่งชี้คุณภาพ 5 ดัชนี องค์ประกอบที่ 4 : การประเมินและพัฒนาตนเอง มีดัชนีบ่งชี้คุณภาพ 7 ดัชนี และองค์ประกอบที่ 5 : เอกสาร/หลักฐานอ้างอิง มีดัชนีบ่งชี้คุณภาพ 1 ดัชนี สำหรับความเหมาะสมของดัชนีบ่งชี้คุณภาพขององค์ประกอบในแฟ้มสะสมงานตามความคิดเห็นของอาจารย์ในวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุขในการนำไปใช้ปฏิบัติจริงทั้งหมด 43 ดัชนี พบว่าอยู่ในระดับปานกลางจำนวน 37 ดัชนี และอยู่ในระดับมาก 6 ดัชนี

THE STUDY OF THE INDICATORS REFLECTING QUALITY COMPONENTS
IN TEACHER'S PORTFOLIO OF FACULTY IN NURSING COLLEGES UNDER
THE JURISDICTION OF THE MINISTRY OF PUBLIC HEALTH

AN ABSTRACT
BY
LADDAWON VAISURASINGHA

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree in Educational Measurement
at Srinakharinwirot University
May 1999

The purpose of this study was to create components and indicators in nursing instructors' portfolio for nursing colleges under the jurisdiction of the Ministry of Public Health. Their opinions on the appropriateness of the indicators in the real situation were also studied.

The research methodology in this study had two steps as follow.

Step I Establishing components and indicators in the instructors's portfolio by Scenario technique. Thirty-three nurse instructors attended the workshop. The Delphi technique was used after the workshop to confirm their consensus. The data were analyzed by median and quartile deviation.

Step II Studying the appropriate of the components and indicators in the portfolio from the Delphi technique. The three level rating scale questionnaire was established. The Study group consisted of 165 nursing instructors working at nursing colleges under the jurisdiction of the Ministry of Public Health. The data were analyzed by mean and standard deviation.

The result of the study showed that portfolios should consisted of 5 components and 43 indicators. The first component ; personal document, composed of 2 indicators. The second component ; work performance, composed of 28 indicators. The third component ;valuable working achievement, composed of 5 indicators. The fourth component ; self-evaluation and self development, composed of 7 indicators and the fifth component ; supporting document and reference, composed of 1 indicator. The opinions of the nursing instructors of the nursing colleges under the jurisdiction of the Ministry of Public Health on the practical appropriate of these 43 indicators showed that 37 indicators were at moderate level and 6 indicators were at high level.